

URANIA

DZIECIOM.PL

DOGRYWKA

FUNDACJA
PRZYSZŁOŚĆ
DLA DZIECI

1121otbp-C -P

PIĄTEK
|23|07|2021|

GAZETA OLSZTYŃSKA

135
LAT

cena 4 zł (w tym 8% VAT)

POKUTUJE PRZEŚWIADCZENIE,
ŻE ZWIERZĘ TO RZECZ, JAK GRABIE
CZY WIDŁY. I TO TRZEBA ZMIENIĆ
— MÓWI LESZEK SIERPUTOWICZ,
LAUREAT KRYSZTAŁOWEGO SERCA RADCY
PRAWNEGO ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ
ZWIERZĄT. \2

KRYSZTAŁOWE SERCE RADCY

W WAKACJE LUBIĘ
ROMANSE \3

KIEDY KRÓL ZAJECHAŁ
DO WIOSKI \4

CNOTY NIEWIEŚCIE?
CO Z MĘSKIMI? \10

IM DALEJ W LAS, TYM
WIĘCEJ ZAGINIĘĆ \14

NAJPIERW TOKIO,
POTEM RYBY \32

KANADYJKARZ
JUŻ W JAPONII \31

29

JEST BARDZO DUŻO DO ZROBIENIA

NIESTETY NA NASZEJ TRADYCYJNEJ WSI POKUTUJE PRZEŚWIADCZENIE, ŻE ZWIERZĘ TO RZECZ, JAK GRABIE CZY WIDŁY. I TO TRZEBA ZMIEŃĆ — MÓWI LESZEK SIERPUTOWICZ, TEGOROCZNY LAUREAT KRYSZTAŁOWEGO SERCA RADCY PRAWNEGO ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ ZWIERZĄT.

— Czy w ostatnich latach zmienił się stosunek ludzi do zwierząt?

— Na pewno jest więcej informacji na ten temat. Środki masowego przekazu są bardziej wyszczelnione na tego typu zjawiska. Stosunek do zwierząt też się zmienia, chociażby na przykładzie Lidzbarka Warmińskiego, gdzie w czasie upałów pojawiły się w różnych miejscach miasta, głównie przed sklepami, miseczki z wodą dla zwierząt. Na przykład zupełnie inaczej funkcjonuje w tej chwili przytulisko dla bezdomnych zwierząt.

— Są też częściej oddawane do kontrolowanej adopcji.

— To już nie te czasy, kiedy pozbywano się z przytuliska psa, bez sprawdzania przyszłego opiekuna. Mieliliśmy przed laty dramatyczne sytuacje. Kiedyś wystawiało się zaświadczenie, że wydaje się zwierzę w dobrej kondycji i nikt nie interesował się jego dalszym losem. Był przypadek, kiedy mężczyzna wziął psa z przytuliska i go utopił w rzecce. Podobno chciał go wcześniej zwrócić, ale przytulisko go nie przyjęło i dlatego zwierzę

zabił. Inna bulwersująca sprawa sprzed lat, gdzie wydawano po kolei trzy psy człowiekowi i nikt nie pytał co się stało z poprzednimi. A te psy umierały w przedziwnych okolicznościach. Podjąłem wtedy interwencję, ale dowiedziałem się o tej sprawie dopiero, gdy wziął trzeciego psa. Niestety, kiedy dotarliśmy do domu tego człowieka, ten trzeci piesek już nie żył. Okazało się, że człowiek, któremu te zwierzęta oddawano był prawdopodobnie chory psychicznie.

— Nie wszędzie jest jednak dobrze.

— Przypomnijmy Radysy. Przecież ktoś miał obowiązek sprawdzać warunki życia tych zwierząt i tego obowiązku nie dopełnił! Państwo się w przypadku Radys nie sprawdziło. Gdzie była Inspekcja Weterynaryjna, gdzie były inne organy, instytucje powołane do kontroli tego typu placówek?! Zmienia się bardzo dużo, ale jest też bardzo dużo do zrobienia. Chociażby zwierzęta wycerkach, fermy futrzarskie, traktowanie zwierząt na wsi, gdzie ciągle jeszcze wiele osób uważa, że zwierzę to przedmiot. Przykro, że np. Agrounia, czy Izby Rolnicze nie zauważają tego problemu. Mógłbym zrozumieć pewne argumenty, jeśli chodzi o słynną „piątkę dla zwierząt”, ale mam ogromny żal i pretensje, że te instytucje zbagatelizowały problem, wyśmiały go i niczego nowego nie zaproponowały. Gdyby to był punkt wyjścia w dyskusji, to można byłoby to inaczej potraktować. Nikt mi nie powie, że nie zdarzają się przypadki skandalicznego traktowania zwierząt na wsiach.

— Czy według pana ważniejszy jest wymiar kary, czy jej nieuchronność?

— Dla mnie najważniejszy jest skutek kary, czy też szeroko rozumianej odpowiedzialności. Odpowiedzialność karna, to nie jest tylko kara. Sąd orzeka też środki karne, o których często w dyskusji na temat kar się zapomina. To wcale nie jest taka łagodna odpowiedzialność w sytuacji, gdy sąd może orzec świadczenie pieniężne w wysokości

Leszek Sierputowicz, tegoroczny laureat Kryształowego Serca Radcy Prawnego

nawet 100 tys. zł. Może orzec, tylko zadajmy pytanie, czy sąd kiedykolwiek orzekł lub zbliżył się do takiej maksymalnej wysokości świadczenia?

Jest już środek, czego przez długie lata nie było, polegający na możliwości zakazu posiadania zwierząt. Niestety tylko czasowego.

Pyta pani, czy wysokość, czy nieuchronność... Wysokość kary, jeżeli kara nie będzie nieuchronna, to potencjalny sprawca zawsze będzie liczył na to, że kary uniknie. Tak więc dla mnie w tym przypadku bezwzględnie ważna jest nieuchronność.

— Ma pan też swoje przemyslenia na temat tego, w jaki sposób czyny są kwalifikowane...

— Założmy, że ktoś ma stado krów i się nad nimi znęca. To jest to kwalifikowane jako jeden czyn. Natomiast gdyby miał postawiony zarzut znęcania się wobec np. 10 krów i byłoby to traktowane jako 10 czynów, i za każdy z nich kara wyniosłaby 3 lata pozbawienia wolności... Oczywiście nie da się tego tak połączyć, wyrok byłby zbyt wysoki, ale w niektórych przypadkach, np. przy

znęcaniu się nad dwoma psami, powinno się to traktować, jak dwa różne czyny. I wtedy nie byłoby to 3, lub 5 w przypadku szczególnego okrucieństwa, tylko 6 lub 10 lat. Groźba 10 lat pozbawienia wolności to jest już bardzo poważna odpowiedzialność.

— Czy to znaczy, że prawne narzędzia mamy, tylko ich nie wykorzystujemy?

— Mamy. Może nie są wystarczające, bo warto wprowadzić dożywotni zakaz posiadania zwierząt. Sąd powinien mieć taką możliwość w skrajnych przypadkach. Natomiast wysokości świadczenia nie musimy podnosić, bo ono i tak jest już wysokie.

Najwyższe orzeczone świadczenie, o którym słyszałem, to była kwota 3000 zł. O ile pamiętam zapłacił tyle lotnik, który zaszytyłował na spacerze czyjegoś psa. Podejrzewam, że zarabiał raczej dobrze i taka kara nie była dla niego zbyt dotkliwa.

Odrębnym tematem jest praktyka prokuratury i sądów. Pamiętam taką sprawę sprzed lat w sądzie w Lidzbarku, gdzie żaliłem się na postanowienie umorzenia postępowania.

Właściciel zabił swojego psa. Skręcił mu kark i wyrzucił do rzeki. Asesor prokuratury umorzył postępowanie, ponieważ właściciel wykazał, że to był groźny pies — szczekał na dzieci. Tylko, że on uśmiercił to zwierzę nie dlatego, że ono w pewnym momencie napadło na niego i się bronił. To nie było działanie w wyższej konieczności, tylko tak zwyczajnie go uśmiercił. Najbardziej zaszkodził mnie nie sam czyn, ale to w jaki sposób potraktował to prokurator, że można zwierzę po prostu tak sobie zabić. Są przecież odpowiednie procedury w takich przypadkach, badania zwierzęcia, obserwacja i zdarzają się sytuacje (w skrajnych przypadkach) uśmiercenia niebezpiecznego zwierzęcia, ale robi to weterynarz.

Była swego czasu głośna sprawa przejechania kilkukrotnego psa na skrzyżowaniu w Olsztynie. Umorzono postępowanie, dlatego, że rzekomo sprawca nie widział psa, którego przejechał, chociaż go przejechał kilka razy, bo cofał. Byli świadkowie, którzy zeznawali, że go informowali, iż ma pod kołami zwierzę, ale na nim to nie robiło żadnego wrażenia.

Przeprowadzono wtedy eksperyment w wyniku którego wskazano, że on mógł nie widzieć tego psa. Sąd podtrzymał postanowienie o umorzeniu.

— Co jeszcze należałoby zmienić?

— Te zmiany trwają. Przede wszystkim należy edukować ludzi na ten temat. Przypominać, że zwierzę nie jest rzeczą. Bardzo byłem zbulwersowany wypowiedzią wiceministra edukacji o tym, że nie ma praw zwierząt, jest tylko ideologia i to w dodatku lewacka.

— Tak powiedział?!

— Tak, i zapowiedział, że będzie usuwał z podręczników dla uczniów szkół podstawowych zapisy dotyczące praw zwierząt, bo praw zwierząt nie ma. Powiem tak, na poziomie akademickim, na poziomie katedry teorii państwa i prawa, to można takie dyskusje prowadzić, bo rzeczywiście zwierzę nie jest podmiotem prawa. Podmiotem jest człowiek, osoba prawna i jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Taka jest definicja i pod tym względem mógłbym się zgodzić, ale czy wprowadzanie tego typu debaty na poziom dziecka 12-13-letniego, które nie rozumie różnic między podmiotem, a przedmiotem prawa, jest właściwe? Jeżeli się mówi, że nie ma praw zwierząt, to można użyć skrótu myślowego i powiedzieć, że zwierzę nie ma żadnych praw. I rzeczywiście nie ma, ale podlega ochronie prawnej i przede wszystkim trzeba by było wyeksponować zapis pierwszych słów ustawy o ochronie zwierząt, że zwierzę jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania, nie jest rzeczą i człowiek winien jest zwierzęciu poszanowanie, opiekę i ochronę. I to jest punkt wyjścia, i tego powinno się uczyć w szkołach, a nie tego, że nie ma praw zwierząt.

— Co jeszcze możemy zmienić?

— Przede wszystkim mentalność. Na naszej tradycyjnej wsi pokutuje przeświadczenie, że zwierzę to rzecz, jak grabie czy widły. I to trzeba zmienić.

Ewa Lubnińska

REDAKTORZY WYDANIA

Barbara Barczuk wydawca@gazetaolsztynska.pl
Beata Brokowska wydawca@gazetaolsztynska.pl
Artur Dryhynicz sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

REDAKTOR NACZELNY

Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

David Zmuda
Bartosz Orliński

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL

redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ

prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE

ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ

tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU

ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
gazeta@dziennikelbaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU

ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelbaski.pl

WYDAWCA

GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

PREZES
Jarostaw Tokarczyk

DRUK

Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

W WAKACJE LUBIĘ POCZYTAĆ ROMANSE

LEKKA POWIEŚĆ
OBYCZAJOWA,
NAMIĘTNY ROMANS,
A MOŻE MROŻĄCY
KREW W ŻYŁACH
SKANDYNAWSKI
KRYMINAŁ?
SPRAWDZAMY, PO
JAKĄ LITERATURĘ
SIĘGAJĄ NAJCHĘTNIEJ
W WAKACJE
MIESZKAŃCY NASZEGO
REGIONU. I W JAKICH
OKOLICZNOŚCIACH
CZYTAJĄ. PYTAMY
ZNANYCH I NIEZNANYCH.

Marta Chyla-Janicka scenarzystka i reżyserka z Olsztyna pędzi pociągiem do Warszawy. To kolejna tego typu podróż służbowa. Ma spotkać się z producentami swoich filmów i dograć szczegóły. Obok niej siedzi jej 9-letni syn Adam pochłonięty komiksami. Ona ma w rękach jeszcze świeże i wciąż pachnące wydanie „Młodzik” Fiodora Dostojewskiego. — Kupiłam dzień przed podróżą — mówi i na dowód przesyła nam zdjęcie. — Bardzo dobre tłumaczenie! Jeszcze w księgarni przeczytałam jedno zdanie z początku, końca i ze środka książki. Tak mnie oczarowało, że nie wahałam się kupić.

W podróży, na plaży, w parku. Wakacje dają oddech i poczucie przestrzeni. W zasadzie nie ma miejsca, w którym nie mogłoby się czytać. — Uwielbiam powieści Katarzyny Michalak i czytam je nad jeziorem, kiedy mam wolne — mówi entuzjastycznie Katarzyna Wiśniewska z Olsztyna, opiekunka do dzieci. — Ale odkryłam je całkiem niedawno. Okazało się, że mama chłopczyka, którym się obecnie opiekuję, czyta powieści Michalak. Najpierw pożyczyłam od niej „Poczekajkę”, potem „Ogród Kamili”, a teraz kupiłam już dla siebie „Zemstę” i właśnie zaczęłam czytać. Jest bardzo emocjonująca! Czuję ekscytację jak ją czytam. Nie mam pojęcia, co tam się wydarzy.

— W ciągu roku czytam więcej poezji, bo wtedy prowadzę warsztaty poetyckie w Miejskim Ośrodku Kultury

w Olsztynie — mówi Michalina Janyszek, poetka i animatorka kultury. — W wakacje od tego odpoczywam. Tak jest i teraz. Miałam szczęście poznać mnóstwo nowych tomików, przeczytać je i podzielić się nimi. Czuję nawet przesyt poezją. Szukam prozy poetyckiej, a jeszcze chętniej ucieknę w powieść. Od dłuższego czasu podczytuję „Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakubie Szeli” Radka Raka. Kiedy ją zaczęłam czytać, poezja wyrwała mnie od niej. Teraz wracam. Na nowo rozczytuję się w baśniowej prozie. Mam też przygotowaną stertę książek na potem.

MICHALINA JANYSZEK
W WAKACJE NAJCZĘŚCIEJ
UCIEKA NA WIEŚ.
CZYTA PRZED DOMEM,
W OGRODZIE. — LUBIĘ
TEŻ CZYTAĆ W PODRÓŻY,
W AUTOBUSACH
I POCIĄGACH — OPOWIADA.

— Za czytaniem nad jeziorem nie przepadam, bo gwar mnie rozprasza, ale i tak książkę zawsze ze sobą zabieram. Tak na wszelki wypadek.

Olsztyńska poetka kupuje dużo książek, ale chętnie też korzysta z zasobów bibliotecznych. — W wakacje pojawia się też u mnie zawsze romans. W zeszłym roku było to „Przebiegło z wiatrem” Margaret Mitchell, które przeczytałam z ogromną przyjemnością. Tam miłość wpleciona jest w dwuznaczne sytuacje. Teraz planuję czytać „Noce i dnie” Marii Dąbrowskiej. Biłam się z myślami, czy nie kupić sobie tych tomów. Ale stwierdziłam, że jednak będę zabierać ze sobą biblioteczne egzemplarze. To taka leniwa odmiana prozy, zupełnie inna niż ta tworzona przez Radka Raka. Mam nadzieję, że dzięki niej odzyskam trochę spokój ducha.

Na to liczy także Katarzyna Guzewicz, pracownica Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, która nie boi się mocnych i trudnych tematów. Ale później musi odpocząć.

— Ostatnio skończyłam czytać „Co się stało w Jonestown?” Jeffa Guinna. To książka o sekcji Jima Jonesa i największym zbiorowym samobójstwie w historii (zginęło ponad 900 osób, w tym małych dzieci). Wnikliwa analiza tego jak coś dobrego (sprzeciw wobec

Michalina Janyszek, poetka z Olsztyna, latem czyta więcej prozy

segregacji rasowej, pomaganie biednym), przeradza się z biegiem czasu w coś złego przez zaburzenia psychiczne i zażywanie narkotyków przez charyzmatycznego „proroka”. To 700 stron analizy całej historii (tragedia wydarzyła się w 1978 r., więc są zdjęcia inagrania) i próba znalezienia przyczyny, dlaczego tak się stało — opowiada nam Katarzyna. — Książka tak mną wstrząsnęła, że potrzebowałam czegoś lekkiego na odtrutkę: teraz czytam „Pozwólcie pieskom przyjść do mnie” Bolesława Chromego.

Czy w wakacje sięgamy po inny typ literatury niż w mniej słoneczne miesiące? — Książki, które czytam w wakacje nie różnią się od tego, co czytam w ciągu roku. Natomiast w tym czasie mam więcej czasu na różnego typu wyjazdy,

typu imprezy, koncerty. I czas podróży poświęcam na nadrabianie zaległości książkowych, które piętują się u mnie w domu — uśmiecha się Wojciech Caruk, mój redakcyjny kolega, a także animator kultury, fotograf i konferansjer. — Sięgam po biografie, powieści historyczne, fantastykę, różne kryminały. Obecnie czytam Filipa Bogaczyka „Zetrzyj krew i graj dalej”. Jest to historia zespołu Turbo, czyli jednego z ważniejszych polskich zespołów heavy metalowych. W ubiegłym roku ten zespół obchodził swoje 40-lecie, ale świętują dopiero teraz, bo pandemia pomieszała ich plany. Niedawno byłem na ich koncercie w Bartoszycach i poczułem chęć sięgnąć po tę pozycję. Jestem w trakcie jej czytania.

Milena, fryzjerka z Elku, nie kryje, że nigdy nie była mołem książkowym. — U mnie wszystko się zaczęło od serialu „Chyłka” — opowiada. — Zaczęłam ją oglądać, bo uwielbiam Magdalę Cielecką, która wciela się w tytułową postać. A potem okazało się, że to serial na podstawie prozy Remigiusza Mroza! Szczerze mówiąc, to ja za wiele nie czytałam, bo czasu nie było. Ale tak mnie te powieści wciągnęły, że jak skończyłam czytać o tej prawniczce, to czytam inne kryminały Mroza. I koleżankom polecam.

To zupełnie inaczej niż Łukasz Wieliczko, bibliotekarz z olsztyńskiej Planety 11, który zdecydowanie, jeśli chodzi o autora kryminałów, woli Wojciecha Chmielarza. Kiedy rozmawiamy, wędruje po Górach Stołowych. — Tym razem

nie zabrałem ze sobą książki, tylko dwa rowery i namiot — mówi z uśmiechem.

— W WAKACJE CZYTAM
DUŻO I W ŁADNYCH
OKOLICZNOŚCIACH
PRZYRODY. BIORĘ KSIĄŻKĘ
W FORMIE CZYTNIKA NA
ROWER I JADĘ NA PLAŻĘ
W ŁUPSTYCHU. CZĘŚCIEJ
JEDNAK CZYTAM W DOMU
ALBO NA BALKONIE NA
LEŻAKU.

W ostatnim miesiącu przeczytałem trzy książki. Pierwsza to „Wilkołak” Wojciecha Chmielarza, który jest dopełnieniem trylogii gliwickiej to świetna rzecz dla kogoś, kto lubi kryminały. Moim zdaniem Chmielarz pisze najlepiej w Polsce. Nie idzie w taką komercję i randomowość jak Mróz, który pisze bardzo dużo, ale to się odbija na jakości. Chmielarz pisze mniej, ale ma lepszy styl. Jego książki pięknie oddają realia miejsca w którym toczy się akcja. W „Wilkołaku” jest świetnie opisane gliwickie osiedle Wilcze Gardło. Książka opowiada o najgorszym detektywie świata, jak go Chmielarz nazywa, czyli o Dawidzie Wolskim, który potrafi podjąć się najbardziej haniebnych metod, żeby dopiąć swego.

Łukasz Wieliczko poleciłby naszym Czytelnikom także „Informację zwrotną” Jakuba Żulczyka, która jest historią kryminalną, ale w ujęciu psychologiczno-socjologicznym.

— Dotyczy problemu alkoholizmu, tego jak okłamujemy siebie i otoczenie będąc w nałogu. Autor nie ukrywa, że sam przeżył tego typu historię. Stylistycznie jest podobna do „Ślepnąc od światła” która jest moim zdaniem najlepszą książką Żulczyka — mówi. — Proponowałbym także sięgnąć po „Betonozę”, reportaż Jana Mencwela, warszawskiego aktywisty, o tym, jak rewitalizowane są polskie miasta i jak działa polska deweloperka. O tym, że wszystko się wycina i zalewa betonem. A jak się sadzi nowe drzewa, to tak, żeby zaraz zwiędły, bo ktoś ma w tym interes. Przewija się też tam Olsztyn, ale w pozytywnym aspekcie - jako miasto, które jedyne w Polsce przywróciło ruch tramwajowy.

Aleksandra Tchórzewska

Martę Chylę-Janicką pochłonięła lektura Dostojewskiego. — Kupiłam dzień przed podróżą — mówi i na dowód przesyła nam zdjęcie

NEKROLOG

*Odeszła cicho, bez pożegnania. Tak, jakbyś nie chciała szwem odejściem smucić...
Tak, jakbyś wierzyła w godzinę rozstania, że masz niebawem z dobrą wieścią wrócić...*

Ks. J. Twardowski

Z głębokim żalem i ogromnym bólem zawiadamiamy, że wczesnym porankiem 21 lipca 2021 r. odeszła od nas do Wieczności Nasza Ukochana Żona, Mama, Teściowa, Babcia, Siostra i Ciocia

ś. † p.

Jadwiga Małkowska

**Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 24 lipca 2021 r. (sobota) o godz. 13.00
Mszą Świętą Żałobną w bazylice współkatedralnej św. Jakuba przy ul. Staszica.**

**Ceremonia Ostatniego Pożegnania odbędzie się
na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie.**

Pograżona w bólu i żałobie rodzina

KIEDY KRÓL ZAJECHAŁ DO WIOSKI

NIESPODZIEWANIE, W PAŹDZIERNIKOWY PORANEK 1977 ROKU KRÓL BELGII BAUDOUIN RAZEM ZE SWOJĄ MAŁŻONKĄ FABIOLĄ ZAJECHAŁ DO KOŚCIOŁA W SZĄBRUKU. CHOĆ KOMUNISTYCZNE WŁADZE NIE CHCIAŁY TEMU WYDARZENIU NADAĆ ROZGŁOSU, TO MIESZKAŃCY I TAK PRZYSZLI.

Czekalam na poranny autobus do Olsztyna, kiedy zauważyłam panów robiących porządki przy drodze — wspomina Bożena Umbras. — Zagadnęłam ich o to, na co mi odpowiedzieli, że chyba Edward Gierek ma przyjechać.

Kiedy wieczorem wróciła do domu okazało się, że nie był to pierwszy sekretarz...

— Byłaś w Olsztynie i nawet nie wiesz, kogo my tutaj mieliśmy — mówił do mnie z przejęciem ojciec. — Para królewska do nas zawitała! Kościół był pełen ludzi, tak, że prawie bez guzików do domu wróciłem!

— Czy pamiętam wizytę króla w Sząbruku? Proszę pana, przecież król nie zawsze przyjeżdża na wieś. To było dla nas ogromne wydarzenie — mówi Gertruda Greifenberg, której dom znajduje się nieopodal kościoła.

Miała szczęście, bo o wizycie dowiedziała się przypadkowo od sąsiadów już wieczorem, poprzedniego dnia. — Ty wiesz, że jutro na porannej mszy będzie u nas król z królową — mówili. — Trudno było mi wto uwierzyć.

Światła w kościele paliły się jednak do późna w nocy, widocznie przygotowywany był na wizytę pary królewskiej.

WIEŚĆ OBIEGŁA MIEJSCOWOŚĆ POCZTĄ PANTOFLOWĄ. PAMIĘTNEGO 13 PAŹDZIERNIKA 1977 ROKU NA PORANNEJ MSZY ŚWIĘTEJ, W ŚREDNIOWIECZNYM KOŚCIELE W SZĄBRUKU, ZNALAZŁO SIĘ WIELU MIESZKAŃCÓW OKOLICZNYCH WIOSEK.

— Zostawiłam swojego rocznego syna z mamą i również pobiegłam zobaczyć dostojnych gości — opowiada pani Gertruda. Czy ubrała się jakoś wyjątkowo? — Jak to do kościoła — odpowiada z uśmiechem. — Król oraz królowa zrobili na mnie bardzo pozytywne wrażenie: skromni, eleganci i uśmiechnięci.

Do kościoła udali się również uczniowie razem z nauczycielami. Pamiątkowe zdjęcia robił dyrektor szkoły — Władysław Umbras, mąż pani Bożeny.

— NAWET KTOŚ, PRAWDOPODOBNIIE Z UB ZAPYTAŁ MĘŻA O TO, KIM JEST, ŻE ROBI ZDJĘCIA — WSPOMINA BOŻENA UMBRAS. — ABY NIE MIEĆ PROBLEMÓW, NIE PRZYZNAŁ SIĘ, ŻE JEST DYREKTOREM SZKOŁY. OKAZAŁO SIĘ, ŻE W TYM SAMYM CZASIE W SZKOLE BYŁA WIZYTACJA... KIEDY WIZYTATORKI DOWIEDZIAŁY SIĘ O TYM, DLACZEGO SZKOŁA BYŁA PUSTA, ŻAŁOWAŁY, ŻE NIKT IM O KRÓLEWSKIEJ WIZYCIE NIE POWIEDZIAŁ. RÓWNIEŻ CHCIAŁY UCZESTNICZYĆ W NIECODZIENNYM WYDARZENIU.

Wizytą królewską Sząbruk żył jeszcze przez długi czas. — Ksiądz probosz wspominał o niej na kazaniach — opowiada pani Gertruda. — Nie ma co się dziwić, bo to było jedno z największych wydarzeń w historii naszej miejscowości. Mówili, że Sząbruk to mała wieś i nikt znaczący tutaj nie przyjedzie, a tu proszę.

Ku zaskoczeniu wielu mieszkańców para królewska pojawiła się na porannej mszy w Sząbruku

— Gdybym wiedziała o królewskiej wizycie, to pamiętne-go dnia nie pojechałabym do pracy do Olsztyna — dodaje pani Bożena.

Kim była królewska para? On, Baudouin król Belgów od 1951 roku, kiedy to abdykował jego ojciec — Leopold III. Przed objęciem tronu był księciem Brabancji. Ona, Fabiola, córka hrabia Mory. Jej matką chrzestną była królowa Hiszpanii Wiktoria w latach 1906-1931.

Ich ślub odbył się 15 grudnia 1960 w katedrze św. Michała i św. Guduli w Brukseli. Jeżeli

chodzi o ich zaręczyny, na ich temat powstało wiele legend. Miały mieć miejsce w San Sebastian lub Costa Brava w Hiszpanii, w Lozannie u królowej Wiktorii albo podczas wystawy światowej w Brukseli. Okazało się, że zaręczyny miały miejsce w... Lourdes w lipcu 1960 roku. Tak wydarzenie to wspominał król Baudouin: „Kochałem każdą jej uwagę i reakcję; coraz bardziej byłem przekonany, że Maryja wybrała ją od zawsze, aby stała się moją żoną i czułem się Jej nieskończenie wdzięczny...”

Przez pierwsze lata małżeństwa para liczyła na potomstwo. Niestety, Fabiola kilkakrotnie poroniła. Cierpieli oboje z tego powodu, co zapisał sam król: „Kiedy stawialiśmy sobie pytanie o sens tego cierpienia, powoli czynaliśmy rozumieć, że nasze serce stawalo się w ten sposób bardziej wolne, abyśmy kochali wszystkie dzieci, absolutnie wszystkie”. Stąd para królewska często spotykała się lub gościła w swoich królewskich progach najmłodszych. Tak było chociażby w maju 1979 roku, kiedy przyjeśli aż 700 dzieci!

KRÓLEWSKĄ PARĘ CECHOWAŁA ŻYWA WIARA. KRÓL DZIEŃ ZACZYNAŁ OD MODLITWY,

CZASAMI DO KAPLICY NA MODLITWĘ UDAWAŁ SIĘ RÓWNIEŻ W NOCY. MODLIŁ SIĘ RÓWNIEŻ ZA TYCH, KTÓRYCH SPOTYKAŁ NA SWOJEJ, NIE TYLKO POLITYCZNEJ DRODZE: „DZISIAJ STARAŁEM SIĘ BYĆ SZCZEGÓLNIE WRAŻLIWY NA TYCH WSZYSTKICH, KTÓRYCH BÓG POSTAWIŁ NA MOJEJ DRODZE.

Po południu mieliśmy wielkie przyjęcie dla korpusu dyplomatycznego, władz NATO, SHAPE (Naczelne Dowództwo Sojuszników Sił Europy - przyp. red.) i EWG. Była to okazja wyjścia do ludzi z takim nastawieniem. Podczas naszego rozmawiania zrozumieliśmy, że tego chciał od nas dobry Bóg. Bóg nie oczekuje, że będziemy ekspertami technicznymi wszystkich dyscyplin, od muzyki do polityki, ale że — wiedzeni Jego Duchem — będziemy kochali ludzi Jego miłością, patrzyli na nich Jego oczyma, słuchali ich Jego słowami, mówili z nim Jego słowami. Panie, pragniemy tego, Fabiola i ja z całego serca”.

KONDOLENCJE

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Marka Świąteckiego

znakomitego artysty – malarza i animatora kultury, Inicjatora powstania Stowarzyszenia „Areszt Sztuki”, Laureata Nagrody Prezydenta Olsztyna w dziedzinie kultury.

Wyrazy współczucia i słowa wsparcia

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składa
Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

Z wielkim smutkiem przyjąłem wiadomość o śmierci

Adama Walczyńskiego

Szefa Miejskiego Inspektoratu Obrony Cywilnej, wieloletniego Naczelnika Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego, współtwórca programu „Bezpieczny Elbląg”.

Rodzinie i Bliskim

składam wyrazy szczerzego współczucia i żalu.

Witold Wróblewski
Prezydent Elbląga

CO DALEJ Z DWORCEM? SĄ PROBLEMY Z BUDŻETEM

TEMAT DWORCA OLSZTYN GŁÓWNY PRZEWIJA SIĘ OD DAWNA. JEDEN Z PRZETARGÓW TRWA OD DZIEWIĘCIU MIESIĘCY, CO CHWILA WYCHODZĄ NOWE FAKTY, A WSZYSTKO ROZBIJA SIĘ O TEMAT PIENIĘDZY. W RAMACH PRZETARGU NA MODERNIZACJĘ LINII I STACJI KOLEJOWEJ WPŁYŃŁO 12 RÓŻNYCH OFERT, JEDNAK WSZYSTKIE SĄ STANOWCZO ZA DROGIE.

Na przebudowę stacji jest przeznaczony około 153,5 mln zł. Jest to duża kwota tylko do momentu w którym sobie uświadomimy, że najtańsza oferta wynosi 550 mln zł. To nie koniec problemów, bo wśród 12 ofert firm które zgłosiły się do przetargu, najdroższa przewyższa przeznaczoną kwotę o ponad miliard złotych, bo opiewa aż na 1,175 mld zł brutto za wykonanie podstawowego zlecenia. Aby zbić cenę, przewidziano aukcję elektroniczną. Najniższa cena jest prawie pięć razy wyższa od założonego budżetu i od przyznanych środków unijnych na modernizację linii – co robi teraz PKP PLK – na razie nie wiadomo.

W październiku 2020 roku, około 9 miesięcy temu, PKP PLK ogłosiły przetarg na przebudowę odcinka linii kolejowej nr 216 oraz układu torowo-peronowego stacji Olsztyn Główny. W ramach zlecenia podstawowego wykonawca miał m.in. poszerzyć perony, dobudować nową krawędź peronową, a także poszerzyć i przedłużyć tunel, który będzie umożliwiał przejście na Zatorze, co obecnie jest niemożliwe. Po czasie zmieniono zakres zamówienia i do zadań podstawowych włączono budowę nowych urządzeń sterujących ruchem kolejowym. Na realizację prac przewidziano

30 miesięcy. O wyborze wykonawcy zadecyduje cena za realizację zakresu podstawowego, który stanowi 70% ceny i realizację opcji – czyli 30% ceny.

PRZYJRZYMY SIĘ OFERTOM

Jak podaje portal branżowy transport-publiczny.pl w przetargu wystartowało 12 podmiotów. Ich ceny (podane brutto) znacznie przewyższają przewidziany budżet.

ZUE zadanie podstawowe - 549,9 mln zł, opcja - 109,2 mln zł;

Torpol zadanie podstawowe - 587,8 mln zł, opcja 106,3 mln zł;

konsorcjum Colas Rail Polska, Colas Rail SAS, AZD Polska i AZD Praha podstawowe - 598,9 mln zł, opcja 102,2 mln zł;

Przedsiębiorstwo Usług Technicznych Intercor podstawowe - 625,2 mln zł, opcja 160,6 mln zł;

Track Tec Construction, podstawowe - 639,0 mln zł, opcja - 121,3 mln zł, konsorcjum Strabag, Olikol Rail Energy i Strabag Rail podstawowe - 643,9 mln zł, opcja - 127,4 mln zł;

Trakcja podstawowe - 658,4 mln zł, opcja - 124,6 mln zł;

Pomorskie Przedsiębiorstwo Mechaniczno-Torowe podstawowe - 673,3 mln zł, opcja - 149,1 mln zł;

Budimex podstawowe - 674,8 mln zł, opcja - 110,2 mln zł;

konsorcjum Aldesa Construcciones Polska, Aldesa Construcciones SA, Coalvi, China Civil Engineering Construction Corporation podstawowe - 765,1 mln zł, opcja - 164,5 mln zł

konsorcjum Roverpol i Rover Infraestructuras podstawowe - 818 mln zł, opcja - 143,3 mln zł;

konsorcjum Polski Holding Budowlany Infrastruktura, Przedsiębiorstwo Inżynierii Budowlanej Kopacki, Gór-Tor, Most i Joanna Welenc Firma Usługowo-Handlowa, podstawowe - 1,174.6 mld zł, opcja - 290,8 mln zł.

TRWA WALKA O DWORZEC

Z przetargiem na budowę dworca jest nieco lepiej. Do PKP SA wpłynęło 6 ofert na przebudowę budynku dworca Olsztyn Główny. Na inwestycję

Procedury trwają, a pasażerowie wciąż czekają

przeznaczono 78,099 mln zł, a najważniejszym kryterium jest cena. Spośród wszystkich przedstawionych ofert trzy mieszczą się w wyznaczonym budżecie.

Oto jak się prezentują przedstawione oferty:

F.B.I. Tasbud z Warszawy - 65,389 mln zł brutto, poznański Torpol - 70,971 mln zł;

konsorcjum firm Tym-Bud Zakład Remontowo-Budowlany z Pruszcza Gdańskiego i Ajm z Gdańska - 73,450 mln zł;

Budimex z Warszawy - 82,821 mln zł;

SKB Warszawa - 88,376 mln zł;

Adamietz z miasta Strzelce Opolskie - 89,819 mln zł.

Warto dodać, że obie inwestycje to naczynia połączone. Trudno bowiem wyobrazić sobie, że PKP SA zbuduje nowy dworzec bez zmodernizowanego i dostosowanego wysokościowo peronu nr 1, czy też tunelu planowanego w ramach prac modernizacyjnych stacji i założonego w nowym miejscu, dostosowanym do nowej lokalizacji planowanego nowego dworca. Brakujące środki, wynikające z różnicy pomiędzy wartościami budżetu na modernizację linii a najtańszą ofertą, stawiają pod dużym znakiem zapytania realizację tej inwestycji.

JEST JESZCZE RETAIL PROVIDER

...która na miejscu obecnego dworca autobusowego chce wybudować kompleks usługowo-handlowy wraz z funkcją nowego dworca autobusowego o nazwie Synergia. Spółka Retail Provider uważa, że wybudowanie dworca PKP

w zaproponowanym kształcie i miejscu, uniemożliwi połączenie dworca kolejowego i autobusowego oraz Zatorza w ramach Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego. Dlatego m.in. planowała budowę kładki z Zatorza do Synergii. Zależało jej na tym, żeby PKP PLK planując swoją inwestycję, zarezerwowały teren pod przyszłą kładkę. Tak się nie stało. Dlatego spółka została zmuszona do wycofania się z pomysłu budowy kładki. W koncepcji PKP PLK na Zatorze, a dokładnie do ul. Zientary Malewskiej ma prowadzić 140-metrowy tunel. Nowe przejście zostało zaprojektowane obok istniejącego, które przewidziane jest do zasypiania.

Karol Grosz

KOMENTARZ

Rafał Twarowski, prezes spółki Retail Provider:

— Uwerturą było wybieranie projektanta z udziałem CBA, powtarzanie przetargu, wybór wykonawcy projektu po niemal dwóch latach postępowania decyzją KIO a nie kolejarzy, oraz przetarg na wybór generalnego wykonawcy trwający 9 miesięcy od momentu ogłoszenia do momentu złożenia ofert - rekord europejski! Z tysiącami pytań od potencjalnych wykonawców, protestami w KIO i potężnymi zmianami w projekcie w trakcie trwania przetargu na wyłonienie wykonawcy. Główną arią są teraz ceny od sasa do lasa różniące się o 100% od siebie i najtańsza wyższa pięć razy od budżetu. A grande finale może być tylko jedno - biorąc jeszcze pod uwagę problemy prawne z budynkiem dworca kolejowego - że tego projektu zrealizowanego po prostu nie będzie. A to będzie błąd kompletny. Finalnie ani PKP PLK nie zmodernizuje stacji, ani PKP nie zbuduje nowego dworca kolejowego, ani my dworca autobusowego i naszej Synergii. To libretto tej opery mydlanej, od 2017 roku, pisze zarząd PKP SA, pracownicy zajmujący się tą inwestycją, a od niedawna, wkroczy w próbę ratowania sytuacji, zarząd PKP PLK... A akompaniują temu wszystkie ministerstwa nadzorujące wydawanie środków unijnych i nadzorujące kolejarzy. Nie może z tego powstać utwór, z którego dumni będą autorzy i publiczność – niestety...

Król Baudouin i królowa Fabiola

W 1990 roku jako katolik, zgodnie ze swoim sumieniem, odmówił podpisania ustawy liberalizującej prawo aborcyjne. Abdykował na dwa dni, a ustawę podpisali zastępujący go członkowie rządu. Zmarł nagle na serce 31 lipca 1993 roku, w swojej letniej rezydencji w Motril w Hiszpanii. W jego pogrzebie uczestniczyło pół miliona osób. Zgodnie z życzeniem królowej Fabioli, która była ubrana na biało, nie miał to być dzień smutku, ale nadziei i chwały. Podczas uroczystości pogrzebowych kard. Gottfried Danneels powiedział: „Był królem ludzkich serc: kochał nas i myśmy go kochali. Jego śmierć wzbudziła w całym kraju głębokie poruszenie i wdzięczność. Śmierć króla rozbudziła w naszych sercach to, co najcenniejsze. Paradoksalnie, w czasie tego tygodnia żałoby staliśmy się trochę lepsi”. Królowa Fabiola zmarła 5 grudnia 2014 roku w zamku Stuyvenberg w Brukseli.

Wojciech Kosiewicz

Zamieszczone cytaty pochodzą z książki: „Baudouin, król Belgii. Życie, które przemawia”, Leon Suenens, Wydawnictwo „W drodze”, Poznań 1998.

„Gazeta Olsztyńska” z 1977 roku

Źródło: „Gazeta Olsztyńska”.

JAGODA NIGDY SIĘ NIE PODDAWAŁA

CZESŁAW JERZY MAŁKOWSKI, BYŁY PREZYDENT OLSZTYNA, OPOWIADA, ŻE ŻONA BYŁA NAJWSPANIALSZĄ KOBIETĄ, JAKĄ POZNAŁ. WSPIERAŁA GO W KAŻDEJ SYTUACJI. BYLI ZE SOBĄ BARDZO ZWIĄZANI, OD LICEUM. JADWIGA MAŁKOWSKA ZMARŁA NAD RANEM W ŚRODĘ, 21 LIPCA.

— Pusto teraz w domu...

— Siedzę na kanapie i patrząc na portret żony, który namalował kiedyś malarz Tadeusz Brzeski. To przepiękny portret. Naprawdę jest też nasz wspólny portret, który powstał z okazji obchodów 650 lat Olsztyna. Idziemy szczęśliwi, w pięknych strojach, a żona idzie z kwiatami. To wyjątkowo piękne zdjęcie... Dziś jestem sam. Na stole przede mną leży mnóstwo zdjęć. Szukałem najlepszej fotografii do ceremonii pogrzebowej. Byliśmy ze sobą bardzo związani. Od czter nastego roku życia...

— To była szkolna miłość?

— Poznaliśmy się w pierwszej klasie liceum pedagogicznego w Szczytnie. A tak naprawdę na dobre zaiskrzyło między nami w ostatniej klasie. Wtedy byliśmy już naprawdę mocno ze sobą. Poszliśmy potem razem do pracy. Do dzisiaj pamiętam jej długi piękny warkocz i głos. W liceum dużo śpiewała i się tym zauroczyłem. A poza tym ona była bardzo dobrą uczennicą. Przez wszystkie lata zawsze była w pierwszej trójce. Była też bardzo uporządkowana i zdyscyplinowana. To było

piękne u niej. Dlatego byliśmy razem: Jurek i Jagoda. To ja zacząłem nazywać ją Jagodą. A to dlatego, że mam siostrę Jagodę.

— A ona brata Jurka.

— Niestety brat przed świętami Bożego Narodzenia zmarł na covid. Żona przeżyła jego śmierć tak bardzo, że miała depresję i znalazła się w szpitalu. To był ukochany, najmłodszy brat, którym opiekowała się w latach młodości. Dlatego nie mogła się odnaleźć po jego śmierci. Nie jadła i nic nie piła. Dopiero w szpitalu uniwersyteckim, za co jestem bardzo wdzięczny, zaczęła odzyskiwać siły. Szwagier był również i mi bardzo bliski. Często do nas przyjeżdżał i był ojcem chrzestnym naszej córki. A teraz zmarła Jagoda, najbliższa mi osoba... Trudno mi się pozbierać. To była wspaniała kobieta. Niesamowita żona. Również pełna optymizmu pacjentka. Przez ostatnie trzy lata niestety nie chodziła. Leżała w łóżku.

— To był dla niej trudny czas...

— Najpierw w styczniu 2018 roku przeszła operację serca. Miała ogromne problemy z krążeniem. Choroba serca była wywołana sytuacją, jaka nas spotkała. Co prawda spreparowana, ale jednak się wydarzyła (chodzi o sprawę tzw. seksafery w olsztyńskim ratuszu w 2008 roku — red). Zaważyło to na jej zdrowiu. Ja to szczególnie przeżywam, w pewnym sensie się obwiniam. Na szczęście operacja w szpitalu wojewódzkim się udała. Mogłem już następnego dnia się zobaczyć z żoną. Ale okazało się, że wieczorem ciśnienie dobiło do trzystu i porzrywało naczynia. Ratował ją wtedy dr Piotr Żelazny, który jest cudotwórcą. Otworzył klatkę piersiową i po mistrzowsku wyrwał ją z najgorszego. Żona trafiła wtedy na OIOM, gdzie leżała dwa miesiące. Później wróciła na kardiologii.

— Długo leżała w szpitalu?

— Przed Wielkanocą przewiozłem ją do domu. Pomagał jej rehabilitant pan Mirek, któremu też dziękuję za pomoc. Jagoda już w sierpniu sama stanęła na nogi. Próbowala chodzić, nawet wchodzić na schody. Ale we wrześniu znowu stało się nieszczęście. Ja wtedy

Czesław Jerzy Małkowski z żoną Jadwigą

byłem w sądzie, bo cały czas trwała moja okrutna sprawa. Z żoną była córka, która na chwilę akurat musiała wyjść z domu. A Jagoda już wtedy potrafiła sama wstać z fotela i samodzielnie zrobić kilka kroków. I chciała udowodnić, że jest samodzielna. Zawsze zresztą taka była... Poszła do łazienki, poślizgnęła się i przewróciła. Dramat. Złamała biodro, a głową uderzyła mocno w ścianę. Leżała potem sześć tygodni na wyciągu. Dopiero później ją operowano. W tym czasie trzeba było też ratować jej płuco. Tu na wysokości stanął szpital pulmonologiczny w Olsztynie. Też jestem wdzięczny, bo lekarze zrobili cuda z tym płucem. Uaktywnili je. I było coraz lepiej. Niestety do czasu, bo dawały o sobie znać inne słabości — ataki cukrzycy i osłabione nerki przez leki. Ostatnio, na początku lipca, żonę dotknął udar. Nie była w stanie go pokonać. Zmarła rano, a ja dzień wcześniej wieczorem byłem u niej.

— Miał pan nadzieję, że wyjdzie z tego.

— Rozmawialiśmy, bo w cudowny sposób odzyskała mowę. Był już planowany wypis na czwartek. Rozmawialiśmy, że w maju z okazji urodzin odwiedziły ją koleżanki z pracy, z kuratorium. To było piękne spotkanie. I był eliksir na moje serce, bo panie bardzo ją motywowa-

ły. Dlatego planowaliśmy, że w październiku, kiedy ma imieniny, też to powtórzmy. Wtedy, w szpitalu, po raz pierwszy spytała mnie: „Jurek, a ile czasu już choruję?” Zdziwiony byłem, bo nigdy takiego pytania nie stawiała. Wyjaśniłem, że trzy lata. Słuchała uważnie. Chciałem, żeby była już w domu. Wnuki już czekały na jej powrót. Jagoda za nimi przepadała. Dlatego, gdy zmarła rano, nie mogłem w to uwierzyć. Całe szczęście, że mam wspaniałą córkę, która ma dobrego męża i dwóch cudownych synów. Razem bardzo się wspieramy.

— Miał pan żonę, która zawsze przy panu była.

— Zawsze była, to prawda. Gdy byłem prezydentem, wyjeżdżaliśmy za granicę. Ona jeździła ze mną. I zawsze za jej pobyt płaciłem z własnej kieszeni. Nie chciałem nepotyzmu w wydatkach miejskich. Dlatego mamy tak wiele wspólnych zdjęć. Lubiliśmy też jeździć do Włoch, do Gubbio. Mamy tam przyjaciół. Jest tam też jest salon z modą kobiecą, gdzie dwukrotnie kupowałem Jagodzie bardzo ładne garsonki. Gdy pojechaliśmy do Gubbio trzeci raz, z zaskiwieniem patrzyliśmy na witrynę tego sklepu. Widniała tam fotografia żony z informacją, że „tu ubiera się żona prezydenta Olsztyna z Polski”.

— Dużo państwo razem przeżyli.

— To bogactwo uczuciowe i rodzinne. Lubiliśmy razem spacerować i podróżować. Ale nigdy nie wyjeżdżaliśmy na wczasy zagraniczne. Jeździliśmy na południe Polski, na Kurpiowszczyznę i zawsze w zaciszne zakątki. Żona jeździła też do sanatorium do Kołobrzegu. Ja do niej na kilka dni dojeżdżałem, żeby być z nią. Zawsze zresztą dobrze się rozumieliśmy. Nigdy się nie okłamywaliśmy w ostatecznych rozmowach. A gdy spotkało mnie nieszczęście, ona bardzo je przeżywała. Przeprowadziliśmy jednak szczerą rozmowę. Uwierzyła mi. A potem była przeszczęśliwa, gdy usłyszała wyrok uniewinniający. A kiedy wybrzmiał wyrok drugiej instancji, więc ostateczny, tak to przeżyła, że znalazła się w szpitalu. Straciła przytomność.

— Kamień z serca?

— Można tak to nazwać.

Wtedy też była bardzo długo na oddziale kardiologicznym w szpitalu miejskim. Dziękuję doktorowi Ryszardowi Targońskiemu, który jest nieprzeciętnym i serdecznym lekarzem. Trudno wymienić nazwiska wszystkich lekarzy, którzy dbali o zdrowie żony. Wszystkim jestem wdzięczny. Żona też była. Wszyscy czynili cuda. Ale Jagoda była silna. Miała nieodpartą chęć życia. Nie dawała się zwycię-

żyć. Nie uznawała porażek. Mnie też wzmacniała. Gdy spotkało mnie to, co spotkało, wyszliśmy na długi spacer. Powiedziałem jej wtedy: „Jagódko, boję się, że mogą mnie zamknąć”. O ona wtedy odpowiedziała: „Jurek, nie na rok, nie na dwa, nawet na więcej. Ale jak jesteś pewny swojej niewinności, trzymaj się tego. Ja będę z tobą”. To była niesamowita kobieta...

— Gdyby nie była z panem, byłoby znacznie trudniej.

— Powiem wprost: gdyby jej nie było, to dzisiaj byśmy nie rozmawiali.

ADA ROMANOWSKA

a.romanowska@gazetaolsztynska.pl

Barbara Banasik, przyjaciółka Jadwigi Małkowskiej

— Pracowałyśmy razem w jednym pokoju przez pięć lat w kuratorium oświaty. Dlatego wszystkie problemy przeżywałyśmy razem. Nie było w niej nigdy wiary, że to, co się działo, było prawdziwe. Cały czas stała za mężem murem. Ilekroć się wtedy mówiło, żeby go zostawiła, żeby wystawiła mu walizki za drzwi. To był straszny dla niej czas. Często też odwiedzałam ją w domu. Przychodziłam wtedy, kiedy odbywały się rozprawy sądowe, żeby być z nią w tym czasie. Włączała zawsze telewizor i czekała na wiadomości. Nawet gdy miała chwile niepewności, szybko stawiała się do pionu. Była bardzo wierząca i modliła się do Jana Pawła II. A gdy zachorowała, mąż był zawsze przy niej. Nie opuszczał jej na krok. To marzenie wielu kobiet, żeby mieć tak troskliwą opiekę. To rzadko się zdarza, żeby mąż i córka tak czule i tak blisko byli przy niej. Można powiedzieć, że jej darowali te trzy lata. Od rana do wieczora byli przy niej.

Jadwiga Małkowska w rozmowie z „Gazetą Olsztyńską” sprzed kilku lat:

Poznaliśmy się w szkole. Nie była to jednak miłość od pierwszego wejrzenia, bo przecież pięć lat byliśmy w jednej klasie. To zaczęło się pod koniec szkoły. A od czasu, gdy jestem prezydentową, domowe sprawy są tylko na mojej głowie. Robię zakupy, zajmuję się remontami, często kupuję sama koszule, krawaty, a nawet garnitury męzowi. Umawiam się z obsługą sklepu, że odniosę ubrania, jeśli nie będą dobre.

Przyszłość jest w Twoich rękach

Czym jest konferencja w sprawie przyszłości Europy?

Konferencja w sprawie przyszłości Europy to wyjątkowa i aktualna okazja dla obywateli UE, by włączyć się w debatę na temat wyzwań i priorytetów Europy.

Bez względu na to, gdzie mieszkasz i co robisz, możesz powiedzieć, jakiej przyszłości chcesz dla Unii Europejskiej.

Więcej szczegółów:
www.futureu.europa.eu

**Silniejsza gospodarka,
sprawiedliwość społeczną,
zatrudnienie**

**Wartości i prawa,
samorządność,
bezpieczeństwo**

**Transformacja
cyfrowa**

**Edukacja, kultura,
młodzież i sport**

**Demokracja
europejska**

**Zmiana klimatu
i środowisko**

Zdrowie

UE w świecie

Migracja

Inne pomysły

JAK BĘDZIE TRZEBA,

URANIA

DZIECIOM.PL

DOGRYWKA

OD KOŃCA CZERWCA RYBACY Z ZALEWU WIŚLANEGO NIE MOGĄ ŁOWIĆ RYB PRZY GRANICY Z ROSJĄ. ROZPORZĄDZENIE ZAKAZUJĄCE POŁOWU W STREFIE O SZEROKOŚCI OKOŁO 600 METRÓW OD GRANICY WYDAŁ MINISTER OBRONY NARODOWEJ. CO NA TO RYBACY?

Rozporządzenie MON dotyczy stref zamkniętych na morskich wodach wewnętrznych oraz na morzu terytorialnym RP. Jedną z takich stref zamkniętych jest właśnie pas Zalewu Wiślanego biegnący przy granicy Polski z Rosją. Zakaz tej strefy dotyczy żeglugi i rybołówstwa i ma on charakter stały.

Wśród rybaków zdania na temat zamknięcia tej strefy są podzielone. Jak zauważył Paweł Kozioł, prezes Stowarzyszenia Rybaków Łódzianych „Mierzeja”, sytuacja rybaków nie jest tak tragiczna jak mogłoby się wydawać. — W mojej ocenie rybacy źle nie mają. Uważam, że to jest bardzo dobry zawód, dostajemy ogromną pomoc i z rządu i z Unii Europejskiej. Wystarczy chęci do pracy. Nie uważam, żeby sytuacja rybaków, w związku z ostatnim działaniem rządu, dramatycznie się zmieniła — mówi. I dodaje: — Przed wejściem w życie tego rozporządzenia, minister rolnictwa wystosował pismo do ministra obrony narodowej. To pismo zostało przeczytane rybakom na spotkaniu w Tolkmicku. Było wówczas około 80 proc. rybaków z Zalewu Wiślanego. Zostali więc oni poinformowani o tej decyzji.

Łowiska przy granicy państwa są najbardziej zasobne w rybę

MON ZDECYDOWAŁ

Dlaczego MON zdecydowało się podjąć takie działania? — Nie mam pojęcia — mówi Paweł Kozioł. — Zresztą nie mnie to oceniać. Widocznie były one zasadne. Bezpieczeństwo naszego kraju jest przecież bardzo ważne.

Nasz rozmówca, w związku z rozporządzeniem, nie zaprzestał łowienia. Nie wpływa jedynie na teren zakazany. — Ja codziennie wypływam na wodę i łapię ryby — zauważa. — Radzę sobie i nie narzekam. Wystarczy chęci. Jak zaczynałem zajmować się rybołówstwem, łapałem ryby 100 metrów od granicy.

Chciałbym i walczyć o to, żeby przywrócono nam poprzednie granice, ale robię to rozmową. Wśród rybaków słychać wiele głosów sprzeciwu wobec decyzji ministerstwa.

— Jestem rybakiem i armatorem na Zalewie Wiślanym — opowiada nasza kolejna rozmówczyni Teresa Rukstello. — Wspólnie z mężem i córką prowadzimy rodzinną firmę. Córka jest piątym pokoleniem. Do tej pory bycie rybakiem nie było niczym złym, a teraz?

— Łowiska przy granicy państwa to najbardziej intratne miejsca w naszym rejonie połowów — tłumaczy pani Te-

resa. — Jeden zestaw na tych łowiskach daje taki dochód jak dziesięć lub więcej zestawów na rejon, na który nas przegoniono. Przesunięcie na inne łowiska rybaków z bazy Nowa Pasłęka i Piaski spowoduje zagęszczenie sprzętu rybackiego na łowiskach bazy Frombork i Krynica Morska co zmniejszy efektywność połowów i spowoduje konflikty z rybakami z innych baz, czego do tej pory nie było na Zalewie. Panował ład i porządek połowów. Większa część łowisk, na które zostaliśmy zmuszeni się przenieść, to płycizny, co wiąże się z wykonaniem nowych narzędzi po-

ZABLOKUJEMY PRZEKOP!

łowowych, to kolejne koszty dla rybaków. I jeszcze jedno pytanie co zrobić z dotychczasowo wykorzystywanym sprzętem, każdy szył sieci pod głębokość swojego łowiska.

KAŻDY CHCE ŻYĆ

Jak zaznacza Teresa Rukstello, dodatkowe koszty na narzędzia połowowe drastycznie zmniejszą dochody.

— A CO NAJGORSZE DOJDZIE DO OTWARTEJ WOJNY MIĘDZY RYBAKAMI O ŁOWISKA, BO KAŻDY CHCE ŻYĆ, UTRZYMAĆ FIRMĘ I RODZINĘ.

— Po zdjęciu sprzętu z łowisk od 23 czerwca 2021 roku nie mamy żadnych dochodów,

a ponosimy koszty związane z utrzymaniem firmy — wyjaśnia nasza rozmówczyni. — Pracowalibyśmy, gdyby nie zakaz, mielibyśmy dochód, placilibyśmy podatki, dzięki nam pracowałyby smażalnie, restauracje, hotele, sklepy rybne, przetwórcy i też by płacili podatki.

Przyszłość maluje się w szarych barwach. — Jeżeli nie dojdzie do cofnięcia rozporządzenia Ministerstwa Obrony Narodowej, to w niedalekiej przyszłości większość rybaków zbankrutuje, gdyż wiążą nas jeszcze dodatkowo umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa skąd braliśmy fundusze na rozwój rybołówstwa — zauważa pani Teresa. — Podpisywaliśmy umowy z we-

slam, które zobowiązywały nas do utrzymania działalności przez 5 lat. Pytanie za co? Skoro z tych gorszych łowisk wystarczy nam tylko na chleb. Najdziwniejsze jest to, że mając organizację zrzeszającą rybaków, do której należymy, musimy sami oddolnie podejmować działania w obronie naszych miejsc pracy.

TO DLA NAS DUŻY KŁOPOT

— To rozporządzenie odsunęło nas od granicy o około 600 metrów — zaznacza nasz kolejny rozmówca, rybak Sławomir Bielec. — To dla nas ogromny kłopot, bo nie będziemy w stanie utrzymać ani firm, ani rodzin. W tych 600 metrach jest najlepsza ryba i jest jej najwięcej. Dalej tej ryby już tyle nie ma. Poza tym polski rząd pozwolił nam się rozwijać. Braliśmy z agencji chłodnie, sprzęt i musimy utrzymać to przez pięć lat. Jak mamy teraz to zrealizować? — pyta. I dodaje: — Przecież na tym cierpią też inne firmy, przetwórcy, lokalna społeczność.

— Ja teraz wypływam na te tereny, gdzie mamy pozwolenia, ale tych ryb jest niewiele. Czeka nas bankructwo. My nie jesteśmy w stanie się utrzymać. Dla nas te 600 metrów to naprawdę bardzo dużo. Jeżeli rząd nie będzie chciał z nami rozmawiać, to będziemy chcieli zablokować przekop. Może tak nas usłyszą? — kończy nasz rozmówca.

Czy reakcja rybaków i ewentualne rozmowy z rządem wpłyną na zmianę tej decyzji? Do tematu wrócimy.

Karolina Król

TERESA RUKSZTEŁŁO: JEŻELI NIE DOJDZIE DO COFNIĘCIA ROZPORZĄDZENIA MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ, TO W NIEDALEKIEJ PRZYSZŁOŚCI WIĘKSZOŚĆ RYBAKÓW ZBANKRUTUJE

URANIA
DZIECIOM.PL
DOGRYWKA

FUNDACJA PRZYSZŁOŚĆ DLA DZIECI

CNOTY NIEWIEŚCIE? A CO Z MĘSKIMI?

OPIEKUNKA OGNISKA
DOMOWEGO. SKROMNA,
ULEGŁA, POBOŻNA.
PRAWDOPODOBNI
WŁAŚNIE TAK WYGLĄDA
IDEAŁ KOBIETY
W WYOBRAŻENIU
MINISTRA EDUKACJI
PRZEMYSŁAWA
CZARNKA I JEGO
DORADCY DR. PAWŁA
SKRZYDLEWSKIEGO. OD
WRZEŚNIA PANOWIE
ZACZNĄ WCIELAĆ
TEN IDEAŁ W ŻYCIE.
MEN ZAPOWIADA
PRIORYTETY NA
KOLEJNY ROK SZKOLNY:
WZMOCNIENIE
EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ,
WYCHOWANIE DO ŻYCIA
W RODZINIE ORAZ
CNOTY NIEWIEŚCIE.

Jakie dokładnie niewieście cnoty chcą wpoić dziewczętom prawnicy politycy? Tego do końca nie wiadomo.

— Tylko dzięki cnotom społecznym możemy uzyskać człowieka dojrzałego, czyli takiego, który umie spełniać dobro — powiedział dr Paweł Skrzydlewski w rozmowie z „Naszym Dziennikiem”. — Żeby jednak te cnoty mogły się rozwijać, to trzeba mieć zdrową rodzinę, opartą na monogamicznym, nierozrwalnym związku mężczyzny i kobiety — przekonywał.

Zdaniem felietonisty Radia Maryja i TV Trwam, kluczowym zadaniem jest właściwe wychowanie kobiet i ugruntowanie cnot niewieścich.

— Dziś obserwujemy w kulturze bardzo niebezpieczne zjawisko moralne, także religijne, pewnego zepsucia duchowego kobiety polegającego na rozbudzeniu w kobiecie pychy, która się przejawia próżnością, zainteresowaniem wyłącznie sobą, egotyzmem, zwalczaniem obiektywnego porządku na rzecz widzenia siebie — twierdził dr Skrzydlewski. — Jeśli takie postawy się upowszechnią, to jed-

nocześnie zabija się rodzinę, zamyka się na płodność — ostrzegwał

— Jeśli ktoś podśmiewa się z tego, że dziewczęta powinny być bardziej wrażliwe na cnoty niewieście, no to ja się zapytam, to jakie mają być wrażliwe, męskie? No, niektórzy mogliby chcieć takich rzeczy, no, ale my genderowcami nie jesteśmy — komentował minister Czarnek w rozmowie z Polskim Radiem.

Cytowane słowa wywołały medialną burzę. Na Czarńka i Skrzydlewskiego posypała się lawina hejtu ze strony internautów. Gorzkich słów nie szczędzili również artyści, politycy, znani dziennikarze, czy ludzie nauki.

Ale co konkretnie kryje się pod pojęciem „cnot niewieścich”? Zagadkę postanowiła rozwikłać dr Alicja Urbanik-Kopeć: adiunkt w Instytucie Historii Nauki PAN, anglistka oraz kulturoznawczyni.

— Blisko tych cnot, o których mówią politycy, plasuje się poradnik Klementyny z Tańskich Hoffmanowej, wydany po raz pierwszy w 1819 r. — twierdzi badaczka wartykule „Czym są cnoty niewieście?”

Poradnik „Pamiętka po dobrej matce, czyli ostatnie jej rady dla córki” traktuje o tym, jak należy wychowywać dziewczynki. Hoffmanowa napisała go w formie listów zmarłej matki do córki. Niektóre zalecenia dziewiętnastowiecznej autorki są, delikatnie mówiąc, dość kontrowersyjne. Jej zdaniem kobieta powinna: „Być drugą w społeczeństwie, raczej pomagać niż działać, widzieć świat w domu”.

„Nigdy nie chwał kobiecie, kiedy się oddaje wysokim naukom: kiedy się uczy łacińskiego, greckiego, hebrajskiego języka, doświadczenia robi w fizyce, chemii i nad algebrą lub matematyką głowę sobie łamie” (...) Amelio! Nie podpadnij szalonej tej żądzy!” — apelowała Hoffmanowa.

— Dziewczynka ma być wychowana do cnot niewieścich, co oznacza, że ma być „skromna, cierpliwa, słodka, rozsądna i uprzejma”. Ibierna — kwituje Urbanik-Kopeć.

— Dziś mamy rok 2021. I tak jak ludzie w każdej epoce, chcemy wychowywać dziewczynki na „cnotliwe” (czyli pełne cnot, zalet) niewiasty. Problem polega na tym, że w różnych czasach „cnoty” znaczyły różne rzeczy. I te, o których wspomina dr hab.

Cnotliwa niewiasta — obraz z XV w. Bazylika konkatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kołobrzegu

Skrzydlewski, a popiera je minister Czarnek, były wsteczne i nieżyłowe już ponad 100 lat temu — podkreśla badaczka.

Wychowaniu uczennic w duchu obyczajowych kanonów z początku XIX sprzeciwiają się przede wszystkim wśrodo-wiska przeciwne Kościołowi. Aco o tym pomyśle sądzą osoby onastawieniu prokatolickim?

— Tak archaiczna retoryka jest ciężkostrawna nawet dla osób wierzących — nie ukrywa Eryk Kowalczyk, olsztyński publicysta, filozof oraz teolog. — W rodzinach, gdzie kultywuje się bardziej tradycyjne wartości, dawno już nie wychowuje się kobiety na służki domowe, całkowicie pasywne i podporządkowane mężowi. Dziewczęta kształtowane w taki sposób będą nieprzystosowane do życia we współczesnym świecie. Nie będą w stanie udzielić prawdziwego wsparcia ani własnym mężom, ani włas-

nym dzieciom. Kreatywność, przebojowość, samodzielne myślenie to są te cechy na które warto stawiać. Zarówno w wychowaniu dziewczynek, jak i chłopców — przekonuje. A co z czystością przedmałżeńską, do której nawołują księża?

— Umiejętność panowania nad własnymi popędami jest bardzo ważna — odpowiada Kowalczyk. — Ale, żeby przekonać młodego człowieka, że nie warto spieszyć się z tym pierwszym razem, wcale nie trzeba się odwoływać do teologii, ani tym bardziej do obyczajowych poradników, pisanych dwadzieścia lat temu. Wystarczy zwrócić się do badań naukowych. Praktycznie każdy seksuolog potwierdzi, że warunkiem rozpoczęcia współżycia płciowego jest osiągnięcie odpowiedniego poziomu rozwoju psychoemocjonalnego. Taki poziom rozwoju osiąga się zwykle w wieku 18-19 lat.

Podobnie rzecz ma się z pojęciem tzw. rozwiązłości. Prowadzenie bardzo bujnego życia erotycznego, częsta zmiana partnerów, angażowanie się w przypadkowe kontakty seksualne z nieznanymi osobami, może wynikać z głębokich problemów emocjonalnych. Może np. świadczyć o uzależnieniu, co pokazuje praktyka kliniczna. Wzorce moralne będą bardziej przekonujące, jeśli uzasadnimy je naukowo, jeśli poprzemy je rzetelną wiedzą — argumentuje.

Jednocześnie nasz rozmówca dostrzega sens w niektórych tezach Czarńka i Skrzydlewskiego.

— Ich słowa wywołały duże poruszenie. Ale trzeba przyznać, że w tych wypowiedziach jest ziarno prawdy — utrzymuje. — Kondycja moralna współczesnego zachodniego społeczeństwa rzeczywiście pozostawia wiele do życzenia. Stwierdziły to nie tylko autorzy teorii religijnej, lecz także obserwatorzy świeccy, nie związani z żadnym wyznaniem. Pograżamy się w płytkim hedonizmie i egoizmie. Pisze się o tym co najmniej od kilku dekad. Tyczy się to w równym stopniu kobiet, co mężczyzn. Tracimy czas na bezmyślną konsumpcję, za mało uwagi poświęcamy innym, bardziej poważnym wartościom. Przesadnie koncentrujemy się na wyglądzie zewnętrznym, kolekcjonujemy znajomych na Facebooku, zamiast zaprzyjaźnić się z sąsiadem. Ten trend ogarnia coraz szersze grono ludzi. Szczególnie narażone jest pod tym względem młode pokolenie. Więc problem istnieje, należy się nim zająć, ale nie w taki sposób, jak proponuje minister Czarnek — zastrzega Kowalczyk.

Absurdalność pomysłu ministra Czarńka budzi także wątpliwości innego typu. Zdaniem niektórych komentatorów to może być zwykła prowokacja.

— Gdy usłyszałam o „ugruntowaniu cnot niewieścich”, byłam nie tyle zbulwersowana, ile zdziwiona — przyznaje dr Magdalena Krawczyk, filozof, familiolog oraz nauczyciel etyki. — Zastanawiałam się, czy panowie mówią poważnie? A może jest to temat zastępczy, który ma odwrócić uwagę opinii publicznej od innych, bardziej poważnych tematów? Jeśli tak, to zamysł się udał, patrząc po burzliwej reakcji mediów — konstatuje. Na pewno jednak są urzęd-

nicy, którzy traktują te plany na serio.

— Wówczas powstaje pytanie, gdzie w tym wszystkim są cnoty chłopięce? Dlaczego pomysłodawcy skupili się na dziewczętach? Co z drugą połową ludzkości? Czy przekazywanie moralnych wartości przyszłym mężczyznom nie jest równie ważne? — zastanawia się dr Krawczyk. — Jeżeli szkoła ma przygotować uczniów do roli małżonków i rodziców, nie może pomijać płci męskiej. Do stworzenia szczęśliwego, udanego związku, potrzeba dwóch odpowiedzialnych, dojrzałych osób. Nie da się zbudować harmonii w relacjach, jeśli jedna ze stron zachowuje się nieodpowiedzialnie, nieuczciwie, lekceważąc fundamentalne zasady partnerstwa — stwierdza.

I dodaje:

— Nasze społeczeństwo nie uczy młodych dojrzałości. Coraz częściej ani szkoła, ani rodzice nie potrafią temu zadaniu sprostać. Rośnie nam pokolenie dwudziesto- trzydziślatków, których emocjonalny i umysłowy rozwój zatrzymał się na etapie adolescencji. Ich niedojrzałość przejawia się w egocentryzmie, roszerzeniowości, nerealistycznych oczekiwań względem ludzi oraz świata, w braku gotowości do podjęcia wysiłku i odpowiedzialności, nieumiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami. Tacy ludzie rzeczywiście nie umieją budować zdrowych relacji, tworząc nierzadko rodziny dysfunkcyjne. Czyli takie, które nie zaspokajają bazowych potrzeb psychologicznych jej członków. Cierpią na tym szczególnie dzieci. Takie rodziny nie zapewniają im warunków do prawidłowego rozwoju psychoemocjonalnego.

Paweł Snopkow

Warto wiedzieć:

- Czym jest pojęcie cnoty? W filozofii definiuje się je m.in. jako trwałą sprawność moralną osoby, która sprawia, że przestrzeganie zasad moralnych staje się łatwe. Dzięki tej sprawności człowiek, postępując się rozumem, wolą i zmysłami, postępuje zgodnie z dobrem etycznym;
- Platon wyróżniał trzy podstawowe cnoty, jakimi były mądrość (roztropność), męstwo, umiarkowanie i sprawiedliwość;
- Kościół Katolicki wyróżnia trzy cnoty teologiczne. Są nimi: wiara, nadzieja i miłość.

PRZYSZEDŁ CZAS NA DOGRYWKĘ!

Pan Patryk

Pani Karolina

Pan Szymon

TERAZ KUPIENIE FRAGMENTU HALI URANIA, KULTOWEGO OBIEKTU, KTÓRY PRZECHODZI GRUNTOWNĄ METAMORFOZĘ, JEST JESZCZE PROSTSZE. ZDECYDOWALI SIĘ NA TO BOHATEROWIE NASZEGO TEKSTU.

chwilach pełnych emocji, które nagromadziły się w ciągu takiego okresu.

Rodzice pana Szymona, który odwiedził „Fundację Przyszłość dla Dzieci”, postanowili zrobić coś dobrego dwukrotnie! Nie tylko wylicytowali pakiet klepek z Hali Urania, aby pomóc małym podopiecznym Fundacji, ale jeszcze postanowili podarować je swojemu przyjacielowi. Pan Wojciech i Pani Barbara są wieloletnimi tancerzami, którzy przetańczyli wiele turniejów tańca na tym parkiecie.

To tylko kilka z inspirujących historii, które regularnie zamieszczamy na fan page'u Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”, założonej przez wydawcę „Gazety Olsztyńskiej”.

O co chodzi? Otóż ruszyła DOGRYWKĄ w ramach akcji „Urania Dzieciom”. Wystarczy tylko wejść na stronę Urania-dzieciom.pl i tym razem nie wylicytować, a kupić wybrany przedmiot. A przy okazji pomóc chorym dzieciom z Warmii i Mazur.

– Bardzo nas cieszy tak duże zainteresowanie akcją. W ostatnim tygodniu licznie

odwiedzali nas zwycięzcy licytacji i opowiadali niesamowite historie związane z tym miejscem. Niektórzy już nawet ozdobili swoje ściany tabliczkami z numerami sektorów. Chociaż licytacja dobiegła końca, jeszcze jest czas, żeby mieć kawałek tego kultowego miejsca u siebie w domu – mówi Iwona Żochowska-Jabłońska, dyrektor zarządzająca Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”.

Krzesło, lampa czy deski parkietu hali to wszystko może jeszcze trafić do twojego domu. Nasza akcja trwa!

— Wierzymy, że licytując zrobimy coś dobrego dla chorych dzieci z Warmii i Mazur – mówią organizatorzy akcji. — To nie tylko świetna zabawa, ale także wielka pomoc i okazja do tego na sentymentalną podróż w czasie.

Przedstawiciele Fundacji „Przyszłość dla Dzieci” postarali się, żeby „Urania Dzieciom” była zabawą nie tylko dla licytujących, ale również dla samych zainteresowanych — podopiecznych fundacji. Dzieci wystąpiły w roli modeli we

wnętrzu hali, zanim jeszcze rozpoczęła się jej rozbiora. Podczas fotograficznej sesji mogły wcielić się w małych budowlańców, którzy odremontują jedno z ulubionych miejsc olsztyńian. Za obiektywem stanął Arek Stankiewicz, a o aranżację zadbała Marta Niedźwiedź z olsztyńskiej firmy Play-School. Zdjęcia z wyjątkowej sesji do 31 lipca można oglądać w galerii handlowej Aura w centrum Olsztyna. Nowa wystawa pojawiła się także na Plaży Miejskiej nad jeziorem Ukiel. **AT**

Dla Patryka, Hala Urania to symbol Olsztyna, z którym czuje się związany. Nic dziwnego, skoro przez sześć lat był pracownikiem olsztyńskiego OSiR-u. — Chciałem zachować jej część dla siebie – mówi. „Sektor nr 5”, który trzyma w rękach, będzie głównym elementem dekoracji w jego surowym, skandynawskim mieszkaniu.

Z kolei pani Karolina przez ostatnie 20 lat gorąco kibicowała siatkarzom z Indykpol AZS. „Sektor nr 2” musiał trafić w jej ręce, żeby przypominać o tych wszystkich

Wystawa fotografii nad jeziorem Ukiel

REKLAMA

Zlecę firmie/ekipie remontowo-budowlanej wykonanie prac remontowo-wykończeniowych pensjonatu położonego w Łasmiadach k. Etku na Mazurach.

Powierzchnia użytkowa nieruchomości: ok. 1000 m².

Rodzaj prac do wykonania: malarskie, hydrauliczne, glazurnicze, stolarskie, elektryczne.

Planowany okres realizacji zlecenia: 6 miesięcy.

Planowany termin rozpoczęcia prac: połowa września 2021 r.

Firmy/zespoły remontowo-budowlane zainteresowane nawiązaniem współpracy w zakresie wykonania prac remontowo-wykończeniowych ww. nieruchomości prosimy o przysyłanie zgłoszeń na adres **e-mail: biuro@lasmiady.pl** lub kontakt telefoniczny pod numer **tel. 726 555 660**. **Oferta współpracy obejmuje zakwaterowanie.**

PRZYSTANEK 4

OKOLICE SZLAKU ŚWIĘTEJ WARMII

GAZETA
OLSZTYŃSKA

Projekt Powiatu Olsztyńskiego
realizowany we współpracy
z Gazetą Olsztyńską

BRĄSWAŁD

Zientara-Malewska, ksiądz Barczewski i historyczne polichromie

Brąswałd jest miejscowością znaną nie tylko w gminie Dywity. We wsi znajduje się przepiękny neogotycki kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Urodziła się tu i wychowała najbardziej słynna warmińska poetka Maria Zientara-Malewska. Gdy zaś pod koniec XIX wieku wśród polskich mieszkańców Warmii obudziła się świadomość narodowa, ówczesny proboszcz ksiądz Walenty Barczewski wspierał ich działania, w tym również w Brąswałdzie. O determinacji ludności tej wsi w dążeniu do zachowania języka swoich przodków świadczy fakt, że gdy tylko stało się to możliwe, powstała tu w okresie międzywojennym polska szkoła. Należy nadmienić, iż ta kraina geograficzno-historyczna znajdowała się wtedy pod administracją niemiecką.

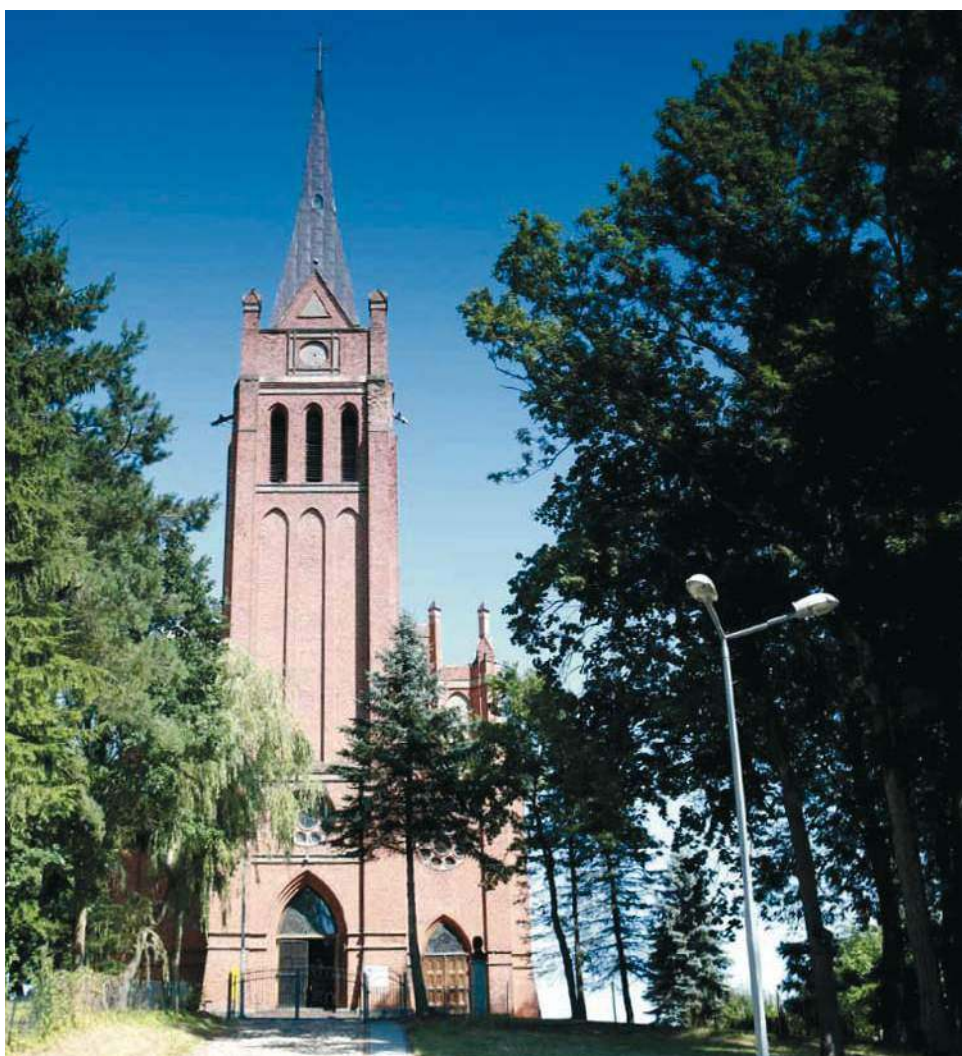
Historia wsi, w porównaniu z okolicznymi miejscowościami, rozpoczyna się dość wcześnie. Krajowy wójt warmiński Henryk Luter założył ją bowiem 29 marca 1337 roku, podczas gdy pierwszy zapis o pobliskich Dywitach pojawia się w roku 1354, a o Barkwedzie w roku 1425. Obszar Brąswałdu określono w przywileju lokacyjnym na 50 włók nadanych na prawie chełmińskim, zasadźcą był niejaki Mikołaj. Otrzymał on 8 włók ziemi. Tyle samo zapisano na uposażenie parafii. Ponieważ nie zachował się pierwszy akt lokacyjny, informacje te są znane z jego potwierdzenia wystawionego przez warmińską kapitułę katedralną 22 lipca 1363 roku. W akcie tym po raz pierwszy zapisano nazwę wsi – *Brunswald*. Obecna polska nazwa Brąswałd pojawiła się w dokumentach już w roku 1936.

Miejsce lokacji wsi nie zostało wybrane przypadkowo. W pobliżu miejscowości znajdują się jeziora: Kesing (Śledinek), Mosąg i Karaśnik. Od północy przy granicy wsi było Jezioro Święte, zwane też Księżym (obecnie osuszone), a przez samą wieś przepływa strumień. Jeziora zapewniały mieszkańcom ryby, a mocno pofalowany przez lodowce teren, porośnięty lasami, z licznymi zabagnionymi miejscami, sprzyjał ucieczce podczas ewentualnego ataku wroga. Ponadto tak wczesne

lokowanie Brąswałdu wskazuje, że wcześniej istniało w tym miejscu osadnictwo pruskie. Najprawdopodobniej w okolicach obecnego cmentarza parafialnego stała strażnica.

Obecnie nad miejscowością dominuje, znajdująca się na wzgórzu, masywna bryła neogotyckiego kościoła pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Nim ten jednak powstał, w drugiej połowie XIV wieku stała tu świątynia drewniana. Po jej spaleniu (prawdopodobnie w wyniku najazdu wojsk litewskich) wzniesiono budynek ceglany. Kościół konsekrował biskup warmiński Marcin Kromer w 1580 roku. Z tej świątyni mieszkańcy także długo nie korzystali – spłonęła na początku wieku XVII. Podjęty przez nich trud odbudowy zakończył się sukcesem i w 1619 roku kościół poświęcił biskup Szymon Rudnicki. Budowla dotrwała aż do drugiej połowy wieku XIX. Okazała się wtedy już jednak zbyt mała dla powiększającego się grona parafian, ponadto ściany boczne zaczęły pękać, a fundamenty osuwać. Ówczesny proboszcz Franciszek Kaupowicz rozpoczął więc zbiórkę pieniędzy na budowę nowego kościoła, którą po jego śmierci kontynuował ksiądz Herman Macherzyński. Podjął on po 1890 roku decyzję o rozpoczęciu prac budowlanych, ale i jego Pan powołał do siebie – zmarł w 1893 roku. Dokończenie budowy spadło na barki nowego proboszcza – księdza Walentego Barczewskiego.

Autorem projektu był architekt Fritz Heitmann z Królewca. Stworzył świątynię monumentalną, trzynawową z wysokim sklepieniem oraz ze strzelistą, wysuniętą z bryły budynku wieżą w części zachodniej. Po stronie wschodniej znajduje się absyda prezbiterium. Bryła świątyni powstała szybko – w latach 1894-1896. Jednak mimo ogromnego zaangażowania parafian, nie można byłoby tak szybko ukończyć budowy. Odkryło się to przy znaczącej pomocy ówczesnego biskupa diecezji warmińskiej Andrzeja Thiela, który dokonał uroczystej konsekracji kościoła w 1897 roku. Wymowne jest tutaj, powstałe w roku 1908, malowidło znajdujące się na północnej ścianie prezbiterium. Ukazuje symboliczne przenie-

fot. Anna Urbanik

foto: Anna Urbanik

sienie ciała św. Katarzyny Aleksandryjskiej ze starego kościoła do nowego. Dzięki temu zachowany został dla potomnych wizerunek dawnej świątyni.

Ksiądz Walenty Barczewski pragnął, aby ten kościół wyróżniał się nie tylko okazałą bryłą, lecz żeby również swoim wystrojem podkreślał polskość tych ziem i umacniał ją wśród mieszkańców. W tym celu zaplanował wykonanie w kościele polichromii, która przedstawia, w ujęciu symbolicznym, dzieje Polski i Warmii. Wykonali ją w latach 1910-1912 dwaj niemieccy malarze: H. Zepter, pochodzący z małego miasteczka Emmerich nad Renem oraz Brandt z Berlina. Wśród namalowanych postaci oko uważnego obserwatora bez trudu dostrzeże św. Wojciecha, który na tych terenach poniósł śmierć za wiarę oraz polskiego biskupa i męczennika – św. Stanisława. Obok niego zaś symboliczne przedstawienie wzbijającego się do lotu białego orła w koronie (symbol odradzającej się Polski) i ginącego w płomieniach czarnego orła pruskiego. Brąswaldzki proboszcz wierzył, że Warmia znów będzie częścią odrodzonego państwa polskiego, a Królestwo Pruskie zostanie pokonane i upadnie w ogniu wojny.

Na jednym z kolejnych fresków widać postać św. Jana Kantego, który ma rysy twarzy księdza Barczewskiego, a oblicze św. Floriana wzorowane jest na twarzy ówczesnego organisty Rudolfa Stracha. Inne przedstawiają m.in. postacie: św. Andrzeja Boboli, św. Kazimierza trzymającego zapis nutowy pieśni Boże coś Polskę i św. Józefinę z San Geminiano (Toskania), nieprzypadkowo ubraną w białoczerwoną szatę. Na sklepieniu umieszczono także przedstawienia kościołów w Gietrzwałdzie, Świętej Lipce i Wielbarku. Nad malowidłem Matki Bożej Częstochowskiej widnieje zamknięta brama i trójnóg – po rozbiorach Polski swobodne pielgrzymowanie do klasztoru na Jasną Górę było utrudnione, szczególnie dla mieszkańców Warmii.

To oczywiście tylko przedsmak całej symboliki i ukrytych polskich akcentów zawartych w brąswaldzkich freskach. Autorem całego zamysłu ikonograficznego był ksiądz Walenty Barczewski. Jemu również zawdzięczamy obecne wyposażenie kościoła. Neogotycki ołtarz główny został wykonany w Regensburgu. Znajduje się na nim płaskorzeźba Chrystusa niosącego krzyż oraz druga – przedstawiająca Jego zdjęcie z krzyża. Na górze figura Chrystusa Zmartwychwstałego. W prezbiterium witraż ukazujący Dzieciątko Jezus wręczają-

ce pierścień św. Katarzynie Aleksandryjskiej, a poniżej symbole czterech ewangelistów. W ołtarzu bocznym południowym znajduje się obraz Trójcy Świętej, a w północnym wizerunek Matki Bożej Ubogiej i dwie rzeźby: św. Barbary i św. Marii Magdaleny. Uwagę przykuwają dwa duże obrazy umieszczone nad bocznym wyjściem z kościoła. Przedstawiają Zwiastowanie i Ukrzyżowanie.

W Brąswaldzie, podobnie jak w innych miejscowościach, istniała niemiecka szkoła. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z zapisu powizytacyjnego wykonanego w roku 1825 przez asesora rejencji królewskiej Reinholda Bernharda Jachmanna. W historii tych ziem bardziej zapisała się jednak szkoła polska. 31 grudnia 1928 roku Sejm pruski uchwalił *Ordynację dotyczącą uregulowania szkolnictwa dla mniejszości polskiej*, co pozwoliło na otwieranie narodowych szkół. Były to Prywatne Katolickie Szkoły Powszechne. Placówka w Brąswaldzie zainaugurowała działalność 15 czerwca 1931 roku. Uczęszczalo do niej na początku ośmioro dzieci, z czasem ich liczba nieznacznie wzrosła. Salę lekcyjną wynajmowano od miejscowego gospodarza. Przez pierwsze cztery lata nauczycielem był Wojciech Gromadecki, po nim uczyli Adam Kołodziej i Józef Tomke. Władze niemieckie ciągle starały się wpływać na rodziców, aby nie posyłali dzieci do polskiej szkoły. Szykanowano również nauczycieli i pod błahymi pretekstami odbierano im uprawnienia do wykonywania zawodu. Brąswaldzka szkoła, która była jedną z 15 szkół polskich funkcjonujących w tamtym okresie na Warmii, zamknięta została decyzją władz hitlerowskich 31 grudnia 1938 roku.

Postacią godną uwagi, która przyczyniła się do obudzenia ducha polskości i jego zachowania nie tylko w Brąswaldzie, ale i na Warmii, był Franciszek Kaupowicz. Nie był rodowitym Warmiakiem. Urodził się 14 kwietnia 1799 na Litwie w polskiej rodzinie szlacheckiej. Po wybuchu powstania listopadowego w 1830 roku wziął w nim udział. Za namową ówczesnego biskupa warmińskiego Andrzeja Stanisława Hattena, podjął w 1840 roku pracę w diecezji warmińskiej w parafii Drangowskie. W roku 1845 przybył na Warmię i został mianowany

administratorem parafii w Brąswaldzie. W roku 1855 został jej proboszczem. Przeciwstawiał się germanizacji miejscowej ludności. Kazania w kościele wygłaszał po polsku, zaś po niemiecku – pięć razy w roku i tylko w określone dni. W 1854 roku założył bibliotekę, do której sprowadził polskie książki z Poznania. Była to pierwsza polska biblioteka w tej części Warmii. Zmarł 14 sierpnia 1871 roku. Pochowano go na dawnym przykościelnym cmentarzu parafialnym, a na grobie postawiono żelazny krzyż z napisem: *Tu spoczywa Franciszek de Kaupowicz przez 25 lat pasterz tej parafii wierny, urodzony 14 Kwietnia 1799, zmarł 14 Sierpnia 1871, kapłaństwa roku 46, za życia od wszystkich umiłowany, po śmierci od wszystkich obżałowany*. Stary cmentarz jest już od dawna nieczynny, zaś ocalały fragment krzyża z jego nagrobka wyeksponowany jest dziś w przedsionku kościoła.

Niewątpliwie osobą najbardziej zasłużoną dla Brąswaldu jest ksiądz Walenty Barczewski. Urodził się 10 lutego 1856 roku w Jarotach. Poza sprawowaniem obowiązków kościelnych, zajmował się również etnografią, literaturą i historią południowej Warmii. Czynnie uczestniczył w polskim życiu politycznym tych ziem. Ma duże zasługi w zakresie badania i opisywania historii, folkloru i etnografii tych ziem. W swoich *Kiermasach na Warmii* ukazał tradycyjny odpust warmiński odbywający się w Bartagu w święto Opatrzności Bożej. Przedstawił związane z tą uroczystością obyczaje, podkreślając przywiązanie miejscowej ludności do kultury polskiej. W *Geografii polskiej Warmii* zebrał tysiące polskich i pruskich nazw miejscowych, w miarę możliwości starając się wyjaśniać ich etymologię. Dzięki zamieszczeniu w niej wielu unikalnych lokalnych nazw pól, bagien, łąk, wzgórz czy lasów, publikacja wciąż stanowi cenne źródło informacji dla badaczy lokalnej historii. Proboszczem w Brąswaldzie był 34 lata, aż do śmierci w dniu 28 maja 1928 roku. Został pochowany na brąswaldzkim cmentarzu naprzeciwko grobu swojej matki Barbary. Cokolwiek czynił, czuł się prawdziwym Warmiakiem i zawsze mocno wierzył w Bożą Opatrzność, o czym zaświadcza napis wyryty na jego nagrobku: *Zylem, bo chciałeś. Umarłem, bo kazałeś. Zbaw, bo możesz*.

Brąswald rozsławiła, urodzona w nim 4 września 1894 roku, warmińska poetka Maria Zientara-Malewska. W jej domu posługiwano się językiem polskim oraz czytano polskie książki i gazety. Ważną rolę w jej zbliżeniu do kultury narodowej odegrał ksiądz Walenty Barczewski. On przygotowywał ją do Pierwszej Komunii Świętej, a lekcje przygotowawcze odbywały się w języku ojczystym. Wraz z siostrami Żurawskimi z Kajn ucześciłała również na prowadzone przez niego lekcje języka polskiego. Jako pierwszy czytał jej wiersze, doradzał i zachęcał do dalszej pracy literackiej. Maria Zientara w latach 1921-1923 pracowała w *Gazecie Olsztyńskiej* i angażowała się w działalność społeczną. W 1926 roku, dzięki wsparciu finansowemu środowiska polskiego, ukończyła seminarium nauczycielskie w Krakowie, a trzy lata później – w roku 1929 – objęła posadę nauczycielki w szkole polskiej w Chaberkowie. Następnie pracowała w Berlinie, gdzie kierowała referatem przedszkoli oraz nauczala w polskich szkołach w

Złotowie i Nowym Kramsku. 11 września 1939 roku została aresztowana i osadzona w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück, w którym spędziła siedem miesięcy. Do końca wojny mieszkała w Brąswaldzie, nadzorowana przez gestapo.

W 1945 roku zaangażowała się w tworzenie szkolnictwa polskiego na Warmii – koordynowała powstawanie przedszkoli i sierocinców. W roku 1947 wyszła za mąż za Ottona Malewskiego – swoją dawną miłość i zaczęła używać podwójnego nazwiska. W marcu 1950 została zwolniona z pracy przez ówczesne władze i zmuszona do przejścia na emeryturę. Od tego czasu w całości poświęciła się pracy literackiej. Docenieniem twórczości i zaangażowania Marii Zientary-Malewskiej było przyjęcie jej w grudniu 1952 roku do Związku Literatów Polskich. Zmarła 2 października 1984 roku w wieku 90 lat. Została pochowana na cmentarzu w Olsztynie. Obecnie w Brąswaldzie przed domem, w którym się urodziła, znajdują się jej pomnik i pamiątkowa tablica, zaś w budynku byłej szkoły zorganizowano poświęconą jej Izbę Pamięci.

Spacerując po Brąswaldzie, który śmiało można uznać za jedną z najpiękniejszych warmińskich wsi, warto zwrócić uwagę na liczne kapliczki. Pięć z nich znajduje się przy głównej ulicy (wieś ma zwartą zabudowę na planie ulicówki), ostatnia usytuowana jest przy szutrowej drodze prowadzącej do Spręcowa. Najstarsza z nich na chorągiewce ma datę 1786. Nakryta jest czterospadowym dachem, podpartym drewnianymi słupami i ogrodzona płotkiem (w kolorze niebieskim), a w jej wnękach są ustawione: figura Matki Boskiej Niepokalanej i rzeźba Ukrzyżowanego Chrystusa.

Tę kapliczkę z pewnością mijali 3 lutego 1807 roku żołnierze francuscy, którzy przechodzili przez Brąswald w drodze do oddalonej o zaledwie 3 kilometry Barkwedy. Tam, w siarczystym lutowym mrozie, przeprowadzili krwawą, lecz zwycięską bitwę, zdobywając most na Łynie i zmuszając wojska rosyjskie do wycofania się spod Jonkowa.

foto: Anna Urbanik

IM DALEJ W LAS, TYM WIĘCEJ ZAGINIĘĆ

SEZON GRZYBOWY JUŻ SIĘ ZACZAŁ. W LASACH POJAWIAJĄ SIĘ PIERWSZE KURKI, PODGRZYBKII, CZY KOŻLARZE. NIEKTÓRZY ZBIERACZE BYWAJĄ TAK ZAFRAPOWANI TROPIeniem ULUBIONYCH GATUNKÓW, ŻE TRACĄ ORIENTACJĘ, A PÓŹNIEJ NIE POTRAFIĄ ODNALEŹĆ DROGI DO DOMU.

Warto znać nie tylko grzyby, które zbieramy, lecz także miejsca, do których się udajemy. W lesie łatwo zabłądzić, zwłaszcza poza oznakowanymi szlakami turystycznymi. Podczas sezonu wakacyjnego funkcjonariusze niemal codziennie otrzymują zgłoszenia o zaginięciach grzybiarzy oraz zwykłych spacerowiczów. 11 lipca do oficera dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie wpłynęła informacja o zaginięciu 13-letniej rowerzystki. Dziewczyna, wraz z rodzicami, odpoczywała nad jeziorem Serwent w gminie Purda. Do domu postanowiła wrócić rowerem. Nie miała przy sobie telefonu komórkowego. Podczas jazdy pomyliła leśne ścieżki.

Zaraz po zgłoszeniu na poszukiwania wysłano patrol policyjny z Komisarjatu Policji w Barczewie. Do akcji zaangażowano psy tropiące. O zaginięciu rodzice poinformowali także swoich sąsiadów. Jeden z nich był akurat na grzybach. Ostatecznie to on znalazł 13-latkę, całą i zdrową.

Nie wszystkie akcje poszukiwawcze kończą się szczęśliwie. 8 października 2019 roku

81-letni mieszkaniec Bęsi w gminie Kolno na Warmii i Mazurach zgubił się podczas grzybobrania. W poszukiwaniach brali udział policjanci, strażacy z OSP, wolontariusze z PCK, żołnierze WOT-u oraz bliscy zaginionego. Zaangażowano również psy tropiące i specjalistyczny sprzęt. Pechowca odnaleziono dopiero po trzech dniach. Niestety, było już za późno.

JAK UNIKNĄĆ PODOBNYCH SYTUACJI? WYSTARCY TRZYMAĆ SIĘ KILKU PROSTYCH ZASAD. PRZED WSZYSTKIM STARAJMY SIĘ NIE WYBIERAĆ DO LASU W POJEDYŃKĘ. NAJLEPIEJ IŚĆ W GRUPIE I NIE ODDALAĆ SIĘ OD NIEJ.

Gdy jednak wyruszamy sami, należy powiadomić bliskich, gdzie dokładnie idziemy i kiedy zamierzamy wrócić. Nie wychodzimy z domu bez telefonu komórkowego. Przed wyprawą trzeba go dobrze naładować.

Zanim wybierzemy się w nieznany teren, warto zapoznać się z jego mapą. Można ją ściągnąć na smartfona ze strony banku danych o lasach: www.bdl.lasy.gov.pl. Dobrze też mieć mapę papierową: elektroniczne urządzenia bywają zawodne. Doświadczeni wędrowcy zalecają, by wziąć ze sobą pół litra wody, trochę jedzenia, kompas oraz latarkę. Nie zapomnijmy spisać numeru do straży leśnej lub konkretnego leśnika.

Należy być zawsze gotowym na zmianę pogody. Mieć przy sobie kurtkę przeciwdeszczową, odpowiednie obuwie, ciepły polar. Dobrze, by strój był jasny, z elementami odbłaskowymi. Ułatwia to ewentualną akcję poszukiwawczą.

PRZEMIERZAJĄC LAS, WARTO ZWRACAĆ UWAGĘ NA NIETYPOWE ELEMENTY TERENU. POŁAMANE DRZEWA, PAGÓRKI, GŁAZY, KONARY O SPECYFICZNYM KSZTAŁCIE. DZIĘKI TAKIM PUNKTOM ŁATWIEJ ZNALEŹĆ DROGĘ POWROTĄ.

W lesie łatwo się zgubić, więc warto znać miejsca, w których chcemy zbierać grzyby

W orientacji pomaga także słuch. Być może, kilka kilometrów dalej przebiega autostrada lub tory kolejowe.

Wędrowkę najlepiej zaplanować na godziny poranne. To nie tylko szansa na lepsze zbiory. Dotyczy to co prawda schyłku lata i początku jesieni, kiedy słońce zachodzi wcześniej, a w nocy temperatury są coraz niższe. W takich warunkach szybciej dochodzi do wyziębienia organizmu. A to stan zagrażający zdrowiu, a nawet życiu. Szczególnie w przypadku seniorów.

CO ROBIĆ W SYTUACJI, GDY ZABŁĄDZIMY? PRZED WSZYSTKIM ZACHOWAĆ SPOKÓJ I NIEZWŁOCZNIE POWIADOMIĆ SŁUŻBY. JAK OKREŚLIĆ NASZĄ LOKALIZACJĘ, JEŚLI UTKNĘLIŚMY W SERCU WIELKIEJ PUSZCZY? POMOGĄ W TYM SŁUPKI ODDZIAŁOWE.

W Polsce lasy przecina sieć specjalnych ścieżek i dróg. Trasy te biegną zwykle z zachodu na wschód i z północy na południe. Tworzą one system sektorów, zwanych oddziałami. Każdy jest ponumerowany i oznaczony za pomocą słupka oddziałowego. To betonowe lub kamienne słupy, które wkopuje się na skrzyżowaniu oddziałów. Ich górną połowę maluje się na białą.

Słupki oddziałowe w Lesie Miejskim w Olsztynie. Dzięki numerom na słupku szybciej określimy własną lokalizację i sprowadzimy pomoc

Najczęściej mają cztery boki i tyle samo numerów.

Gdy musimy wezwać pomoc, szukamy najbliższego słupka. Podajemy operatorowi numery oddziałów oraz nazwę okolicy, z której wyruszyliśmy. Dzięki tym informacjom służby odnajdą nas znacznie szybciej. Dodatkową wskazówkę stanowią znaki na drzewach, informujące o szlakach turystycznych, trasach rowerowych czy oznaczeniach dojazdu pożarowego.

W orientacji pomaga również przyroda. Kierunki świata można wyznaczyć np. poprzez obserwację mchu. Zwykle rośnie intensywniej po północnej

stronie drzew i kamieni. Może rosnąć również po południowej stronie, lecz tam jest zazwyczaj żółtawy lub brązowawy. Niestety, na zaciemnionych obszarach mech rozrasta się w każdym kierunku. Warto zwrócić uwagę na pnie po wyciętych drzewach. Od północy słoje będą węższe, od południa szersze. Podobne informacje wyczytamy z kory brzozy. Bok zwrócony na południe ma bardziej wypłowiały kolor. Można też przyjrzeć się dziuplom: ptaki przeważnie zakładają je po wschodniej stronie drzew.

Pamiętajmy! Polska to kraj gęsto zaludniony i nasze lasy

nie są zbyt rozległe. Idąc cały czas w jednym kierunku, z dużym prawdopodobieństwem natrafimy na ścieżkę, linię energetyczną bądź zabudowania. Jeśli dzwoniłmy na policję po pomoc, ale nagle znajdziemy drogę do domu, należy o tym niezwłocznie poinformować. Oszczędzimy czasu i zaangażowania wszystkich osób, które biorą udział w poszukiwaniach.

Paweł Snopkowski

CO ROBIĆ, GDY TWÓJ BLISKI ZAGINĄŁ?

- Niezwłocznie zgłoś sprawę na policję. Szczególnie, gdy podejrzewasz, że zaginionemu grozi poważne niebezpieczeństwo;
- Nie trzeba czekać od 24 do 48 godzin od chwili zniknięcia. Czasem tylko szybka reakcja może uratować czyjeś życie lub zdrowie;
- Na komisariat zabierz zdjęcie zaginionego (w wersji papierowej, lub elektronicznej). Jego twarz musi być wyraźnie widoczna;
- Przekaż funkcjonariuszowi wszystkie niezbędne informacje. Nie kłam. Nie ukrywaj wstydlivych faktów (np. o chorobach psychicznych, myślach samobójczych zaginionego), jeśli mogą one okazać się istotne przy poszukiwaniach;
- Policjant ma obowiązek wydać zaświadczenie o przyjęciu zgłoszenia zaginięcia. W przypadku odmowy przyjęcia zgłoszenia poproś o pisemne potwierdzenie odmowy;
- Skontaktuj się z Fundacją Itaka. Organizacja ta od ponad 20 lat pomaga w poszukiwaniach osób zaginionych. Wspiera ich rodziny, prowadzi kampanie społeczne;
- Sprawdź szpitale, ośrodki pomocy społecznej, noclegownie. Może twój bliski trafił właśnie tam;
- Skontaktuj się z sąsiadami, znajomymi, współpracownikami zaginionego. Zapytaj, czy mówił o jakiś problemach, planach lub zamiarach. Dowiedz się, kiedy i gdzie widzieli go po raz ostatni;
- Przejrzyj osobiste rzeczy zaginionego. Być może znajdziesz wskazówkę, gdzie go szukać;
- Rozmieść informację o poszukiwanym w mediach i portalach społecznościowych;
- Rozwieś plakaty w okolicy, gdzie widziano go po raz ostatni. Na plakacie umieść zdjęcie zaginionego, podstawowe dane oraz twój telefon kontaktowy.

Z SZACUNKU DLA TRADYCJI, Z PODZIWU DLA PASJI

Rozmowa z Gustawem Markiem Brzezinem, marszałkiem województwa warmińsko-mazurskiego

— Panie Marszałku, pola Grunwaldu i coroczna inscenizacja bitwy to atrakcje, których nie trzeba polecać.

— Inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem, organizowana co roku w rocznicę zwycięstwa wojsk polskich i litewskich, to jedno z najważniejszych i najliczniej oglądanych wydarzeń odbywających się na Warmii, Mazurach i Powiślu. Co roku przyciąga kilkudziesięciotysięczną rzeszę widzów. Niestety drugi rok z rzędu ze względów pandemicznych inscenizacji nie mogliśmy zorganizować, ale tym razem udało się rozegrać turnieje rycerskie. Ważne, że mogliśmy się spotkać, by uczcić pamięć o grunwaldzkiej wiktoryi i pokłonić się patriotycznym wartościom. Uroczysty apel grunwaldzki to tradycja, którą kultywujemy mimo wielu trudności. W tym roku upamiętniliśmy to wydarzenie wspólnie z ambasadorem Litwy, delegacją litewską i innymi znakomitymi gośćmi.

— Jak Pan tłumaczy znaczenie tej bitwy i ciągle, międzynarodowe zainteresowanie nią?

— Zwycięstwo pod Grunwaldem zmieniło losy Europy. Błask tego zwycięstwa sprawił, że Królestwo Polskie w ciągu kilku lat wyrosło na mocarstwo, państwo autentycznie silne, w pełni chrześcijańskie i europejskie. Państwo, które miało przed sobą perspektywę ciągłego wspinania się w międzynarodowej hierarchii. Z kolei sojuszniczka Litwa wywalczyła sobie miejsce w zachodniej cywilizacji, stworzyła administrację na wzór polski, a część tamtejszego bojarstwa dołączyła do polskich rodów. Bitwa była zatem początkiem istniejącej kilka wieków polsko-litewskiej potęgi.

— 15 lipca na wiele lat stał się pierwszym oficjalnym

polskim świętem narodowym.

— Tak, a bitwa na długie lata stała się mitem, symbolem chwały oręża polskiego, który przez wieki przepełniał dumą i krzepił serca Polaków. Obecnie Grunwald jest symbolem braterstwa, odwagi i pojednania. Emanuje stąd tolerancja, szacunek do dawnych tradycji

oraz dialog między narodami. W szczególności tego miejsca wyjątkowość tego miejsca wybrzmiała w ubiegłym roku. W obecności prezydentów i premierów Polski i Litwy oraz wielkiego mistrza Zakonu Szpitala Najświętszej Maryi Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie odśloniliśmy obelisk upamiętniający udział Litwinów w średniowiecznej bitwie. Stawił on braterstwo krwi obu narodów. W dobitny sposób pokazuje, jak wielką wartością jest przyjaźń między narodami oraz jak wiele można dokonać, gdy połączy się siły i dotrzymać sojuszniczych układów. 611 lat temu polsko-litewski sojusz na Polach Grunwaldzkich zdał swój wielki egzamin.

— Pan ma osobisty stosunek do tego miejsca?

— Oczywiście na pewno nie jestem w tym osamotniony! Tradycja ciągle jest żywa,

a naszym obowiązkiem jest ją uszanować i kultywować. Wśród rekonstruktorów są osoby dojrzałe, ale jest całe grono ludzi młodych, a nawet bardzo młodych. Przyznam, że odwiedzam Grunwald wielokrotnie w ciągu roku, nie tylko podczas inscenizacji bitwy, chętnie też zabieram tam ciekawych historii gości. Dzięki

wie pasjonatem, żeby przywdziać historyczne stroje, czy nawet zbroje, przyozdobić konie i w środku lipca, w szczerym polu stanąć w szranki. Obok przyczyn historycznych i szacunku dla pamięci to również z podziwu dla pasji tych ludzi przyjeżdżamy na pola Grunwaldu.

— Wszyscy czekamy na nowy gmach Muzeum Bitwy pod Grunwaldem.

— Z niecierpliwością czekamy, bo wraz z oddaniem do użytku nowego gmachu muzeum otworzą się nowe możliwości, zarówno dla muzealników, jak i zwiedzających. Wzbogacona zostanie oferta wystawiennicza. W dużej, nowoczesnej sali ekspozycyjnej o powierzchni 1750 mkw. znajdzie się ogromna wystawa poświę-

cona dziejom zmagania Polaków z zakonem krzyżackim. 12 kwietnia 2019 roku miało miejsce podpisanie listu erekcyjnego oraz wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę nowej siedziby. Rosną mury nowoczesnego muzeum, do którego już dziś

serdecznie zapraszam. To sztandarowa inwestycja samorządu województwa – postanowiliśmy w ten sposób nadać nową oprawę grunwaldzkiej tradycji.

GRUNWALDZKIEJ TRADYCJI STAŁO SIĘ ZADOŚĆ

W sobotę, 17 lipca, na polach Grunwaldu odbyły się uroczystości upamiętnienia 611. rocznicy bitwy pod Grunwaldem, jednej z największych bitew w polskiej historii. Drugi rok z rzędu ze względów pandemicznych nie odbyła się inscenizacja bitwy, która wcześniej przez lata przyciągała tysiące widzów. Jednak tradycji stało się zadość odbył się uroczysty apel, pod pomnikiem złożono wieńce, nie zabrakło także spotkań z rycerzami i atrakcji dla turystów.

W wyjątkowych warunkach, ale jednak spotkaliśmy się, aby upamiętnić wielkie zwycięstwo polskiego i litewskiego oręża i wyrazić naszą dumę z bycia Polakami — mówił na polach marszałek **Gustaw Marek Brzezina**, gospodarz wydarzenia. — Odbyły się turnieje rycerskie, ale przede wszystkim uroczysty apel grunwaldzki, z udziałem ambasadora Litwy, delegacji litewskiej i wielu znamienitych gości. Tradycja ciągle jest żywa, a naszym obowiązkiem jest ją uszanować i kulturować. Wszyscy życzymy sobie, żeby w przyszłym roku spotkać się w pełnym składzie — zarówno rekonstruktorów, jak i widzów.

W tegorocznym apelu grunwaldzkim wzięli udział m.in. ambasador Republiki Litewskiej w Polsce **Eduardas Borisovas**, wojewoda warmińsko-mazurski **Artur Chojacki**, arcybiskup senior archidiecezji warmińskiej ks. **Edmund Piszcz**. Ambasador **Borisovas** w swoim przemówieniu pod pomnikiem przypomniał wydarzenia ubiegłoroczne, kiedy obchodziliśmy 610. rocznicę bitwy z udziałem prezydentów i premierów Polski i Litwy, członków rządów i parlamentów, samorządu województwa warmińsko-mazurskiego i wielu innym znamienitych gości.

— Do tej pory pamiętam wzruszającą chwilę odśpiewania pamiątkowego

kamienia, ufundowanego przez społeczność Litwy z inicjatywy Królewskiego Związku Szlachty Litwy i Wojska Litewskiego — mówił **ekscelencja ambasador**. — To było dla nas, Litwinów, i naszych polskich przyjaciół utrwalenie pamięci o wspólnym zwycięstwie na tym polu bitwy zbroczonym krwią naszych bohaterów. O bitwie pod Grunwaldem napisano wiele książek i prac naukowych. Temat ten zgłębiali historycy polscy, litewscy i innych państw. Zastanawialiśmy się, co jeszcze o tym ważnym zwycięstwie naszych na-

rodów można powiedzieć. W tym roku jednak na język polski przetłumaczono książkę „Kto wygrał bitwę pod Grunwaldem”, przygotowaną przez litewskich historyków. Ona pokazała,

jak wielka jest pamięć o tym wydarzeniu i jak ona kształtowała pamięć Litwinów, Polaków, Białorusinów, Ukraińców, a nawet innych narodów. To był punkt zwrotny w oblicza-

niu nowej historii Litwy i Polski. Pod kamieniem, ufundowanym przez społeczeństwo litewskie, także złożono kwiaty.

— I rekonstruktorzy, i goście bardzo przeżywali

ograniczenia, odebraliśmy wiele telefonów, tłumaczyliśmy, że obostrzenia nie zależą od organizatorów, lecz od służb sanitarnych — podkreśla **Henryk Kacprzyk**, prezes Fundacji „Grunwald”. — Cieszymy się, że chociaż w taki szczątkowy, ale jednak honorowy sposób udało nam się świętować i utrzymać więź z bractwami rycerskimi.

O przebiegu uroczystości, ale i o plany na przyszłość był wielokrotnie pytany także **Szymon Drej**, dyrektor Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku.

— Co roku inscenizacja jest trochę inna, ale rzeczywiście tegoroczna i poprzednia były wyjątkowe — mówi **Szymon Drej**. — Mam wrażenie, że ludzie są już tak spragnieni spotkań w większym gronie i publicznych imprez, że za rok przyjedzie do nas nie 80 tys., ale przynajmniej 150 tys. Bardzo na to liczę, wierzę, że się wszyscy zaszczepimy i nie stanie nam na przeszkodzie żaden lockdown.

Fot. Jakub Kępczyński

NAJWIĘKSZE WYDARZENIE POŚWIĘCONE ŚREDNIOWIECZU

Pole bitwy i Muzeum Bitwy pod Grunwaldem przyciągają co roku tysiące turystów z Polski i świata. To miejsce szczególne historycznie i dobrze wykorzystane promocyjnie, o co zadbał też przez ostatnie 24 lata Henryk Kacprzyk, prezes Fundacji „Grunwald”.

— W 611. rocznicę bitwy wróciliśmy na Pola Grunwaldu. Nie było wielkiej inscenizacji, ale pojawił się król Władysław Jagiełło i Krzyżacy z dwoma nagimi mieczami. Tradycji stało się zadość.

— Zawsze szykujemy się na lipiec, ale decyzyjnie o tym, jak będą w tym roku przebiegały uroczystości na Polach Grunwaldu należała do marszałka województwa Gustawa Marka Brzezina. Uroczystości odbyły się w bardzo okrojonej formie z powodu obowiązujących ograniczeń. Nie mogliśmy ryzykować i zaprosić setek tysięcy widzów, którzy zawsze przyjeżdżają na Pola Grunwaldu, by obejrzeć inscenizację wielkiej bitwy. Zorganizowaliśmy uroczysty apel i zaprosiliśmy na tę uroczystość kilka chorągwi rycerskich. Chcieliśmy w ten sposób podtrzymać tradycję i z pełną galą wrócić za rok. Tym bardziej, że będzie to rok szczególny.

— Z jakiego powodu?

— Wiele wskazuje na to, że w 2022 roku zakończy się budowa nowoczesnego gmachu Muzeum Bitwy pod Grunwaldem. Mury nowej siedziby rosną. Widząc to, czuję, jak spełnia się moje marzenie.

— Ponad trzy dekady temu Pan to wszystko zaczął...

— Głównym organizatorem inscenizacji jest marszałek województwa warmińsko-mazurskiego i podległe mu Muzeum Bitwy pod Grunwaldem, z którym Fundacja „Grunwald” podpisała w tej sprawie umowę. Tak jest od 2018 roku. Nasza współpraca z kolejnymi marszałkami województwa zawsze układała się i układa bardzo dobrze. Doceniają znaczenie grunwaldzkiej bitwy nie tylko w naszej historii, ale także w promocji regionu. A Muzeum zapewnia organizację wydarzenia w dotychczasowym kształcie i z wielkim poszanowaniem dla historii tego miejsca. Ja to zacząłem w 1990 roku i z ogromną satysfakcją patrzyłem na to, jak z każdym kolejnym rokiem rośnie prestiż i rozmach wydarzenia.

— Jak to wyglądało 31 lat temu?

— W 1990 roku, gdy zostałem wójtem gminy Grunwald był już lipiec i wówczas niewiele dało się zrobić w 15 dniu miesiąca, podczas kolejnej rocznicy wielkiej bitwy. Ale już w 1993 roku na grunwaldzkie pola zaprosiłem rycerzy. Zwróciłem się wtedy do Bractwa Miecza i Kuszy z Warszawy, jednego z najprężniej działających wówczas bractw rycerskich w Polsce. Wcześniej co roku w lipcu na Polach Grunwaldu spotykali się harcerze.

— Rycerze zmienili charakter obchodów?

— To była dodatkowa atrakcja podczas obchodów, ale daleko im było jeszcze do współczesnych inscenizacji, robionych z rozmachem, z tysiącem rycerzy i oglądanych

Od lewej: Jarosław Struczyński (wielki mistrz), Justyna Siennicka, sekretarz Fundacji „Grunwald”, Henryk Kacprzyk prezes Fundacji Grunwald, Jan Kacprzyk wicestarosta ostródzki, Krzysztof Górecki, główny reżyser historyczny, asystenta Mariusz Mecka

przez setki tysięcy widzów. Ale od tego się zaczęło, a w następnych latach zainteresowanie Grunwaldem rosnęło już lawinowo. Bractwa rycerskie rozbiły obóz na polach, przygotowywały część historyczną, włącznie ze starciem wojsk krzyżackich pod wodzą

Inszenizacja bitwy pod Grunwaldem przyciąga każdego roku tysiące turystów. To największe widowisko historyczne w Europie poświęcone średniowieczu

Ulryka von Jungingena i polsko-krzyżackich dowodzonych przez króla Władysława Jagiełłę, a Muzeum Bitwy pod Grunwaldem zgodziło się realizować przedsięwzięcie, czyli inscenizację wraz z oprawą. To się bardzo spodobało widzom, którzy tłumnie zjeżdżali na rocznicę bitwy. I nie ma się co temu dziwić. To jest największe wydarzenie poświęcone średniowieczu w Europie. I tak wydarzenie przetrwało 24 lata, stając się z czasem promocyjną wizytówką naszego regionu.

— Odwiedziło Was wielu znamienitych gości? Nie licząc oczywiście króla Władysława Jagiełły i Ulryka von Jungingena...

— To co roku są główne postacie naszych uroczystości i nigdy nie zawiedli. Ale przez ostatnie trzy dekady nasze pole bitewne odwiedziło wiele osobistości ze świata polityki, bywali tu prezydenci RP Wojciech Jaruzelski, Aleksander Kwaśniewski i Bronisław Komorowski, a w roku ubiegłym Andrzej Duda i prezydent Litwy Gitanas Nausėda.

— Była ku temu szczególna okazja?

— Podczas uroczystości grunwaldzkich rok temu nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie kamienia upamiętniającego udział wojsk litewskich w średniowiecznej bitwie. Wydarzenie miało najwyższą rangę państwową. Udział w nim wzięli prezydent i premier Litwy oraz członkowie litewskiego rządu. Z polskiej strony prezydent Andrzej Duda, premier Mateusz Morawiecki oraz Rafał Wiśniewski, dyrektor Narodowego Centrum Kultury. Uroczystość odbyła się w asy-

ście Kompani Reprezentacyjnej i Orkiestry Wojska Polskiego. Obelisk upamiętniający udział Litwinów w jednej z największych bitew średniowiecza stanął na Wzgórzu Zwycięstwa w pobliżu Pomnika Grunwaldzkiego. Napis na nim głosi „Od narodu litewskiego za wspólne zwycięstwo”.

— Jaka jest historia powstania tego pomnika?

— Pomnik powstał z inicjatywy społeczności litewskiej, która zbierała na to pieniądze w publicznej zbiórce. Wykonany został z inicjatywy Królewskiego Związku Szlachty Litewskiej, Klubu Dowództwa Garnizonu Wojska Litewskiego w Wilnie oraz Stowarzyszenia Rezerwistów Wojska Litewskiego. Dwumetrowy głaz o wadze około 14 ton przejechał ponad 500 km ze wsi Sirutėnai (powiat Utena, Litwa – red.) na pole bitwy pod Grunwaldem. Transport odbył się ciężarówką litewskich sił zbrojnych. Kamień jest symbolem upamiętniającym chwałę oręża i sojuszu polsko-litewskiego. Warto przypomnieć, że w bitwie z 1410 r. oddziały dowodzone przez księcia Witolda składały się z 40 chorągwi i odegrały dużą rolę w zwycięstwie sprzymierzonych wojsk polsko-litewskich. Bitwa sprzed ponad 600 lat dziś wciąż łączy nasze dwa narody.

— Czyli wracamy na Pola Grunwaldu za rok, już ze wszystkimi chorągwiami?

— Liczę na to, że rycerze znów zagospodzą w lipcu na Polach Grunwaldu, a my będziemy znów mogli podziwiać inscenizację wielkiej bitwy. To sztandarowe letnie wydarzenie plenerowe w naszym regionie.

FUNDACJA GRUNWALD

Powstała, by właściwie zadbać o promocję Grunwaldu i wielkiej bitwy, utworzona w 2001 roku. Zadaniem Fundacji jest gromadzenie funduszy z przeznaczeniem ich na organizację corocznych uroczystości rocznicowych z okazji rocznicy zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem. Inszenizacja „Bitwa pod Grunwaldem” stała się wyznacznikiem dla polskiej średniowiecznej rekonstrukcji historycznej, przekształciła się z imprezy inscenizacyjno-teatralnej w rekonstrukcję historyczną o wysokich walorach edukacyjnych i turystycznych.

Fundacja „Grunwald” jest jedynym prawnym właścicielem prawa ochronnego nadanego przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w 2008 r. do znaku towarowego Inszenizacja Bitwy Grunwaldzkiej, ważnego do 2028 roku.

WIELE FAJNYCH RZECZY DZIEJE SIĘ NA GRUNWALDZIE

Jacek Szymański jest z zawodu grafikiem komputerowym, ale też pasjonatem historii i od początku inscenizacji bitwy wciela się w króla polskiego Władysława Jagiełłę.

W wielkiego mistrza Ulricha von Jungingena od lat wciela się Jarosław Struczyński, kasztelan zamku w Gniewie, i jako dowódca zakonu krzyżackiego co roku ginie.

Reżyserem całości inscenizacji jest od początku Krzysztof Górecki z Konfraterni św. Wojciecha. Podczas bitwy zasiada w namiocie krzyżackim, w którym jest reżyserka.

Kilka ciekawostek z pola bitwy:

- Jacek Szymański wciela się w postać króla Władysława Jagiełły już ponad dwie dekady.

- Prawdziwy król Jagiełło z bitwy wyszedł cało. Jackowi Szymańskiemu przydarzyła się kontuzja. Bombarda trafiła jego konia w zad tak, że zrzucił króla i ten złamał obojczyk. Trzeba było odwieźć go do szpitala. Potrzebny był król dubler.

- Czasem pod Grunwaldem leje się prawdziwa krew. Raz do rannego rycerza wezwano helikopter Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Rana okazała się powierzchowna.

- Gdy raz wielki mistrz zabity spadał z konia, jego koń nadepnął mu na stopę i mu ją połamal. Konieczna była wizyta w szpitalu.

- Podczas inscenizacji w 1998 roku Krzyżacy zapomnieli ze swojego obozu nagię mieczy i tuż przed bitwą przez krótkofalówki prosili

chorągwie polsko-litewskie o ich... pożyczanie.

- Jacek Szymański pytany o to, kiedy abdykuje, odpowiada, że król Jagiełło żył 83 lata, a rządził 48 lat, więc jeszcze trochę mu zostało tego panowania.

- W roku 1998 Jacek Szymański zwołał grupy historyczne z całego kraju. Na bitwę przybyło około 600 rekonstruktorów.

- W inscenizacji bitwy uczestniczyli odtwórcy nie tylko z Europy, ale także z Australii, USA, Kanady, Nowej Zelandii i RPA.

- W obchodach 600-lecia bitwy brało udział prawie 7 tys. rekonstruktorów, z czego na pole bitwy wyszło około 2700.

- Jak się reżyseruje takie widowisko? Używa

się... krótkofalówek. Rycerze otrzymują polecenia z reżyserki: w lewo, w prawo, padnij...

- Jubileuszową inscenizację bitwy obejrzało około 200 tys. widzów.

- Inscenizacja opiera się przede wszystkim na Janie Długoszu, który nie był świadkiem tamtych wydarzeń, tylko jego ojciec, i na zapiskach jednego z anonimowych kronikarzy. Jest również trochę wątków z powieści Sienkiewicza.

Sprawcom całego lipcowego zamieszania pod Grunwaldem na razie to się nie nudzi. Z roku na rok robią wszystko, by bitwa odgrywana była coraz lepiej i wierniej, co jest niezwykle ważne, biorąc pod uwagę doniosłość historii tego miejsca.

Fot. Przemysław Getka

HARCERZE POD GRUNWALDEM SĄ CO ROKU

W lipcu na Polach Grunwaldu odbywa się apel harcerskich drużyn grunwaldzkich, które co roku odwiedzają Grunwald, aby uczcić pamiętną bitwę. Harcerze byli tu obecni również podczas tegorocznych obchodów. Złoty organizuje Wspólnota Drużyn Grunwaldzkich,

ogólnopolski ruch programowo-metodyczny oraz Chorągiew Warmińsko-Mazurska Związku Harcerstwa Polskiego im. Grunwaldu w Olsztynie. Stałym punktem programu jest służba przy obchodach rocznicy bitwy oraz udział w inscenizacji. Wspólnota Drużyn

Grunwaldzkich powstała 12 maja 1991 roku. Skupia instruktorów i wędrowników oraz jednostki harcerskie: gromady zuchowe, drużyny harcerskie, starszoharcerskie, wędrownicze i kręgi instruktorskie. Siedzibą ruchu jest Chorągiew Warmińsko-Mazurska ZHP im.

Grunwaldu w Olsztynie. Uchwałą Rady Gminy Grunwald z 16 lipca 2011 roku Wspólnocie Drużyn Grunwaldzkich nadano honorowe obywatelstwo gminy Grunwald w uznaniu zasług ruchu.

Harcerze podczas uroczystości zorganizowanych 17 lipca br. na Polach Grunwaldzkich
Fot. Łukasz Lamcho

BURMISTRZ LIDZBARKA WARMIŃSKIEGO

SPRAWDŹ NASZE INNE TERENY INWESTYCYJNE <https://lizardbarkw.pl/oferta-inwestycyjna/>

BURMISTRZ LIDZBARKA WARMIŃSKIEGO

**Inwestuj
w Lidzbarku Warmińskim**

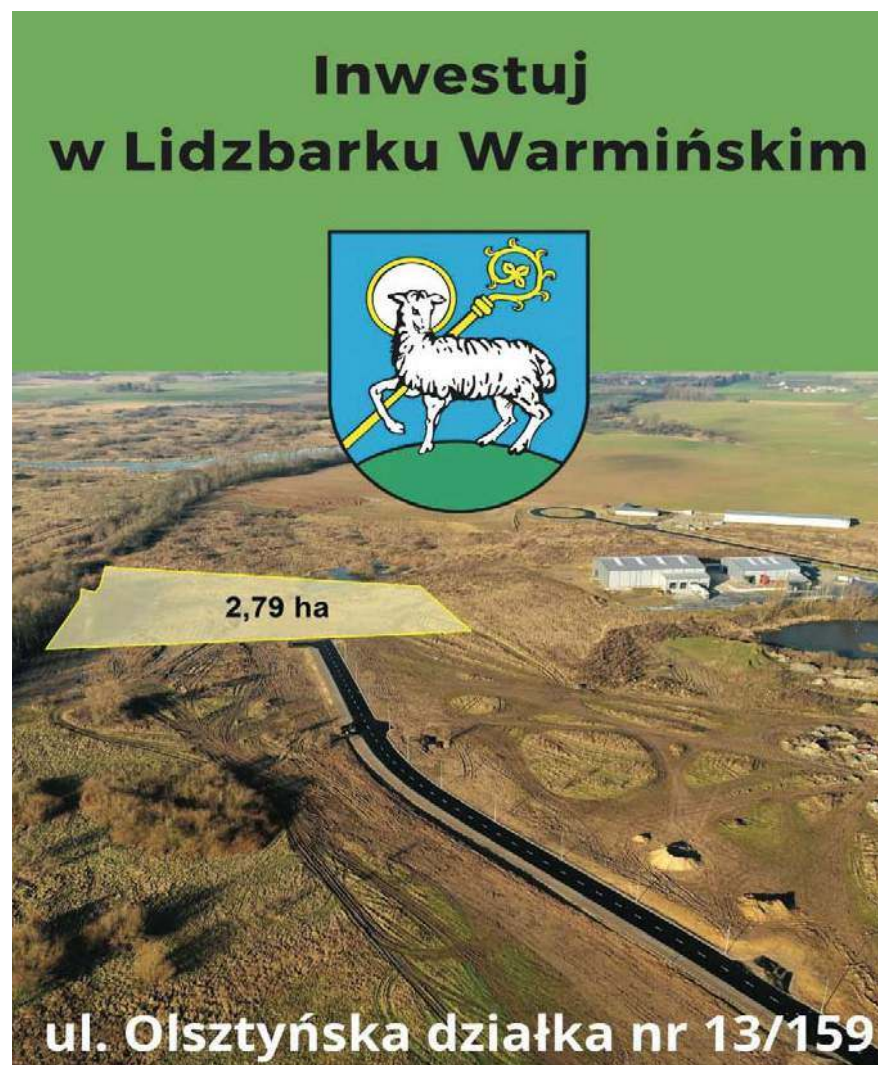

0,5 ha

**PAWILON
ZDROWIA**

4 ha

ul. Leśna dz. nr 124

DNI OLSZTYNA DO 25 LIPCA
Na starówce trwa Jarmark Jakubowy.

23.07 piątek, godz. 18:00
– Scena Staromiejska
Teatr objazdowy Pomarańczowy Cylinder. Spektakl „Leśne opowieści” i warsztaty dla dzieci

23.07 piątek, godz. 20:30 – Amfiteatr
Grupa Mocarta wśród gwiazd. Koncert biletowany.

24.07 sobota, godz. 12:00-17:00 – Park Podzamcze (od ul. Nowowiejskiego)

Animacje dla dzieci, kuchnia błotna, warsztaty tworzenia łódek, wodny mini tor wyścigowy, malowanki, gry i zabawy kulturalne. Do tego ścieżka sensoryczna, malowanie stopami i boso spacer!

24.07 sobota, godz. 17:00 – Park Podzamcze (od ul. Nowowiejskiego)

Dni Olsztyna w czasach przedpandemicznych

Koncert gongów. Chwila wytchnienia w parkowym zaciszu.

24.07 sobota, godz. 18:00 – Scena Staromiejska
Wędrowny Teatr Lalek Małe Mi. Księżycowe Opowieści. Teatralna propozycja dla dzieci i nie tylko!

24.07 sobota, godz. 20:00 – Amfiteatr
Łąki Łan. Przez wielu są nazywani najlepszym zespołem koncertowym w kraju. Wypracowali swoje niepowtarzalne brzmienie, które cały czas ewoluuje i zaskakuje łącząc w sobie wiele gatunków

muzycznych. Koncert biletowany.

25.07 niedziela, godz. 12:00-17:00 – Park Podzamcze (od ul. Nowowiejskiego)
Animacje dla dzieci, kuchnia błotna, warsztaty tworzenia łódek, wodny mini tor wyścigowy, malowanki, gry i zabawy kulturalne!

25.07 niedziela, godz. 17:00 – scena staromiejska
Marcin Piekut Quartet

25.07 niedziela, godz. 19:00 – Park Podzamcze (od ul. Nowowiejskiego)
Majlo, znakomity artysta młodego pokolenia w występie na żywo. Twórczość z pogranicza indie, electro i pop.

25.07 niedziela, godz. 20:30 – Park Podzamcze (od ul. Nowowiejskiego)
Kaśka Sochacka, oryginalna artystka, szturmem podbija-

ją listy przebojów i serca słuchaczy. Alternatywny pop folk z chrypką.

Wszystkie wydarzenia odbywają się w obowiązującym reżimie sanitarnym.

25.07 niedziela, godz. 20:00
Koncert w cyklu XLIII Olsztyńskich Koncertów Organowych im. Feliksa Nowowiejskiego w olsztyńskiej katedrze św. Jakuba.

Daniel Prajzner (organy) + zespół Starck Compagnay w składzie: Tomasz Ślusarczyk (trąbka) + Michał Tyrański (trąbka) + Damian Kurek (trąbka) + Bartosz Saldan (kotły). Wstęp wolny.

KONCERT INSPIROWANY MUZYKĄ ASTORA PIAZZOLLI

Niedziela 25 lipca o godz. 18:00 – w Salach Kopernikowskich olsztyńskiego zamku odbędzie się koncert kwartetu Żywioly w składzie:

Mateusz Cwaliński jest akordeonistą, wokalistą

Wojciech Watras – skrzypce, Michał Gumkowski – wiołonczela, Adam Cudak – instrumenty perkusyjne, Mateusz Cwaliński – akordeon. Wstęp wolny. Muzycy zagrają utwory inspirowane muzyką Astora Piazzolli.

REKLAMA

BURMISTRZ MIASTA I GMINY FROMBORK

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frombork:

- dla terenu położonego przy ul. Błotnej;
 - dla terenu położonego przy ul. Młynarskiej;
 - dla części obrębu geodezyjnego nr 8, części działek o numerach 6, 7, 33 (rejon ul. Elbląskiej);
 - dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działek nr 2/3 i nr 2/7 (rejon ul. Elbląskiej)
- wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.), art. 54 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) oraz uchwał Rady Miejskiej we Fromborku: nr XII/132/16 z dnia 25 lutego 2016 r., nr XII/133/16 z dnia 25 lutego 2016 r., nr XV/163/16 z dnia 22 września 2016 r., nr X/99/19 z dnia 10 października 2019 r.

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frombork – obejmujących następujące obszary – przy ul. Błotnej, przy ul. Młynarskiej, dla części obrębu geodezyjnego nr 8, części działek o numerach 6, 7, 33 (rejon ul. Elbląskiej) oraz dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działki nr 2/3 i nr 2/7 (rejon ul. Elbląskiej) – wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko – **w dniach od 2 sierpnia 2021 r. do 30 sierpnia 2021 r.** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku, ul. Młynarska 5a, 14-530 Frombork, w poniedziałki, wtorki i czwartki w godz. 7.00-15.00, w środy w godz. 7.00-16.00, w piątki w godz. 7.00-14.00 w pok. nr 18 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <http://frombork.samorzady.pl>, w zakładce Planowanie przestrzenne.

Dyskusje publiczne nad przyjętymi w projektach zmian planu miejscowego rozwiązaniami odbędą się **w dniu 30 sierpnia 2021 r.** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku, ul. Młynarska 5a, 14-530 Frombork, w sali konferencyjnej o następujących **godzinach:**

- **godz. 10.30 dla terenu położonego przy ul. Błotnej;**
- **godz. 11.00 dla terenu położonego przy ul. Młynarskiej;**
- **godz. 11.30 dla części obrębu geodezyjnego nr 8, części działek o numerach 6, 7, 33 (rejon ul. Elbląskiej);**
- **godz. 12.00 dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działek nr 2/3 i nr 2/7 (rejon ul. Elbląskiej).**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie do Burmistrza Miasta i Gminy Frombork z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13 września 2021 r.**

Uwagi mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej, za pomocą poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@frombork.pl.

Zgodnie z art. 17a ustawy w związku z przetwarzaniem danych osobowych uzyskanych w toku prowadzonych postępowań dotyczących zmian planu osoba, której danej dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora danych osobowych potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą, do uzyskania wszelkich dostępnych informacji o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Burmistrz Miasta i Gminy Frombork
Zbigniew Pietkiewicz

12321sezb-a-M

eprasa.pl ef69ccfe02

BURMISTRZ MIASTA I GMINY FROMBORK

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frombork:

- dla części obrębu geodezyjnego nr 4 (rejon ul. Braniewskiej);
 - dla części obrębu geodezyjnego nr 9 (rejon ul. Ottona Ślizienia);
 - dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działki o nr 63/5 (rejon ul. Jaśminowej)
- wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.), art. 54 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) oraz uchwał Rady Miejskiej we Fromborku: nr X/98/19 z dnia 10 października 2019 r., nr XVII/193/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r., nr VIII/79/19 z dnia 19 czerwca 2019 r.

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frombork obejmujących następujące obszary: dla części obrębu geodezyjnego nr 4 (rejon ul. Braniewskiej), dla części obrębu geodezyjnego nr 9 (rejon ul. Ottona Ślizienia) oraz dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działki o nr 63/5 (rejon ul. Jaśminowej) – wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko – **w dniach od 2 sierpnia 2021 r. do 30 sierpnia 2021 r.** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku, ul. Młynarska 5a, 14-530 Frombork, w poniedziałki, wtorki i czwartki w godz. 7.00-15.00, w środy w godz. 7.00-16.00, w piątki w godz. 7.00-14.00 w pok. nr 18 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <http://frombork.samorzady.pl>, w zakładce Planowanie przestrzenne.

Dyskusje publiczne nad przyjętymi w projektach zmian planu miejscowego rozwiązaniami odbędą się **w dniu 30 sierpnia 2021 r.** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku ul. Młynarska 5a, 14-530 Frombork, w sali konferencyjnej o następujących **godzinach:**

- **godz. 12.30 dla części obrębu geodezyjnego nr 4 (rejon ul. Braniewskiej);**
- **godz. 13.00 dla części obrębu geodezyjnego nr 9 (rejon ul. Ottona Ślizienia);**
- **godz. 13.30 dla części obrębu geodezyjnego nr 8, działki o nr 63/5 (rejon ul. Jaśminowej).**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie do Burmistrza Miasta i Gminy Frombork z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13 września 2021 r.**

Uwagi mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej na adres e-mail sekretariat@frombork.pl.

Zgodnie z art. 17a ustawy w związku z przetwarzaniem danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzonych postępowań dotyczących zmian planu osoba, której danej dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora danych osobowych potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą, do uzyskania wszelkich dostępnych informacji o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Burmistrz Miasta i Gminy Frombork
Zbigniew Pietkiewicz

12321sezb-b-M

**OLSZTYN.
SPOTKANIE Z JOANNĄ JAX**

Piątek 23 lipca o godz. 17.00 w atrium przy Planecie 11 (w przypadku złej pogody - w budynku biblioteki).

Planeta 11 w Olsztynie zaprasza na spotkanie z Joanną Jax, autorką sagi o Von Beckach, sagi „Zemsta i przebaczenie” oraz cyklu poświęconego zryłkom do Kazachstanu – „Zanim nadejdzie jutro”, a także „Prawda zapisana w popiołach”.

Prowadzenie: Katarzyna Janków-Mazurkiewicz.

Wydarzenie organizowane w ramach Dni Olsztyna.

**OLSZTYN.
NIEDZIELA FILMOWA
W JAKUBOWE ŚWIĘTO**

Dom „Gazety Olsztyńskiej”

25 lipca, godz. 12-17

Dom „Gazety Olsztyńskiej” zaprasza na „Niedzielę filmową w Jakubowe święto”. W muzeum można obejrzeć wystawę fotografii Ryszarda Czerniewskiego z olsztyńskich planów filmowych komedii muzycznej „Kochajmy syrenki” oraz serialu „Stawka większa niż życie”, której pięć odcinków kręcono w Olsztynie. Imprezie towarzyszyć będzie muzyka z lat 60. XX wieku, w tym utwory Krzysztofa Komedy z filmu „Nóż w wodzie” oraz utwory rock and rollowe.

**GIŻYCKO.
JAZZ NA NIEGOCINEM**

W niedzielę 25 lipca o godz. 19.30 odbędzie się w Giżycku kolejna edycja koncertu Jazz nad Niegocinem. Tegoroczny koncert po raz pierwszy odbędzie się w nowym amfiteatrze plenerowym, a jego organizatorem jest Giżyckie

Centrum Kultury. Zagrają Masovia Jazz Quintet oraz Small Band. Podczas wydarzenia prowadzona będzie zbiórka charytatywna dla Igorka Kamińskiego.

Masovia Jazz Quintet to zespół przyjaciół instrumentalistów z Mazur, dla których muzyka jest pasją. Muzycy grają koncerty będące atrakcją wieczoru, jak i muzykę tła, tworzącą odpowiednią atmosferę dla danego wydarzenia. Small Band to orkiestra jazzowa powstała w 2005 roku w Giżycku. Zespół prowadzi i są wiodącymi muzykami Mirosław Gostomski i Mirosław Błudzień. Repertuar orkiestry to recital składający się z utworów instrumentalnych i wokalnno – instrumentalnych, przebojów jazzu tradycyjnego oraz muzyki filmowej.

Wstęp bezpłatny.

DNI BISKUPCA

Od 23 do 25 lipca trwają Dni Biskupca. Organizatorzy zapowiadają atrakcje dla dzieci i dorosłych. Na dużej scenie wystąpią artyści znani z polskiej i zagranicznej sceny muzycznej: Ingrid i Afromental. Po raz pierwszy odbędzie się w Biskupcu pokaz taneczno-muzyczny nowej formy tańca BaDaS. Jest to system taneczno-fitnessowy stworzony w Polsce przez Karola Tomczaka wykorzystujący elementy tańca towarzyskiego, ćwiczeń cardio i treningu funkcjonalnego. Organizatorem jest Urząd Miejski w Biskupcu.

LEŚNICZÓWKA PRANIE

24 lipca, godz. 18

Monika Borzym śpiewa stare piosenki. Przy fortepianie Krzysztof Dys.

W programie Melodie m.in. Henryka Warsa i Jerzego Petersburskiego z tekstami m.in. Juliana Tuwima i Mariana Hemara otulone ciepłym, zmysłowym i bardzo świadomym głosem Moniki Borzym, jednej z najzdolniejszych artystek jazzowych młodego pokolenia, w aranżacjach Krzysztofa Dysa. Impreza biletowana.

25 lipca, godz. 17

Poezja K. I. Gałczyńskiego w interpretacji Cezarego Kosińskiego. Muzyka: Stanisław Tomanek – skrzypce, Kamil Tomanek – skrzypce,

Antonina Przybyszewska – wiolonczela, Ostap Popowych – trąbka. Utwory M. A. Charpentiera, A. Vivaldiego, J. S. Bacha, G. F. Haendla, L. Boccheriniego, J. Haydna, F. Janiewicza, E. Tosellego, E. Elgara. Impreza biletowana.

**ELK.
XIV MAZURSKIE ZAWODY
BALONOWE**

23-24.07

W tym roku, ze względu na istniejące regulacje, widzowie będą mogli jedynie podziwiać przelatujące nad Elkiem balony i oglądać paradę balonia-

rzy, która przejedzie ulicami Kilińskiego, Wojska Polskiego, Pułaskiego.

W piątek, 23 lipca, w godz. 6:00 – 8:00 lot nad Elkiem, a wieczorem ok. 18:30 –

20:00 kolejny lot balonów. Dwa kolejne loty zaplanowano w sobotę. Rano, między 6:00 a 8:00, oraz wieczorem między 18:30 a 20:00. Tak jak w poprzednich latach, o lotach decyduje również pogoda. Dlatego w każdej chwili organizatorzy mogą odwołać któryś z lotów.

**PIECKI.
FESTIWAL CERAMIKI**

23-25.07

Do Pieck po raz trzeci zjadą pasjonaci ceramicznego rzemiosła z całego kraju na Festiwal Ceramiki w Muze-

um Regionalnym im. Walentyny Dermackiej z Sapiechów. W programie warsztaty m.in. małe rzeźby ceramiczne, projektowanie w ceramice, szkliwienie biskwitów do raku, toczenie na kole, lepienie glinianych kwiatów, mozaika ceramiczna, archeologia ceramiki. Nie zabraknie pokazów wypału raku, a ciekawostką będzie budowa pieca węgierskiego. Sobotni wieczór uatrakcyjnią swoimi występami lokalne zespoły – Pieckowianie i Wibramfon. Początek festiwalu w piątek, 23 lipca o godz. 14.00.

REKLAMA

31 lipca 2021
18.00 – 21.00

**Potańcówka
międzypokoleniowa
z DJ Wiką**

**Centrum Handlowe
Ogrody - Elbląg**

Fot. GUK

OD TEGO MAMY INSTYTUTY NAUKOWE

WYBÓR
LOKALIZACJI
ELEKTROWNI
ATOMOWEJ
POWINIEN
NASTĄPIĆ JAK
NAJSZYBCIEJ.
JEJ BRAK JEST
NIEPOKOJĄCY
— MÓWI BYŁY
WICEPREMIER
JANUSZ
PIECHOCIŃSKI.

Program polskiej energetyki jądrowej zakłada budowę i oddanie do eksploatacji dwóch elektrowni jądrowych po trzy reaktory każda. Rozpoczęcie budowy pierwszego reaktora ma nastąpić w 2026 roku, a jego uruchomienie już w 2033 roku. – To ogromne wyzwanie, dlatego kluczowy jest wybór lokalizacji inwestycji, który powinien nastąpić jak najszybciej – mówi Janusz Piechociński, były wicepremier, były minister gospodarki. Z kolei oddanie do eksploatacji ostatniego reaktora w drugiej elektrowni zaplanowano na 2043 rok. Wybór technologii ma nastąpić jeszcze w tym roku, a lokalizacji dla pierwszej elektrowni w 2022 roku.

– W DALSZYM CIĄGU
SZUKAMY LOKALIZACJI
ELEKTROWNI JĄDROWEJ.
I TO JEST NIEPOKOJĄCE, ŻE
TEN PODSTAWOWY ETAP,
CZYLI ZABEZPIECZENIE
TERENU W PLANIE
PRZESTRZENNO-
TERYTORIALNYM
W UZGODNIENIU
Z SAMORZĄDEM,
Z MIEJSCOWĄ LUDNOŚCIĄ,
TRWA TAK DŁUGO.

Od tego mamy instytuty, inżynierów, techników i ludzi wielu kwalifikacji, żeby

jak najszybciej odpowiedzieć na wiele nurtujących nas pytań, dotyczących np. zaopatrzenia w wodę. Należy także wprowadzić ekwiwalent dla otoczenia, bo trzeba kupić przyjaźń społeczną w obszarze stref chronionych – kontynuuje Janusz Piechociński.

Zgodnie z zapowiedziami rządu miejsce budowy pierwszej elektrowni zostanie wybrane spośród lokalizacji nadmorskich (Lubiatowo-Kopalino lub Żarnowiec), bo prace w zakresie badań środowiskowych i lokalizacyjnych są tam najbardziej zaawansowane. Jest tam znaczne zapotrzebowanie na energię elektryczną i brak dużych, dysponowalnych źródeł wytwarzających, jest również dostęp do wody chłodzącej oraz możliwość transportu ładunków wielkogabarytowych drogą morską.

Potencjalne lokalizacje dla drugiej elektrowni to Belchatów oraz Pątnów z uwagi na rozwiniętą sieć przesyłową, transportową i inną infrastrukturę, położenie w centrum Polski oraz fakt, że budowa elektrowni jądrowej na tych terenach po wygaszeniu eksploatowanych elektrowni pozwoli na utrzymanie miejsc pracy.

– O polski rynek energii walczą Amerykanie i tutaj mamy porozumienie rządowe. Mówi się o ustaleniu z czołowym graczem światowym, który niestety w tradycyjnej energetyce nie dysponuje najnowszą technologią, że powstanie sześć bloków energetycznych, z których jedna-dwie zaczną produkcję energii w 2033 roku. Pytanie, czy to jest wiarygodne i czym będzie ta wiarygodność – terminem zabezpieczenia terenu i przystąpieniem do prac projektowych? – pyta były wicepremier.

Pomimo umowy Polski i Stanów Zjednoczonych na temat projektu i wykonania pierwszej elektrowni atomowej toczą się rozmowy ze stroną francuską. Francuska firma EDF twierdzi, że może pomóc Polsce w budowie elektrowni atomowej, bo posiada technologię, wiedzę i doświadczenie. Polska administracja deklaruje, że będzie rozmawiała z każdym, kto przedstawi warunki zgodne z założeniami polskiego programu energetyki jądrowej.

– Interesującą ofertę przygotowuje rząd koreański.

Janusz Piechociński

Jestem prezesem Izby Przemysłowo-Handlowej Polska-Azja i na bieżąco obserwuję, ile udanych projektów tam powstaje. Jeden z gigantów koreańskich, Doosan, jest zainteresowany Polską, a tylko w tym półroczu rząd koreański podjął decyzję o wsparciu dla eksportu technologii jądrowej – dodaje Janusz Piechociński.

Jak podaje serwis inżynieria.com, południowokoreański koncern Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP), spółka zależna Korea Electric Power Corporation (KEPCO),

także zaoferował swój udział w polskim programie budowy elektrowni atomowych. Spółka jest operatorem 21 reaktorów jądrowych w Korei Południowej, a w kraju i za granicą buduje kolejne.

– Uruchomienie reaktora w 2033 roku jest ogromnym wyzwaniem, a sprawą kluczową jest cena energii w Polsce. Obecnie mamy jedno z najwyższych cen energii w hurcie dla gospodarki, więc dramatycznie pogarszamy konkurencyjność. A dodatkowo w naszym miksie energetycznym

koszty utrzymania w domu, w tym także energia dla statystycznego gospodarstwa domowego w Polsce, są średnio dwukrotnie wyższe niż średnia Unii Europejskiej. Dodatkowo wzrost o 14 do 17 proc. liczby gospodarstw domowych, które znajdują się w strefie ubóstwa energetycznego, jest wyjątkowo niepokojący – podkreśla były wicepremier.

Jak zauważa, dostępna i tania energia, którą można wykorzystywać, jest także elementem poziomu cywilizacyjnego codziennego życia i możliwości, choćby tworzenia nowych miejsc pracy. Ma to znaczenie ze względu na rosnącą rolę e-commerce, choćby ze względu na to, że wiele osób pracuje w ramach pracy zdalnej, która nie tylko w czasach pandemicznych będzie bardzo popularna.

– Dlatego jak najszybciej należy określić lokalizację elektrowni, bo bez tego Amerykanie nie rozpoczną praktycznych dyskusji. Po drugie, potrzebne jest rozstrzygnięcie, czy udział amerykański sprowadza się do finansowania, doradztwa technicznego, czy już z góry eliminuje wykorzystanie doświadczenia Francji czy Korei. Powiedzmy to od razu naszym partnerom, bo wtedy nie będą tracić czasu i pieniędzy na wizyty delegacji, a po czasie okaże się, że pozorujemy działania. Ważna jest decyzja i klarowność sytuacji, czy podpisana umowa z Ameryką oznacza, że już na pewno kupimy technologię amerykańską, czy też oznacza, że przy wsparciu pieniędzy, techniki i wiedzy amerykańskiej nie wykluczamy jeszcze udziału innych krajów – podsumowuje Janusz Piechociński.

opr. bar, inf. newseria.pl

REKLAMA

komunikat

**Sędzia komisarz masy upadłości
Warmińsko-Mazurskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego
spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w upadłości likwidacyjnej w Lubajnach**

zawiadamia

iz postanowieniem z dnia 17 czerwca 2021 r. dokonała zmiany listy wierzycieli sporządzonej w postępowaniu upadłościowym Warmińsko-Mazurskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Lubajnach, przedłożonej przez syndyka w dniu 24 sierpnia 2015 r. (k. 414-615), zatwierdzonej postanowieniem z dnia 17 września 2019 r., uprzednio zmienionej w ten sposób, że wykreślono w całości uznaną na tej liście wierzycielność Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostródzie (ZW 133), tj. łączną kwotę 910.097,17 zł (słownie: dziewięćset dziesięć tysięcy dziewięćdziesiąt siedem złotych 17/100), uznaną przez syndyka, a która to kwota pozostała dotychczas niezaspokojona (k. 571);

postanowieniem z dnia 17 czerwca 2021 r. dokonała zmiany listy wierzycieli sporządzonej w postępowaniu upadłościowym Warmińsko-Mazurskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w Lubajnach, przedłożonej przez syndyka w dniu 24 sierpnia 2015 r. (k. 414-615), zatwierdzonej postanowieniem z dnia 17 września 2019 r., uprzednio zmienionej w ten sposób, że wykreślono w całości uznaną na tej liście wierzycielność Andrzeja Paca – ZW 173 (k. 543), tj. łączną kwotę 11.989,28 zł (słownie: jedenaście tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych 28/100).

Pouczenie: na ww. postanowienia przysługuje możliwość wniesienia zażalenia przez uczestników postępowania na piśmie w terminie tygodnia od dnia zamieszczenia obwieszczenia o powyższym w prasie.

REKLAMA

komunikat

Sędzia komisarz

zawiadamia

że w dniu 24 czerwca 2021 roku został złożony ostateczny plan podziału w sprawie upadłościowej Józefa Jana Matczaka, przedsiębiorcy działającego pod firmą Zakłady Mięsne Matczak w Dąbrównie w upadłości likwidacyjnej. Ostateczny plan podziału można przegłądać w Sądzie Rejonowym w Elblągu przy ul. płk. Dąbka 21 – czytelnia akt, pokój nr 15 – po uprzednim uzgodnieniu terminu w sposób telefoniczny i mailowy.

POUCZENIE: w terminie dwóch tygodni od daty ukazania się obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym można wnieść przeciwko temu planowi podziału zarzuty do sędziego komisarza.

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Syn

sobota

TVP 1 00:15

23 - 29 lipca 2021

Poniedziałek

20:05

POLSAT

Świat w płomieniach
film sensacyjny, USA, 2013
John Cale (Channing Tatum) pracuje obecnie w Straży Kapitolu i chroni przewodniczącego Izby Reprezentantów Raphelsona (Richard Jenkins). Mężczyzna stara się także odbudować relację ze swoją córką, Emily (Joey King). Cale postanawia zgłosić się do Secret Service, agencji odpowiadającej za ochronę prezydenta Sawyera (Jamie Foxx). Niestety jego kandydaturę odrzuca agentka Finnerty (Maggie Gyllenhaal). By nie zasmucać dziewczynki tą wiadomością, John zabiera ją na wycieczkę do Białego Domu.

Piątek

22:10

TVP1

Hobbit: Bitwa Pięciu Armii
film fantasy, Nowa Zelandia, USA, 2014
Thorin Dębowa Tarcza, hobbit Bilbo oraz ich towarzysze odzyskują skarb Ereboru, który był strzeżony przez potężnego smoka Smauga. Dowódca kompanii krasnoludów nie potrafi oprzeć się bogactwu. Poświęca przyjaźń i honor, by się nim napawać. Na domiar złego pod Samotną Górą zjawiają się wojska elfów oraz ludzi, którzy zamierzają przejąć część złota krasnoludów w ramach rekompensaty za straty poczynione przez smoka. Bestia przez lata pustoszyła okolicę i niszczyła należące do nich osady.

Wtorek

20:05

POLSAT

Ghost Rider
thriller, Australia, USA, 2007
Johnny Blaze zawiera pakt z diablem. Chce w ten sposób uratować umierającego na nowotwór ojca, Bartona. Mefistofeles obiecuje spełnić jego życzenie. W zamian żąda jego duszy. Ojciec chłopaka rzeczywiście wraca do zdrowia. Wkrótce jednak ginie w wypadku. Po latach Johnny zdobywa sławę jako kaskader na motocyklu. Nie boi się śmierci i uwielbia adrenalinę. Pewnego dnia zjawia się u niego Mefistofeles, aby upomnieć się o swoje. Proponuje jednak Blaze'owi anulowanie umowy.

Sobota

20:00

POLSAT

Iron Man 3
film sf, Chiny, USA, 2013
Milioner Tony Stark, który w supernowoczesnej żelaznej zbroi Iron Mana wywabił świat z kłopotów, cieszy się powszechnym szacunkiem i dla wielu ludzi jest bohaterem. On sam jednak odczuwa niepokój i ma wrażenie, że nadciągą nieokreślone niebezpieczeństwo. Cierpi na bezsenność i coraz częściej miewa ataki paniki. Pewnego dnia do ukochanej Tony'ego, kierującej firmą Stark Industries Pepper Potts, zgłasza się ktoś z przeszłości Starka - naukowiec Aldrich Killian.

Niedziela

01:20

TVP2

Zabawa, zabawa
dramat obyczajowy, Polska, 2018
Trzy nieznające się kobiety zmagają się z uzależnieniem alkoholowym. Wkrótce doświadczą kryzysu. Czterdziestoletnia Dorota (Agata Kulesza), odnosząca sukcesy prokurator, wykorzystuje swój immunitet, znajomości i stanowisko męża, by uniknąć konsekwencji swoich pijackich wybryków. Ceniona w środowisku, zbierająca prestiżowe nagrody chirurg Teresa (Dorota Kolak) przez nałóg straciła już rodzinę. Po pracy przesiaduje w barze. Pewnego dnia przychodzi na dyżur, będąc pod wpływem alkoholu.

Środa

21:30

TVN

Showtime
komedia sensacyjna, Australia, USA, 2002
W rolach głównych wystąpili Robert De Niro i Eddie Murphy, którzy zdawali sobie sprawę, że w tej pełnej żartobliwych odniesień komedii będą musieli sparodiować również swoje dotychczasowe kreacje. Dwaj gwiazdorzycie dobrze wywiązały się z zadania, a dodatkowym atutem filmu okazała się szybka, właściwa filmom sensacyjnym akcja. Los Angeles. Mitch Preston, doświadczony detektyw z wieloletnim stażem, słynie z trudnego charakteru i niekonwencjonalnych metod pracy.

Czwartek

21:05

POLSAT

Sex Story
komedia romantyczna, USA, 2011
Adam pracuje jako asystent na planie produkcji seriali i teledysków, marząc cały czas o karierze scenarzysty. Nie czuje się spełniony zawodowo, cieszy się jednak bez troską i brakiem zobowiązań. Przełomowym momentem w jego życiu okazuje się bolesny cios uczuciowy. Adam odkrywa, że ojciec, gwiazdorzycie telewizyjnego sprzed lat, związał się z jego byłą partnerką. Smutni topi w alkoholu i pod wpływem chwili wysłał SMS-y do wszystkich dziewczyn, które ma na liście kontaktów. ności od uczu.

piątek

23 lipca

TVP 1 06:10 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej 07:30 Agape - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial 10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko - telenowela TVP 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:35 10 Tokio 2020 - studio 12:55 10 Tokio 2020 - Ceremonia Otwarcia 16:05 10 Tokio 2020 - studio 17:00 Teleexpress 17:15 Jak to melodia? 17:55 Dzikie pszczoły 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn SERIAL OBYCZAJOWY 20:35 Królowa i konkwestador - serial obyczajowy 21:30 Olimpijski Wieczór - magazyn sportowy 22:10 Hobbit: Bitwa Pięciu Armii - film fantasy, prod. Nowa Zelandia, USA, 2014, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman, Orlando Bloom, Ian McKellen, Luke Evans, Evangeline Lilly 00:45 Syn - serial, prod. USA, 2017, reż. Tom Harper 01:35 10 Tokio 2020 - studio 02:00 10 Tokio 2020 - wioślarstwo 02:55 10 Tokio 2020 05:40 Zakonienie	TVP 2 05:25 Na dobre i na złe - serial TVP 06:20 Anna Dymna - spotkajmy się 06:55 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny zowany TVP 15:10 Górszczy ratownicy - serial obyczajowy, prod. Niemcy, 2014 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Promyk nadziei - serial 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej SERIAL KOSTIUMOWY 18:45 Kozacka miłość - serial kostiumowy, prod. Rosja 19:35 Barwy szczyścia - serial obyczajowy TVP 20:10 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki - 2021 Płock 22:35 Muzyka, Taniec, Zabawa - koncert 23:40 Anything goes. Ale jazda! - program rozrywkowy 00:45 Francuskie lato - komedia romantyczna, prod. USA, 2016, reż. Pat Kiely, wyk. Hilary Burton 02:20 Diamenty są wieczne - film sensacyjny, prod. Wielka Brytania 04:25 Gwiezdny pył - film TVP, prod. Polska	TVN 05:40 Uwaga! - magazyn 06:00 LAB 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! - magazyn 20:05 Droga na Podium FILM SENSACYJNY 20:10 Dzień patriotów - film sensacyjny, Hong Kong, USA, 2016, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Kevin Bacon, John Goodman, J.K. Simmons, Michelle Monaghan, Alex Wolff 23:00 Steve Jobs - film obyczajowy, USA, Wielka Brytania, 2015, reż. Danny Boyle, wyk. Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen, Jeff Daniels, Michael Stuhlbarg 01:30 Kuba Wojewódzki 02:35 Uwaga! - magazyn 02:55 Noc magii 04:15 Szpital - program obyczajowy	POLSAT 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Inniemamocni Bob i jego żona Helen byli kiedyś największymi pogromcami przestępców, ratowali czyjeś życia i walczili ze złem dosłownie każdego dnia. FILM PRZYGODOWY 22:40 XXX: Reaktywacja Xander Cage po latach dobrowolnego wygnania, przez wielu uważany za martwego, powraca, by ponownie stanąć na drodze wojownika Xiang. Xander wie, że w rekach Xiang znajduje się śmiercionośna, zagrażająca ludzkości broń, zwana „Puszką Pandory”. Rekrutuje nową grupę supersilnych sprzymierzeńców. 00:55 To tylko seks 03:00 Kabaretowa Ekstraklasa 03:35 Kino nocne - Austeria Wyspa miłości 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy	TVP Kultura 07:30 Teledyski 08:30 Kuchnia Polskich Żydów - magazyn kulinarny 09:15 Kapitan z „Oriona” - dramat obyczajowy, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Wiesław Zanowicz, Wojciech Kostecki 11:00 Doktor Ewa - serial TVP 12:45 Rykoszety - film krótkometrażowy, reż. Jakub Radej, wyk. Linowski Stanisław, Zuzanna Zielińska, Tomasz Schuchardt, Marta Siciłłowicz 13:30 Japonia z góry - serial dokumentalny 14:30 Niepospolita - film krótkometrażowy, reż. Tomasz Dobosz, wyk. Patryk Szwich-tenberg, Agata Różyczka, Marek Karpowicz 14:55 Rok 2020 FILM ANIMOWANY 15:30 Wilcze dzieci - film animowany 17:35 Scena muzyczna - Sebastian Wypych - koncert 18:30 Informacje kulturalne 18:50 Serialowa nostalgia - Przyjaciele wesołego diabła - serial TVP 20:00 Komediove lato - Mur Berliński i upadek komunizmu 21:50 Geniusz: Picasso 22:50 Świat w piosence - film animowany o upadku komunizmu 23:40 Informacje kulturalne 24:00 Dzikie namietność 02:05 Kino nocne - Austeria - dramat 04:00 Berlin Live - Morcheeba 05:15 Teledysk	TV Puls 06:00 Zbuntowany anioł - telenowela Osierconą Milagros rozpoczyna pracę jako pokojówka rodziny DiCarlo i zakochuje się w synu pana domu. 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela 12:00 Zaklinaczka duchów Dzięki swojemu darowi Melinda Gordon potrafi komunikować się z zaginionymi duszami zmarłych ludzi i pomaga im przejść na drugą stronę. 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy FILM SENSACYJNY 20:00 W sieci kłamstw Agent CIA Roger Ferris tropi niebezpiecznego terroryzmu. Jego przełożony Ed Hoffman kontroluje każdy etap operacji. 22:00 Champion 4: Walka o honor Gdy Boyka dowiaduje się, że żona została, którego zabił na ringu ma kłopoty, postanawia stanąć do walki o wolność kobiety. 23:50 Porwanie 02:00 Castle 03:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy prod. Polska 04:00 Reportery. Z życia wzięte 05:00 Dyżur - serial	TVN 7 05:20 Szpital - program obyczajowy 06:20 40 kontra 20 07:20 Ten moment 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:55 Szpital - program obyczajowy 11:55 Szkoła 12:55 Sąd rodzinny - program sądowy 13:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 14:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:55 Szkoła 16:55 Idealna niania - program obyczajowy 18:25 19+ - obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 40 kontra 20 21:00 Honey - film obyczajowy, USA, 2003, reż. Bille Woodruff KOMEDIA 23:10 Keanu - film komedia, USA, 2016, reż. Peter Atencio, wyk. Jordan Peele, Keegan-Michael Key, Method Man, Darrell Britt-Gibson, Will Forte Dwójka przyjaciół planuje odzyskać skradzionego kota, podając się za dealerów ulicznego gangu. 01:15 Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 53 02:15 Druga strona medalu - talk show 02:50 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska	TV 4 06:00 Gliniarz i prokurator. 07:00 Strażnik Tekساس 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Święty 10:20 Food Factory 11:20 Detektywi w akcji 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Gwiazdy Kabaretu 22:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:00 Kłątwa laleczki Chucky. Niepełnosprawna Nica dostaje paczkę, w której znajduje się charakterystyczna lalka. Następnego dnia okazuje się, że matka dziewczynki nie żyje. Przyczyną śmierci nie są do końca jasne, ale jako najbardziej prawdopodobne przyjmuje się samobójstwo. 02:00 Interwencja 02:25 Tłok - Lista przebojów TV Trwam 11:35 100 cudownych miejsc 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia Obiecana 13:05 Jan Paweł II 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Zrozumieć Antycywizację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:35 Świat Sportu 17:00 Regal Mistrzowie 17:30 Geopolityka 17:55 Poczest Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zaważyć... 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Święty na każdy dzień 21:00 Apel Jasnogórski
--	---	---	--	--	--	---	---

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1	
05:50	10 Tokio 2020 - studio
06:30	10 Tokio 2020 - szermierka, szpada K ind., 1/8 finału, prod. Wielka Brytania, 2021
07:45	10 Tokio 2020 - studio
08:25	10 Tokio 2020 - szermierka, kolarstwo - szermierka - szpada K ind., 1/4 finału, prod. Wielka Brytania, 2021
08:55	10 Tokio 2020 - studio
09:10	10 Tokio 2020 - siatkówka plażowa, szermierka, tenis stołowy, kolarstwo, prod. Wielka Brytania, 2021
12:30	10 Tokio 2020 - siatkówka mężczyzn: Polska - Iran, prod. Wielka Brytania, 2021
14:55	10 Tokio 2020 - siatkówka plażowa, prod. Wielka Brytania, 2021
16:00	10 Tokio 2020 - studio
17:00	Telexpress
17:20	Pogoda

17:30 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:25 **Stulecie Winnych** - serial TVP
19:30 **Wiadomości**
20:10 **Alarm!** - magazyn
20:35 **Królowa i konkwestador** - serial, prod. Kolumbia, 2020
21:30 **Olimpijski Wiecзор**
22:10 **Hit na sobotę - Fighter** - film obyczajowy
00:15 **Syn** - serial, prod. USA
01:40 **10 Tokio 2020** - studio
01:55 **10 Tokio 2020** - wioślarstwo, szermierka, taekwondo, gimnastyka sportowa, judo
04:00 **10 Tokio 2020** - studio
04:15 **10 Tokio 2020** - strzelectwo, szermierka - judo

TVP 2	
05:55	Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP
07:00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej
07:30	Misja Bangladesz - Wioska z rzeką
07:55	Pytanie na śniadanie
11:00	Rodzinny ekspres - magazyn
11:35	Austeria - dramat
13:25	Va Banque - teleturniej
14:00	Familiada - teleturniej
14:35	Koło fortuny
15:20	Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:25	Na sygnale - serial
16:55	Smaki świata po polsku - magazyn
17:30	Lajki
17:50	Słowo na niedzielę - Najpotężniejsze zaklęcie czy czego masz za mało
18:00	Panorama
18:20	Pogoda

18:30 **Postaw na milion** - teleturniej
19:25 **Rodzinka.pl** - serial komediowy TVP
20:00 **Centralne Biuro Humoru** - program rozrywkowy
21:20 **Anything goes. Ale jazda!** - program rozrywkowy
22:25 **Ameryka da się lubić** - Black Friday - program rozrywkowy
23:35 **Hity wszech czasów** - magazyn muzyczny
00:35 **Och, Karol** - komedia, prod. Polska, 1985
02:25 **Półw szczęścia w Jemieniu** - film obyczajowy
04:20 **Rodzinka.pl** - serial komediowy TVP

TVN	
06:10	Uwaga! - magazyn
06:25	Ukryta prawda - program obyczajowy
07:25	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:25	Polowanie na ośrodek
09:00	Dzień Dobry Wakacje
11:30	Na Wspólnej - serial, Polska
13:20	MasterChef Junior
14:55	Power Couple - program rozrywkowy
16:25	Totalne remonty Szelągowskiej
17:25	Polowanie na ośrodek
18:00	Weekendowa metamorfoza
19:00	Fakty
19:25	Sport
19:35	Pogoda
19:45	Uwaga! - magazyn

20:00 **Wytańczyć marzenia** - film obyczajowy, USA, 2006, reż. Liz Friedlander, wyk. Antonio Banderas, Alfre Woodard, Rob Brown, Yaya DaCosta, John Ortiz, Jenna Dewan
22:35 **Pitch Perfect III** - film komedia, USA, 2017, reż. Trish Sie, wyk. Anna Kendrick, Rebel Wilson, Brittany Snow, Anna Camp, Hailee Steinfeld
00:30 **Mama** - film horror, Hiszpania, Kanada, 2013, reż. Andy Muschietti, wyk. Jessica Chastain, Nikolaj Coster-Waldau
02:30 **Kuchenne rewolucje**
03:35 **Uwaga!** - magazyn
03:55 **Noc magii**

POLSAT	
06:00	Nowy dzień z Polsat News
08:30	Dinozaur Jest to opowieść o dinozaurach, które muszą stawić największemu wyzwanie swego życia. Podczas trudnej i niebezpiecznej wędrówki w poszukiwaniu obfitującej w wodę pożywienie doliny odkrywają, że dzięki odwadze, lojalności i nadziei mogą pokonać trudności i przeszko-
10:10	Ewa gotuje
10:40	Nasz Nowy Dom
11:40	Wolni od długów
12:40	Bogaty dom - Biedny dom
13:40	Lowcy nagród
14:40	Rolnicy. Podlasie
15:45	Wieżenie
17:45	Chłopaki do wzięcia
18:50	Wydarzenia
19:25	Gość Wydarzeń

20:00 **Iron Man 3**
Świat Tony'ego Starka legł w gruzach wskutek podstępnych działań jednego z jego najpotężniejszych wrogów. W poszukiwaniu zemsty Stark wyrusza na podróż, która wystawi na próbę siłę jego charakteru i ducha walki. Przyparty do muru, znów może polegać wyłącznie na swojej pomysłowości i instynkcie.
22:55 **Pasazer**
00:50 **Krwawy biznes**
03:10 **Kabaretowa Ekstraklasa** - program rozrywkowy prod. Polska
03:35 **Love Island. Wyspa miłości** - program rozrywkowy

TVP Kultura	
07:20	Informacje kulturalne
07:45	Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii - reportaż
07:50	Gwiazdy tamtych lat - Bernard Ładysz - film dokumentalny, reż. Krzysztof Wojciechowski, Krzysztof Wojciechowski
08:35	Słownobranie - magazyn
09:10	Księgarnie Nowego Jorku - film dokumentalny, prod. USA, 2019,
10:55	Serialowa nostalgia - U Pana Boga w ogródku - serial komediowy TVP
11:50	Tamte lata, tamte dni - magazyn
12:25	Opowieść letnia - film obyczajowy
14:25	Komediowe lato - Nie lubię poniedziałku - komedia, reż. Tadeusz Chmielewski
16:10	Zaginione Skarby - film animowany

16:25 **Retro kino - Winnetou** - Skarb w Srebrnym Jeziorze - serial przygodowy
18:15 **Mój czas** - felieton
18:25 **Co dalej?** - program publicystyczny
18:55 **Sami Yaffa na tropie dźwięków** - cykl dokumentalny, prod. Finlandia, 2014
20:00 **Bilet do kina** - Młoda Wiktoria - film kostiumowy, prod. USA, 2009, reż. Jean - Marc Vale
21:50 **Aerosmith: Rocks Donington 2014** - koncert
23:50 **Mocne Kino** - Gangster - film sensacyjny
01:55 **Co dalej?** - program publicystyczny

TV Puls	
06:00	Castle
07:00	Taki jest świat - program informacyjny
08:00	Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodów różnych życiowych zawirowań. Są to zarówno osoby starsze, potrzebujące środków do życia, jak i młode, które zastawiają na kilka dni laptop czy telefon. Do lombardu równie chętnie zaglądają zwariowani poszukiwacze okazji, złodzieje czy nawet policjanci.

20:00 **Ochroniarz** - Były komandos dostaje posadę ochroniarza w lokalnym centrum handlowym, gdzie niespodziewanie podejmuje się obrony jedenastoletki, której grozi niebezpieczeństwo.
21:50 **Cena powrotu**
23:50 **Czas zemsty**
01:30 **Castle**
02:35 **Taki jest świat** - program informacyjny
03:15 **Biesiada na cztery pory roku**
04:00 **Menu na miarę**
04:35 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Dyżur** - serial dokumentalny

TVN 7	
05:00	Szpital - program obyczajowy
06:00	Wiza na miłość
07:00	Timmy i przyjaciele - animacja
07:20	Ukryta prawda - program obyczajowy
11:30	Tajemnica zawodowa - serial, Polska
13:30	Wiedźmy - film przygodowy, Wielka Brytania, 1990, reż. Nicolas Roeg, wyk. Anjelica Huston, Mai Zetterling, Jasen Fisher, Rowan Atkinson, Bill Paterson, Brenda Blethyn
15:25	Kopciuszek: W rytmie miłości - film komedia, USA, 2011, reż. Damon Santostefano, wyk. Lucy Hale, Freddie Stroma, Megan Park, Missi Pyle
17:20	Matrix Rewolucja - film S-F, USA, 2003, reż. Lana Wachowski, Andy Wachowski

20:00 **Rambo II** - film sensacyjny, USA, 1985, reż. George Pan Kosmatos, wyk. Sylvester Stallone, Richard Crenna, Charles Napier, Julia Nickson
22:10 **Najpiępiej strzelaj, potem zwiódzaj** - film sensacyjny, USA, Wielka Brytania, 2008, reż. Martin McDonagh, wyk. Colin Farrell, Brendan Gleeson, Ralph Fiennes
00:30 **Oszukaj przeznaczenie IV** - film horror, USA, 2009, reż. David R. Ellis, wyk. Bobby Campo, Shantel Van Santen, Nick Zano, Haley Webb
02:10 **Druga strona medalu**
02:45 **Noc magii**

TV 4	
06:00	Kudłaty i Scooby Doo na tropie
06:35	Flintstonowie
07:00	Galileo
11:05	Alvin i wiewiórki
13:00	STOP Drogówki - magazyn prod. Polska
14:00	Policjanci i Policjanci
19:00	Galileo
20:00	Ninja Warrior Polska
21:55	Sprawiedliwi
23:55	Najemnik John Seegar, najemnik pracujący dla CIA, podejmuje się misji, podczas której ginie jego przyjaciel. Po tej tragedii nie chce już angażować się w kolejne zlecenia, zostaje jednak zaszantażowany. CIA porwya żonę i dziecko zmarłego przyjaciela i wróci im wolność po dokonaniu zadania.
02:00	Interwencja
02:25	Disco Polo Life
03:25	TOP 10 - Lista przebojów
05:30	Teleszkapy

12:00 **Anioł Pański** **12:03** Informacje dnia **12:20** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **12:50** Siódmy sakrament **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza święta z Jasnej Góry
14:20 100 cudownych miejsc na świecie **14:30** Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela” **14:35** Objawienie w Paray **15:30** Wierzę w Boga **16:00** Informacje dnia **16:10** W kolorze płomienia **17:00** Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Mocni Jego mocą **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Katecheza **19:45** Modlitwa **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Święty na każdy dzień **21:00** Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

TVP 1	
06:00	10 Tokio 2020 - kajakarstwo slalom, szermierka floret K ind., judo kat. 52kg K, boks, prod. Wielka Brytania, 2021
07:55	10 Tokio 2020 - studio, kajakarstwo slalom, strzelectwo, szermierka, kolarstwo
10:05	10 Tokio 2020 - studio
10:15	10 Tokio 2020 - boks, judo, szermierka
11:25	10 Tokio 2020 - studio
11:35	10 Tokio 2020 - boks, judo, koszykówka 3x3 M, elim. Polska - ROC
12:10	10 Tokio 2020 - studio
12:25	10 Tokio 2020 - boks, judo
13:35	10 Tokio 2020 - studio
13:55	10 Tokio 2020 - koszykówka M
15:55	10 Tokio 2020
17:00	Telexpress
17:20	Pogoda
17:30	Jaka to melodia?

18:25 **Stulecie Winnych** - serial TVP
19:30 **Wiadomości**
20:15 **Królowa i konkwestador** - serial
22:05 **Olimpijski Wiecзор** - magazyn sportowy
22:35 **Zakończana Jedynka - Młoda Wiktoria** - film kostiumowy
00:30 **Syn** - serial, prod. USA, 2017
02:05 **10 Tokio 2020** - studio
02:35 **10 Tokio 2020** - wioślarstwo, tenis stołowy, siatkówka plażowa, judo, wioślarstwo - 1/4 finału + semi -, prod. Wielka Brytania, 2021
04:45 **Zakończanie**

05:20	Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
07:00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
07:55	Pytanie na śniadanie
11:00	Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
11:55	Miedzy ziemią a niebem
12:00	Anioł Pański
12:15	Miedzy ziemią a niebem
12:45	Wadownicie spotkania ze Świętym Janem Pawłem II - Paweł Jarosz
13:00	Dookoła Bałtyku - magazyn kulinarny
13:25	Va Banque - teleturniej
14:00	Familiada - teleturniej
14:35	Koło fortuny
15:15	Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko muzyczne
16:20	Na sygnale - serial

16:50 **Alternatywy 4** - serial komediowy prod. TVP
18:00 **Panorama**
18:20 **Pogoda**
18:30 **Sekretne życie kotów** - reality show
19:20 **Rodzinka.pl** - serial komediowy TVP
20:00 **Lato, muzyka, zabawa. Dwójki** - 2021 Płock
20:40 **Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki** - 2021 Koszalin
00:20 **Hity wszech czasów**
01:20 **Zabawa, zabawa** - dramat
03:00 **Nic śmieszego** - komedia
04:35 **Zakończanie**

06:00	Uwaga! - magazyn
06:20	Ukryta prawda - program obyczajowy
07:20	Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:20	Nowa Maja
08:50	Akademia ogrodnika
09:00	Dzień Dobry Wakacje
11:30	Weekendowa metamorfoza
12:30	Co za tydzień - magazyn
13:10	Czas na zmianę - program lifestyle'owy
13:45	Córka prezydenta - film komedia, USA, Wielka Brytania, 2004, reż. Andy Cadiff, wyk. Matt Damon, Matthew Goode, Jeremy Piven, Annabella Sciorra, Caroline Goodall

16:05 **Wakacje Jasia Fasoli** - film komedia
18:00 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
19:00 **Fakty**
19:25 **Player na fali**
19:30 **Sport**
19:40 **Pogoda**
19:50 **Uwaga!** - magazyn
20:05 **Jason Bourne** - film sensacyjny, USA, Chiny, 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones
22:45 **Bez przebaczenia** - film western, prod. USA
01:20 **Dzień patriotów** - film sensacyjny
04:00 **Noc magii**

06:00	Nowy dzień z Polsat News
08:00	Tarzan II Zanim został Królem Dżungli, Tarzan był małym, niezdanym chłopcem, starającym się dostosować do warunków, w jakich przyszło mu dorastać.
09:40	Maska Zorro Wiek XIX. Kalifornia rządzona przez hiszpańskich kolonialistów. Szlachcic Don Diego de la Vega nie może pogodzić się z terrorem wprowadzonym przez okrutnego gubernatora Montero.
12:40	Niemamocni Bob Parr i jego żona Helen byli kiedyś największymi pogromcami przestępców, ratowali czyjeś życia i walczyli ze złem dosłownie każdego dnia.

15:00 **Iron Man 3**
Świat Tony'ego Starka legł w gruzach wskutek podstępnych działań jednego z jego najpotężniejszych wrogów.
17:45 **Nasz Nowy Dom**
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
20:00 **Kabaret na żywo** - Klubnik Skęczów Męczących
22:05 **Parasol bezpieczeństwa** - thriller
John marzy o pracy w jednostce specjalnej, której zadaniem jest ochrona prezydenta.
02:40 **Kabaretowa Ekstraklasa**

07:00	Co dalej? - program publicystyczny
07:35	Opole na bis - 80 lat Polskiego Radia - koncert
08:15	Tamte lata, tamte dni - magazyn
08:45	Chuligan Literacki
09:20	Z przytupem - Oberek - widowisko kameralne
09:40	Animama - Vanille - film animowany
10:35	Serialowa nostalgia - Janosik - serial TVP
11:30	Trzeci punkt widzenia
12:10	Winnetou - Skarb w Srebrnym Jeziorze - serial przygodowy
14:05	Młoda Wiktoria - film kostiumowy
16:00	Spiwaj tylko sercem - Bernard Ładysz - film
17:00	Mój czas - felieton
17:15	Niedziela z... - dubbingiem
18:10	Niedziela z... - dubbingiem - Twój Vincent

20:00 **Taksówkarz** - dramat, prod. USA, 1976, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Jodie Foster, Cybill Shepherd, Harvey Keitel
22:00 **Trzeci punkt widzenia**
22:35 **Księgarnie Nowego Jorku** - film
00:25 **Zimowi bracia** - dramat
02:05 **Polska szkoła animacji** - Doktor Faust - film animowany
02:15 **Polska szkoła animacji** - Romeo i Julia - film
02:25 **Polska szkoła animacji** - Pan Traba - film
02:40 **Mocne Kino** - Gangster
04:45 **Sami Yaffa na tropie dźwięków** - cykl dokumentalny

06:00	Rodzinny interes - Serial w ciepły, czasem zabawny sposób będzie wprowadzać widza w świat głównych bohaterów, jednocześnie przedstawiając każdego odcinku inną historię klientów warsztatu i salonu. Wątki warsztatu samochodowego będą bardziej sensacyjne, z kolei w salonie kosmetycznym widzowie zobaczą więcej wzruszających, często przepłakanych historii.
09:00	Kraina jutra
11:35	Goście w Ameryce
13:35	Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Trzy piórka
14:50	Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Dzielny krawczyk
16:10	Córka mojego szefa

17:50 **Zakonnica w przebraniu 2**
Deloris, chcąc pomóc swoim przyjaciółkom wyjść z kłopotów finansowych, ponownie przywdziewa habit i zostaje nauczycielką muzyki w szkole.
20:00 **Ocean ognia**
22:15 **Pani i Pani Kiler**
00:10 **Demonstracja siły**
02:15 **Dyżur** - serial
02:50 **Taki jest świat** - program informacyjny
03:30 **Biesiada na cztery pory roku**
04:15 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy

05:00	Szpital - program obyczajowy prod. Polska
06:00	Wiza na miłość
07:00	Timmy i przyjaciele - animacja
07:15	Ukryta prawda - program obyczajowy
11:30	Ten moment
12:05	Makłowicz w drodze
13:15	Poszukiwacze - film western, USA, 1956, reż. John Ford, wyk. John Wayne, Jeffrey Hunter, Natalie Wood, Vera Miles, Ward Bond, John Qualen, Henry Brandon
15:45	Na ratunek wielorybom - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2012, reż. Ken Kwapis, wyk. Drew Barrymore, John Krasinski, Kristen Bell, Dermot Mulroney, Ted Danson

18:05 **Kopciuszek: Bucik na miarę** - film komedia, USA, 2016, reż. Michelle Johnston, wyk. Sofia Carson, Jennifer Tilly, Thomas Law
20:00 **Szybcy i wściekli: Tokio Drift** - film sensacyjny, USA, Niemcy, 2006, reż. Justin Lin, wyk. Lucas Black, Bow Wow, Nathalie Kelley, Brian Tee, Kang Sung
22:15 **Gang Story** - film sensacyjny, Francja, Belgia, 2011, reż. Olivier Marchal, wyk. Tcheky Karyo, Gérard Lanvin
00:30 **Sufrażystka** - film obyczajowy, Wielka Brytania, 2015

06:00	Flintstonowie
07:00	Alvin i wiewiórki
09:00	Alvin i wiewiórki
11:05	Alvin i wiewiórki
13:00	STOP Drogówki - magazyn prod. Polska
14:00	Policjanci i Policjanci
19:00	Galileo
20:00	Ninja Warrior Polska
21:55	Sprawiedliwi
23:55	Najemnik John Seegar, najemnik pracujący dla CIA, podejmuje się misji, podczas której ginie jego przyjaciel. Po tej tragedii nie chce już angażować się w kolejne zlecenia, zostaje jednak zaszantażowany. CIA porwya żonę i dziecko zmarłego przyjaciela i wróci im wolność po dokonaniu zadania.
02:00	Interwencja
02:25	Disco Polo Life
03:25	TOP 1

26 lipca

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

27 lipca

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1

06:05 **10 Tokio 2020** - studio
06:35 **10 Tokio 2020**
- koszykówka M, grupa A - USA - Iran, prod. Wielka Brytania, 2021
08:35 **10 Tokio 2020** - studio
09:15 **10 Tokio 2020**
- siatkówka M Polska - Wenezuela, prod. Wielka Brytania, 2021
11:15 **10 Tokio 2020** - studio, judo, pływanie, boks 75kg K, prod. Wielka Brytania, 2021
12:35 **10 Tokio 2020** - boks, kat 81kg M, 1/8 finału
13:55 **10 Tokio 2020** - studio
14:10 **10 Tokio 2020**
- koszykówka 3x3 M, mecz o 3 miejsce
14:50 **10 Tokio 2020**
- koszykówka 3x3 K, mecz o 1 miejsce
16:00 **10 Tokio 2020** - studio
16:25 **10 Tokio 2020** - studio
17:00 **Telexpress**

TELETURNIEJ

17:15 **Jaka to melodia?**
- teleturniej muzyczny
17:55 **Dzikie pszczoły** - serial, prod. Grecja, 2019
18:55 **Jeden z dziesięciu**
19:30 **Wiadomości**
20:10 **Alarm!** - magazyn
20:35 **Królowa i konkwestador** - serial
21:30 **Olimpijski Wiczoł**
- magazyn sportowy
22:10 **Wierna** - film akcji, prod. USA, 2016, rez. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley
00:20 **Historia bez tajemnic**
01:25 **Wojsko - polskie.pl**
01:55 **10 Tokio 2020** - studio
02:15 **10 Tokio 2020** - wioślarstwo
04:20 **10 Tokio 2020** - judo

TVP 2

05:30 **Na dobre i na złe** - serial TVP
06:25 **Pożyteczni.pl**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej**
07:35 **Pytanie na śniadanie**
10:40 **Panorama**
10:45 **Pytanie na śniadanie**
11:30 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obyczajowy TVP
12:30 **Koło fortuny**
13:15 **Kozacka miłość** - serial kostiumowy, prod. Rosja
14:05 **Va Banque** - teleturniej fabularyzowany TVP
15:10 **Górcy ratownicy** - serial obyczajowy
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Promyk nadziei** - serial
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Kozacka miłość** - serial

SERIAL OBYCZAJOWY

19:35 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy, prod. TVP
20:10 **Postaw na milion** - teleturniej
21:00 **Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki** - 2021 Płock
21:15 **Cena wolności** - serial, prod. Rosja, 2018
22:25 **Bankowa gra**
23:30 **Kino relaks - Orchidea miłości** - komedia
01:05 **Chińskie dziewczyny do wzięcia** - film dokumentalny
02:45 **Nie na sprzedaż** - film dokumentalny
03:45 **Instykt** - serial kryminalny, prod. TVP
04:35 **Zakończenie**

TVN

05:40 **Uwaga!** - magazyn
06:00 **LAB**
07:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
08:00 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
09:00 **Ten moment**
09:35 **SOS Ekipy w akcji**
10:35 **Rozwód. Walka o wszystko**
11:35 **Doradca smaku**
11:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:55 **Szpital** - program obyczajowy
16:00 **LAB**
17:00 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
18:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
19:00 **Fakty**
19:25 **Uwaga! koronawirus**
19:55 **Uwaga!** - magazyn
20:10 **Doradca smaku**

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy, Polska
20:55 **Milionerzy**
21:30 **Showtime** - film komedia, USA, 2002, rez. Tom Dey, wyk. Robert De Niro, Eddie Murphy, Rene Russo, William Shatner, Chris Ufland, Nestor Serrano
23:30 **Striptiz** - film sensacyjny, USA, 1996, rez. Andrew Bergman, wyk. Demi Moore, Burt Reynolds, Armand Assante, Ving Rhames, Robert Patrick, Paul Guilfoyle
02:00 **Uwaga!** - magazyn
02:20 **Noc magii**
03:45 **Szpital** - program obyczajowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:40 **Malanowski i Partnerzy**
09:40 **Sekrety rodziny**
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze**
12:50 **Wydarzenia**
13:25 **Interwencja**
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja**
16:35 **Gliniarze**
17:40 **Sekrety rodziny**
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:00 **Duże dzieci**
Spade i Schneider dają niesamowity i prze zabawny popis swoich talentów, wcielając się w rolę przyjaciół z dzieciństwa.

KOMEDIA

22:30 **Szklanka po łapkach**
Nieudana misja sprawia, że tajny agent, Dick Steele, wycofuje się ze służby. Jednak po latach wkrocza znowu do akcji, by powstrzymać psychopatycznego terrorystę, generała Rancorna, który zamierza zniszczyć Ziemię. Z pomocą Dickowi przychodzi Veronice, piękna agentka KGB...
00:15 **Tysiąc słów**
02:00 **Kabaretowa Ekstraklasa**
02:35 **Love Island. Wyspa miłości**
04:40 **Disco Gramy**
16:15 **Interwencja** - magazyn
17:40 **Sekrety rodziny** - komedia, prod. Francja, 1953, rez. Jacques Tati, wyk. Jacques Tati, Nathalie Pascaud, Michele Rolla, Valentine Cemax
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:00 **Wolni od długów**
21:05 **Sex Story**
Emma i Adam spotykają się po latach.

TVP Kultura

07:30 **Teledyski**
08:30 **Trzeci punkt widzenia** - program publicystyczny
09:05 **Bo oszalełem dla niej** - komediodramat
11:00 **Trzecia granica** - serial TVP, prod. Węgry, Polska
13:05 **Stradivari 66** - film dokumentalny
13:20 **Gość** - film animowany, rez. Aleksander Józefczyk
13:30 **Bihar Dok - kuchnia Basków** - film dokumentalny, prod. Hiszpania
14:55 **Cwał** - komediodramat, rez. Krzysztof Zanussi
16:50 **Menina** - dramat
18:35 **Serialowa nostalgia** - Przegląd psia Cywila serial TVP
19:40 **Muzeum Polskiej Piosenki**
20:00 **Mistrz i Małgorzata** - serial, prod. Rosja

FILM OBYCZAJOWY

21:05 **W trzy miesiące dookoła świata**
- Podróż do Nowej Ziemi - film obyczajowy, prod. USA, 2005, rez. Terrence Malick, wyk. Colin Farrell, O'Nianka Kilcher, Christian Bale
23:25 **Portrety** - Sergio Leone
00:25 **Powidoki** - Powidoki Lukrecjusza
00:45 **Lekkie obyczaje** - Honorowy obywatel - film obyczajowy, prod. Argentyna, Hiszpania
02:50 **Scena Klasyczna**
03:40 **Kino nocne** - Plac Zbawiciela - dramat
05:40 **Teledyski**
05:45 **Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2**

TV Puls

06:00 **Zbuntowany anioł** - telenowela
Główną bohaterką serialu jest Milagros - zwana pieśzciotliwie Mili lub Cholitito - młoda, śliczna i szalenie żywiołowa dziewczyna, mieszkająca w Buenos Aires. Dzieciństwo spędziła w sierocińcu. Jej matka zmarła przy porodzie. Pozostawiła córce medalik z wizerunkiem Matki Boskiej. Kiedy Milagros kończy 18 lat, zostaje zatrudniona w bogatej rodzinie Di Carlo jako służąca.
07:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
10:00 **Zbuntowany anioł** - telenowela
12:00 **Zaklinaczka duchów**
14:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial

SERIAL OBYCZAJOWY

16:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy, prod. Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy, prod. Polska
20:00 **Plan lotu**
21:55 **Ocean ognia**
00:25 **Kronika opętania**
02:05 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
03:05 **Taki jest świat** - program informacyjny, prod. Polska
03:55 **Biesiada na cztery pory roku**
04:35 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy

TVN 7

05:20 **Szpital** - program obyczajowy, prod. Polska
06:20 **40 kontra 20**
07:20 **Zakochani po uszy** - serial, Polska
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy, prod. Polska
10:55 **Szpital**
11:55 **Szkoła**
12:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy
13:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - program sądowy
14:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy, prod. Polska
15:55 **Szkoła**
16:55 **Idealna niania** - program obyczajowy
18:25 **19 +** - obyczajowy
19:30 **Zakochani po uszy** - serial, Polska
20:00 **40 kontra 20**

FILM SENSACYJNY

21:00 **John Q.** - film sensacyjny, USA, 2002, rez. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington, Robert Duvall, Kimberly Elise, James Woods, Anne Heche
23:35 **Nocna randka** - film komedia, USA, 2010, rez. Shawn Levy, wyk. Steve Carell, Tina Fey, Mark Wahlberg, Taraji P. Henson, Jimmi Simpson, William Fichtner, Mark Ruffalo, James Franco
01:25 **Błękitna fala II** - film obyczajowy, USA, RPA, 2011, rez. Mike Elliott, wyk. Sascha Jackson, Elizabeth Matis, Ben Milliken, Sharni Vinson
03:50 **Noc magii**

TV 4

06:00 **Gliniarz i prokurator**
07:00 **Strażnik Teksasu**
08:00 **Nasz nowy dom**
09:00 **Pierwsza miłość**
09:50 **Święty 10:20 Food Factory**
11:20 **Detektywi w akcji**
12:20 **Kobra - oddział specjalny**
13:25 **STOP Drogówka**
15:30 **Hardkorowy lombard** - program obyczajowy
17:00 **Septagon**
18:00 **Kochane Pieniądże**
19:00 **Policjantki i Policjanci**
20:00 **Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny**
21:05 **Złe psy**
Podczas akcji kontrolowanego zakupu narkotyków dochodzi do strzelaniny, w której detektyw Danny Gallagher zostaje ranny, a jego policyjny partner, Charlie - zabity.
23:05 **Wzór**
00:10 **Śmierć na 1000 sposobów**

TV Trwam

09:30 **Sanktuarium polskie**
09:50 **Święty na każdy dzień**
10:00 **Informacje dnia**
10:15 **Próba wiary. Święty Antoni z Padwy**
11:00 **Spuszczana św. Wincentego a Paulo**
11:25 **Jestem mamą**
11:40 **Prosto o gospodarce**
12:00 **Anioł Pański**
12:03 **Informacje dnia**
12:20 **Mojesz**
- 10 przykazań
13:10 **Syria**
13:30 **Msza święta z Jasnej Góry**
14:20 **Czterdziestki nocy**
15:50 **Ma się rozumieć**
16:00 **Informacje dnia**
16:10 **Na zdrowie**
16:50 **100 cudownych miejsc na świecie**
17:00 **Postronie prawdy**
17:30 **Rykoszetem**
17:55 **Poczet Wielkich Polaków**
18:00 **Anioł Pański**
18:05 **Informacje dnia**
18:15 **Rozmowy niedokonane**
19:30 **Brat Franciszek**
20:00 **Informacje dnia**
20:20 **Różaniec**
20:50 **Mysiąc Ojczyzna**
21:00 **Apel Jasnogórski**

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

29 lipca

TVP 1

05:25 **10 Tokio 2020**
- pływanie
06:00 **10 Tokio 2020** - tenis, 1/2 finału singiel K, prod. Wielka Brytania, 2021
10:00 **10 Tokio 2020** - boks, kat. 75kg M, kat. +91kg M, judo 78 kg K, prod. Wielka Brytania, 2021
12:10 **10 Tokio 2020** - studio
12:50 **10 Tokio 2020** - gimnastyka sportowa K, wielobój - finał, boks, prod. Wielka Brytania, 2021
15:00 **10 Tokio 2020** - siatkówka plażowa, prod. Wielka Brytania, 2021
16:00 **10 Tokio 2020** - studio
17:00 **Telexpress**
17:15 **Jaka to melodia?**
17:55 **Dzikie pszczoły** - serial, prod. Grecja, 2019
18:50 **Jeden z dziesięciu**
19:30 **Wiadomości**
20:05 **Pogoda**
20:10 **Alarm!** - magazyn

SERIAL OBYCZAJOWY

20:35 **Królowa i konkwestador** - serial, prod. Kolumbia, 2020
21:25 **Olimpijski Wiczoł** - magazyn sportowy
22:00 **Sprawa dla reportera**
23:00 **Magazyn śledczy**
23:35 **Magazyn kryminalny 997** - magazyn
00:30 **Syn** - serial, prod. USA, 2017
01:15 **10 Tokio 2020** - studio
01:55 **10 Tokio 2020** - lekkoatletyka, judo +100 kg M, boks 69kg K, prod. Wielka Brytania, 2021
05:40 **Zakończenie**

TVP 2

04:50 **Cafe piosenka** - talk-show
05:30 **Na dobre i na złe** - serial TVP
06:25 **Wojciech Cejrowski**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze**
07:35 **Pytanie na śniadanie**
10:40 **Panorama**
10:50 **Pytanie na śniadanie**
11:30 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obyczajowy TVP
12:30 **Koło fortuny**
13:15 **Kozacka miłość** - serial kostiumowy, prod. Rosja, 2013
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany TVP
15:10 **Górcy ratownicy** - serial obyczajowy

TELETURNIEJ

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Promyk nadziei** - serial
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Kozacka miłość** - serial
19:35 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy TVP
20:10 **Postaw na milion**
21:00 **Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki** - 2021 Płock
21:15 **Cena wolności** - serial
22:25 **Bankowa gra**
23:30 **Żyć i pozwolić umrzeć** - film sensacyjny
01:40 **Zgotuj im piekło, Malone** - film fabularny
03:25 **Art Noc** - koncert
04:25 **Rodzinka.pl** - serial

TVN

05:40 **Uwaga!** - magazyn
06:00 **LAB**
07:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
08:00 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
09:00 **Ten moment**
09:35 **SOS Ekipy w akcji**
10:35 **Rozwód. Walka o wszystko**
11:35 **Doradca smaku**
11:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:55 **Szpital** - program obyczajowy
16:00 **LAB**
17:00 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
18:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
19:00 **Fakty**
19:25 **Uwaga! koronawirus**
19:55 **Uwaga!** - magazyn
20:10 **Doradca smaku**

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy, Polska
20:55 **Milionerzy**
21:30 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
22:30 **Step Up IV: Rewolucja** - film musical, USA, 2012, rez. Scott Speer, wyk. Kathryn McCormick, Ryan Guzman, Misha Gabriel Hamilton, Cleopatra Coleman
00:35 **Totalne remonty Szlagowskiej**
01:35 **Uwaga!** - magazyn
01:55 **Noc magii**
03:15 **Szpital** - program obyczajowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:40 **Malanowski i Partnerzy**
09:40 **Sekrety rodziny**
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze**
12:50 **Wydarzenia**
13:25 **Interwencja** - magazyn
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja** - magazyn
16:35 **Gliniarze**
17:40 **Sekrety rodziny** - komedia, prod. Francja, 1953, rez. Jacques Tati, wyk. Jacques Tati, Nathalie Pascaud, Michele Rolla, Valentine Cemax
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:00 **Wolni od długów**
21:05 **Sex Story**
Emma i Adam spotykają się po latach.

DRAMAT

23:20 **Ostatnia piosenka**
Kelly to wzruszający i podnoszący na duchu dramat o wiekach rodzinnych, pierwszych miłościach i innych szansach, który na długo pozostanie w pamięci widzów. Główna bohaterka, Ronnie, nie potrafi pogodzić się z rozwojem rodziców. Jej ojciec, Steve, stara się odbudować pełną miłości relację, jaką niedługo istniała między nim a córką, ale ponownie nawiązanie kontaktu ze zbuntowaną dziewczyną nie jest łatwe.
01:50 **Kabaretowa Ekstraklasa** - program rozrywkowy

TVP Kultura

07:30 **Teledyski**
08:30 **Wydarzenie aktualne**
09:10 **Menina** - dramat, prod. Francja, 2017, rez. Cristina Pinheiro, wyk. Naomi Biton, Nuno Lopez
11:00 **Trzecia granica** - serial TVP
13:05 **Bogdan i Róża** - film krótkometrażowy, rez. Milena Dutkowska, wyk. Maria Ciunelis
13:30 **Caravaggio** - dusza i krew - film dokumentalny, prod. Włochy, 2018, rez. Jesus Garces Lambert
15:10 **Wakacje pana Hulot** - komedia, prod. Francja, 1953, rez. Jacques Tati, wyk. Jacques Tati, Nathalie Pascaud, Michele Rolla, Valentine Cemax
16:45 **Koncert Pożegnania Ojczyzny**
17:00 **Opieka domowa** - dramat

SERIAL OBYCZAJOWY

18:45 **Serialowa nostalgia** - Przegląd psia Cywila - serial TVP
19:40 **Muzeum Polskiej Piosenki**
20:00 **Złota Setka Teatru Telewizyjnego** - Śmierć komiwojażera, rez. Kazimierz Karabasz, Bożena Prokop, Edwarda Paszkowska
21:55 **Tamte lata, tamte dni** - Alicja Majewska
22:30 **Czwartkowy klub filmowy** - Wstęp do filmu - Eroica
22:35 **Czwartkowy klub filmowy** - Eroica - dramat
00:10 **Berlin Live** - Apocalyptic - koncert
01:25 **Nocny dokument** - Historia małżeńska

TV Puls

06:00 **Zbuntowany anioł** - telenowela
07:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy, prod. Polska
10:00 **Zbuntowany anioł** - telenowela
12:00 **Zaklinaczka duchów**
14:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy, prod. Polska
16:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy, prod. Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy, prod. Polska
20:00 **Last Vegas**
Czterech przyjaciół po sześćdziesiątce jedzie do Las Vegas, by zaszaleć na imprezie kawalerskiej jednego, który pozostał jeszcze wolny.

KOMEDIA PRZYGODOWY

22:05 **Gang dzikich wieprzy** - komedia przygodowa
Grupa przyjaciół postanawia przemierzyć na Harleyach całe Stany Zjednoczone.
00:05 **Wielkie wesele** - serial obyczajowy, prod. Polska
01:35 **Taki jest świat** - program informacyjny, prod. Polska
03:55 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny, prod. Polska
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy, prod. Polska
06:00 **Zbuntowany anioł** - telenowela

TVN 7

05:20 **Szpital** - program obyczajowy, prod. Polska
06:20 **40 kontra 20**
07:20 **Zakochani po uszy** - serial, Polska
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy, prod. Polska
10:55 **Szpital**
11:55 **Szkoła**
12:55 **Sąd rodzinny** - program sądowy, prod. Polska
13:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - program sądowy
14:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy, prod. Polska
15:55 **Szkoła**
16:55 **Idealna niania** - program obyczajowy
18:25 **19 +** - obyczajowy
19:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy, prod. Polska
20:00 **40 kontra 20**

FILM OBYCZAJOWY

21:00 **Błękitna fala II** - film obyczajowy, USA, RPA, 2011, rez. Mike Elliott, wyk. Sascha Jackson, Elizabeth Matis, Ben Milliken, Sharni Vinson, Chris Fisher
23:25 **Rambo II** - film sensacyjny, USA, 1985, rez. George Pan Kosmatos, wyk. Sylvester Stallone, Richard Crenna, Charles Napier, Julia Nickson, Steven Berkoff
01:30 **Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką**
02:35 **Druga strona medalu** - talk show
03:15 **Noc magii**

TV 4

07:00 **Strażnik Teksasu**
08:00 **Nasz nowy dom**
09:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy, prod. Polska
09:50 **Święty 10:20 Food Factory**
11:20 **Detektywi w akcji**
12:20 **Kobra - oddział specjalny**
13:25 **STOP Drogówka** - magazyn, prod. Polska
15:30 **Hardkorowy lombard**
17:00 **Septagon**
18:00 **Kochane Pieniądże**
19:00 **Policjantki i Policjanci**
20:00 **Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny**
21:05 **Straszenie film 3**
Po ukończeniu college'u nieszczena Cindy Campbell pracuje jako reporterka dla telewizyjnych wiadomości. Jej pierwszym tematem są pojawiające się na polu Toma Logana wielkie okręgi.
22:50 **Wzór**
23:50 **Śmierć na 1000 sposobów**
01:50 **Ucho Prezesa**
02:25 **Disco Polo Life**

TV Trwam

10:15 **Rozmowy niedokonane**
11:25 **Mysiąc Ojczyzna**
11:35 **Przyroda i ludzie**
12:00 **Anioł Pański**
12:03 **Informacje dnia**
12:20 **Ziemia Obiecana**
13:20 **Przeгляд katolickiego tygodnika „Niedziela”**
13:30 **Msza święta z Jasnej Góry**
14:20 **Oratorium Średniowieczne „Ordo Virtutum”**
15:50 **Hildegardy z Bingen**
16:00 **Ma się rozumieć**
16:00 **Informacje dnia**
16:10 **Z wedką nad wodę w Polskę i Świat**
16:35 **Porady Medyczne Bonifratrów**
17:00 **Akademia pro-life**
17:05 **Syria**
17:30 **Odpowiedzialni za Kościół**
17:55 **Poczet Wielkich Polaków**
18:00 **Anioł Pański**
18:05 **Informacje dnia**
18:15 **Rozmowy niedokonane**
19:25 **Święty na każdy dzień**
19:30 **Przyjaciele i bohaterowie**
20:00 **Informacje dnia**
20:20 **Różaniec**
20:50 **Święty na każdy dzień**
21:00 **Apel**

dodatek TELEWIZ

[illegible]

1	2	3		4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	15	16	17	18		19	20	21	
22	23		24	25	26	27	28		29		30	31	32	33	34	35								

śpiewaczki"; 18) zrzesa miłośników żeglarstwa; 21) wczasowy lub zdrowia; 22) chroni przed deszczem; 23) barciak mniejszy, motyl; 25) gwiazda betlejemską, krzew; 26) przedstawiciel stowarzyszenia na zjeździe; 27) inaczej lis morski, ryba; 28) rzymska bogini wojny; 30) pospolita to kalebasa; 31) rosyjska waluta; 32) grecki filozof z Miletu; 39) tuzin; 42) sztuka władania szablą lub szpadą; 45) zajęcia sportowe z instruktorem; 46) ukraiński producent samolotów; 50) namalował Wenus z Urbino; 52) Stanisława dla przyjaciółek; 54) pojazd kolarza; 55) amerykański stan z Augustą; 56) gaz i gaz w budynku; 57) wspa króla Minosa; 62) symbol qłinu.

KONSTAŁ PRODUCENT
GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**
89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

7221otbr-A-G

ZWIERZĘTA

kupię

!!! SKUP BYDŁA, GOTÓWKA, SZYBKİ ODBIÓR, 512-235-693

sprzedam

SPRZEDAŻ kur, kaczek, brojlerów, kokoszek, dowóz gratis, tel. 728-104-188.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DZIAŁKA inwestycyjna, 602-102-592

GARAŻ ul. Kasprowicz, 694-488-477

MAGAZYN zbożowy z działką 2ha w terenie zabudowanym Drygały koło Białej Piskiej. 608-452-972

RASZĄG, działka (7000m2) przepięknie położona z widokiem na jezioro (100m) uzbrojona (woda, kanalizacja, prąd), 607-234-069

SPRZEDAM działki Płoskinia, 508-123-043

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

ZIEMIĘ rolną 45ha w jednym kawałku. Rogale okolice Elku, 608-452-972

ZIEMIĘ rolną 80ha w jednym kawałku Skomack Wielki, okolice Elku, 608-452-972

kupię

KUPIĘ nieruchomość, może być do remontu lub zadłużona, pomogę w spłacie długu, zapłacę 3000zł za informację o takiej nieruchomości. 661-435-785

MIESZKANIE, 602-102-592

do wynajęcia

DWUPOKOJOWE w Olsztynie, 505-669-918

LOKAL , 600-018-121

POKÓJ, 600-018-121

PRACA

dam pracę

FIRMA Krysztom s.c. zajmująca się

skupem złomu zatrudni osobę na stanowisko pracownika placu. Tel. 694-879-555, 661-033-583

HYDRAULIKA i pomocnika hydraulika, 794-122-559

MĘŻCZYNĘ lub małżeństwo do pracy w gospodarstwie, 502-712-884

MURARZA pomocnika, 501-481-210

PANIE do sprzątania na cały etat 2500zł/miesięcznie na rękę, praca na Jarotach dzwonić do godz. 19.00 praca stała lub inne ustalenia. 725-368-383, 508-030-968, 885-590-001

POMOCNIKA dla elektryka, 505-783-503

POMOCNIKÓW budowlanych, 667-947-124

PRACOWNIKA w gospodarstwie rolnym do hodowli bydła, okolice Elku, z możliwością zamieszkania, 608-452-972

SPAWACZY migomat, (89)526-64-12

SZUKAMY podwykonawców budowlanych, 790-515-415

ŚLUSARZY, (89)526-64-12

TRAKTORZYSTĘ w dużym gospodarstwie rolnym z możliwością zamieszkania, okolice Elku, 608-452-972

W gospodarstwie mlecznym, 510-135-912

W małym gospodarstwie rolnym, opasy. 501-078-878

ZATRUDNIĘ do sprzątania klatek schodowych i terenów zewnętrznych w Olsztynie. Kontakt telefoniczny (89)533-37-51 lub osobisty ASDOR ul. Lubelska 32 w Olsztynie.

ZATRUDNIĘ traktorzystę i pomocnika do gospodarstwa rolnego. Janów- produkcja roślinna, 504-262-593.

ZOOTECHNIKA w dużym gospodarstwie rolnym z możliwością zamieszkania; okolice Elku, 608-452-972

szukam pracy

DOCIEPLENIA, remonty, 793-164-163

AUTO-MOTO

kupię

AUDI A6 C5 Kombi, Honda CRV, Mitsubishi Outlander prywatnie, 602-102-592

USŁUGI

budowa | remont

CYKLINOWANIE podłogi + schody, 507-306-262

DACHY, 579-112-988

DOBRE Okna 513159810, 89/6420282,

GLAZURA, terakota, 517-676-901

HYDRAULIK, 501-209-794

OCZYSZCZALNIE, szamba, 794-617-449

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

USŁUGI glazurnicze, tel. 793 015 716

NAUKA

ANGIELSKI, 507-506-536

RÓŻNE

sprzedam

GARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIATY, 798-710-329, 698-230-205.

SPRZEDAM dom w okolicach Ostródy, 664616161

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

SPRZEDAŻ kur, kurcząt -dostawa gratis, 503-508-148

maszyny rolnicze

DMUCHAWA do dosuszania zboża, kultywator ścierniskowy Kongskilde 4m, agregat uprawowy hydraulicznie składany 4,5m, gruber ścierniskowy 4m i 3,6m, kultywator ścierniskowy 2,8m-sprzedam tel.698-703-449

GNIOTOWNIK zbożowy, rury do dmuchawy średnica 160mm, spulchniacz ścierniskowy hydraulicznie składany 5m, silniki elektryczne 7kW,15kW,30kW-sprzedam tel.698-703-449

SPRZEDAM: MASZYNY ROLNICZE UŻYWANE 200 SZT. Kivity tel.605-429-486, Ostróda tel. 601-612-068, Węgorzewo tel. 539-448-102.

produkty rolne

KUPIĘ: ZBOŻA paszowe, konsumpcyjne. FHU ANIMAR. Tel.694-508-207

NASIONA Facelii sprzedam tel.698-703-449

SERADEŁĘ sprzedam, 508-580-030

SKUP ZBÓŻ KUPI: zboża paszowe, konsumpcyjne. Tel. 606-505-511

Szukasz klientów?

wybierz profesjonalistów,
wybierz nas

GAZETA OLSZTYŃSKA.pl

(89) 539-74-46, reklama@wm.pl

mp-xxpo-7491ab-M

Serdeczne podziękowanie wszystkim,
którzy wzięli udział w uroczystości pogrzebowej

ś. † p.

Ryszarda Stanisława Pałacha

składają żona i córka z rodziną

284321opb1-a-M

Łącząc się w żałobie i smutku,
składamy wyrazy szczerego współczucia

Rodzicom

Kazimierzowi i Alicji

Lipnickim

z powodu śmierci syna

ś. † p.

kom. Dariusza Lipnickiego

Wieloletniego Funkcjonariusza Policji,
Oficera Dyżurnego Komisarjatu Policji w Pasłęku.

W naszej pamięci pozostanie jako osoba niezwykle pracowita, życzliwa, dobra, o niezwyklej osobowości, bardzo zaangażowany i pełen empatii wobec drugiego człowieka funkcjonariusz policji.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Pasłęku
mgr Marian Matuszczak

Zastępca Burmistrza Pasłęka mgr Marek Sarnowski

Burmistrz Pasłęka dr Wiesław Śniecikowski

31421see1-a-M

Andrzejowi

Walczyńskiemu

oraz **Rodzinie i Bliskim**

szczerze wyrazy współczucia i żalu
z powodu śmierci

Taty

składają koleżanki i koledzy z Oddziału
Chirurgii Ręki Szpitala Miejskiego w Elblągu

31721see1-a-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
- na sobotę – do czwartku do godz. 15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

28919opb1-C-K

314190pb1-a-C

Z głębokim bólem i smutkiem zawiadamiamy, że w wieku 71 lat zmarła nasza Siostra i Ciocia

Urszula Tyszkiewicz

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 24 lipca 2021 r. o godz. 9.45 w kaplicy na cmentarzu komunalnym w Olsztynie, skąd nastąpi odprowadzenie do rodzinnego grobu.
O czym powiadamia pogrążona w żałobie rodzina

2813210pb1-a-M

Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Anny Rawskiej

Ukochanej przyjaciółki naszej rodziny.
Wieloletniej pracownicy Zakładu Usług Agrolotniczych w Olsztynie, którą wspominać będziemy jako osobę zawsze chętną pomagać innym, o wielkim sercu, wrażliwości i inteligencji.
Tracimy wierną i serdeczną Przyjaciółkę.

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy współczucia.
Janina i Jerzy Pokropscy z dziećmi
Dawidem, Kingą i Dominiką oraz ich rodzinami

2834210pb1-a-M

*Nie czekajcie, ja nie wrócę, nie spieszcie się, ja poczekam...
Pokój Ci wieczny w cichej krainie, gdzie ból nie sięga,
gdzie łza nie płynie...*

Naszemu przyjacielowi
Radnemu Rady Miasta Olsztyna

Jerzemu Małkowskiemu i Rodzinie

najszczerze wyrazy współczucia, wsparcia i otuchy
w tak trudnych chwilach po śmierci

Żony Jadwigi

składają koleżanki z Klubu Radnych „Demokratyczny Olsztyn”
Nelly Elżbieta Antosz, Krystyna Flis,
Monika Rogińska-Stanulewicz

2842210pb1-a-M

Szanownemu Panu

Czesławowi Jerzemu Małkowskiemu i Rodzinie

wyrazy szczerego współczucia, żalu i słowa otuchy oraz wsparcia
w bardzo trudnych chwilach po stracie

Żony, Mamy i Babci, Jadwigi Małkowskiej

składa Maria Juchniewicz z córkami Lucyną i Grażyną

2832210pb1-a-M

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś. † p.

Jadwigi Małkowskiej

Długoletniego Wizytatora
i Dyrektora w Kuratorium Oświaty w Olsztynie.

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy szczerego współczucia.

Krzysztof Marek Nowacki,
Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty,
wraz ze współpracownikami

2837210pb1-a-M

Łącząc się w żalobie i smutku,
naszej Koleżance

Ewelinie Małkowskiej-Szmyt i Rodzinie

wyrazy szczerego współczucia,
słowa otuchy oraz wsparcia
w bardzo trudnych chwilach po stracie

Mamy

składają koleżanki i koledzy
oraz pracownicy ZSO nr 2 w Olsztynie

2838210pb1-a-M

28 lipca 2021 r. mija siódma rocznica odejścia do wieczności mojej kochanej Żony

Janiny Marii Tabaczyńskiej-Sassyn

W Jej intencji zostaną odprawione msze święte w Częstochowie, na Jasnej Górze przed obrazem, Matki Bożej Królowej Korony Polski w Bydgoszczy, Olsztynie – parafii pw. św. Arnolda.
Uroczystości wspominkowe poświęcone tej rocznicy będą nam towarzyszyć stale.

„Nineczka”, pamiętamy o Tobie w czasie pandemii,
spraw, by dla nas, żyjących, COVID-19 stał się tylko minioną historią.

Wszystkim, którym była bliska, w świetlanej pamięci prosimy o modlitwę, chwile zadumy i refleksji.

Mąż Andrzej Józef Sassyn z rodziną i przyjaciółmi z Otwartego Kręgu

2499210pb1-a-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888

Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

6144190pb1-a-K

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ 89 67 77 100, kom 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-a-M

USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-g-M

dawniej market

OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277

BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09

Pomożemy Ci godnie pożegnać

6142190pb1-E-G

IGRZYSKA W TV

PIĄTEK

- **Ceremonia otwarcia igrzysk** (12.55 TVP 1, TVP Sport, 13 Eurosport 1)
- **Wioślarstwo** - eliminacje; szermierka - szpada indywidualna kobiet; wioślarstwo - repasaże jedynek mężczyzn (1.55, 2.50 TVP 1, 1.30, 3.00 Eurosport 1)
- **Siatkówka plażowa kobiet** (1.55 TVP port, 2.00 Eurosport 2)
- **Siatkówka plażowa mężczyzn** (3.00 TVP Sport)
- **Koszykówka 3x3** mecze kobiet i mężczyzn (3.00 Eurosport 2)

SOBOTA

- **Kolarstwo**: wyścig ze startu wspólnego (6, 9 Eurosport 1)
- **Koszykówka 3x3**: mecze kobiet i mężczyzn (7, 10.30, 15.10 Eurosport 2), Japonia - Polska (12 TVP Sport)
- **Boks**: mężczyźni w kategorii piórkowej i półśredniej (11.15 Eurosport 1)
- **Szermierka** - szpada indywidualna kobiet; tenis stołowy - mecze gry pojedynczej kobiet; siatkówka plażowa - mecze eliminacyjne kobiet i mężczyzn; kolarstwo - wyścig ze startu wspólnego (9.10 TVP 1, 9, 11 Eurosport 2)

- **Siatkówka mężczyzn**: Polska - Iran (12.30 TVP 1, 12.40 Eurosport 1), USA - Francja (14.45 Eurosport 1, 14.40 TVP Sport)
- **Pływanie** - eliminacje; szermierka - szpada indywidualna kobiet (12.35 TVP Sport)
- **Skateboarding**: street mężczyzn (01.30, 03.00 Eurosport 2)
- **Wioślarstwo** - repasaże; szermierka - floret indywidualny kobiet; taekwondo - kobiety w kategorii do 57 kg; gimnastyka sportowa - wielobój kobiet (01.55 TVP 1)
- **Siatkówka plażowa mężczyzn**: Yusuke Ishijima Gottsu/Katsuhiro Shiratori - Piotr Kantor/Bartosz Łosiak (02.55 TVP 1)

NIEDZIELA

- **Wioślarstwo** - repasaże (3.00 Eurosport 1)
- **Pływanie** - finały (3.30 Eurosport 1)
- **Kolarstwo kobiet** - wyścig ze startu wspólnego (6 Eurosport 1)
- **Judo**; taekwondo - kobiety w kategorii do 57 kg; boks - mężczyźni w wadze półśredniej (5.25 TVP 1)
- **Kajakarstwo górskie** - slalom jedynek mężczyzn i kobiet;

Rys. Zbigniew Piszczako

- szermierka - floret indywidualny kobiet; judo - kobiety w kategorii do 52 kg; taekwondo - kobiety w kategorii do 57 kg; boks - mężczyźni w wadze półśredniej (6 TVP 1)
- **Koszykówka 3x3** - mecze kobiet i mężczyzn (7, 10.30, 14 Eurosport 2)
- **Kajakarstwo górskie** - slalom jedynek mężczyzn i kobiet; strzelectwo - karabinek pneumatyczny 10 m mężczyzn;

- szermierka - floret indywidualny kobiet; kolarstwo kobiet - wyścig ze startu wspólnego; taekwondo - kobiety w kategorii do 57 kg (7.55 TVP 1)
- **Siatkówka plażowa**: Grzegorz Fijałek/Michał Bryl - Zouheir Elgraoui/Mohamed Abicha (8.55 TVP 1), Julius Thole/Clemens Wickler - Paolo Nicolai/Daniele Lupo (13 Eurosport 2)
- **Szermierka** - floret indywidualny kobiet; boks - kobiety

- w wadze muszej i mężczyźni w wadze półciężkiej; judo - finały (11 TVP Sport)
- **Koszykówka 3x3 mężczyzn**: Serbia - Polska (5 Eurosport 1), ROC (Tajwan) - Polska (11.35 TVP 1)
- **Pływanie** - eliminacje (12 Eurosport 1)
- **Pływanie** - eliminacje; taekwondo - kobiety w kategorii do 57 kg - finały; boks - kobiety w wadze muszej i mężczyźni

- w wadze półciężkiej (12 TVP Sport)
- **Judo** - kobiety w kategorii do 52 kg; boks - mężczyźni w wadze średniej i ciężkiej (12.25 TVP 1)
- **Koszykówka mężczyzn**: Francja - USA (13.55 TVP 1)
- **Taekwondo** - kobiety w kategorii do 57 kg i mężczyźni w kategorii 68 kg: finały (14.30 TVP Sport)
- **Siatkówka kobiet**: Brazylia - Korea Południowa (14.30 Eurosport 1)
- **Siatkówka plażowa** - mecze eliminacyjne mężczyzn i kobiet (15, 01.55 TVP Sport)
- **Szermierka, floret kobiet**: finał, szpada mężczyzn: finał (13.55 TVP Sport, 15.55 TVP 1)
- **Triathlon** - finał mężczyzn (23.30 Eurosport 1)
- **Skateboarding** - street kobiet (01.30, 03.00 Eurosport 2)
- **Wioślarstwo** - 1/4 i 1/2 finału (02.00, 03.00 Eurosport 1)
- **Wioślarstwo** - 1/4 finału; tenis stołowy - 2. runda gry pojedynczej kobiet; siatkówka plażowa - mecze eliminacyjne kobiet i mężczyzn; judo - kobiety w kategorii do 57 kg (02.35 TVP 1).

dryh

O PIŁCE

- W pierwszym meczu II rundy eliminacyjnej Ligi Mistrzów Legia Warszawa wygrała 2:1 (1:0) z estońską Florą Tallin. Bramki dla gospodarzy zdobyli Bartosz Kapustka (3) i Rafael Lopes (90), a gola dla przyjeźdźnych strzelił Rauno Sappinen (53). Rewanż zostanie rozegrany 27 lipca o godz. 18 w Tallinie.
- Podczas weekendu rozgrywk w Warszawie Ekstraklasa. Legia, która broni mistrzowskiego tytułu, w sobotę w derbach Mazowsza podejmie Wisłę Płock.
- >>> **1. kolejka, piątek**: Bruk-Bet Termalica Nieciecza - Stal Mielec (18), Lech Poznań - Radomiak Radom (20:30); **sobota**: Górnik Łęczna - Cracovia (15),

- Jagiellonia Białystok - Lechia Gdańsk (17:30), Legia Warszawa - Wisła Płock (20); **niedziela**: Piast Gliwice - Raków Częstochowa (15), Pogoń Szczecin - Górnik Zabrze (20), Śląsk Wrocław - Warta Poznań (17:30); **poniedziałek**: Wisła Kraków - Zagłębie Lubin (18).
- Trwają przygotowania drugoligowej Olimpii Elbląg do sezonu. Dzisiaj o godz. 19 zespół prowadzony przez trenera Tomasza Grzegorzczaka na stadionie przy ul. Agrykola zmierzy się z GKS Przodkowo.
- Będzie to czwarty sprawdzian Olimpii podczas przygotowań do ligowych rozgrywek. Rywalem Olimpii będzie III-ligowy GKS

- Przodkowo (woj. pomorskie), który miniony sezon może zaliczyć do udanych. Podopieczni trenera Łukasza Kowalskiego najpierw zdołali awansować do czołowej ósemki grupy 2 III ligi, ostatecznie z dorobkiem 40 punktów zajmując siódme miejsce. Ligę wygrała Radunia Stężyca (87 pkt), która awansowała do II ligi.
- W pierwszej połowie piątkowego sparingu będziemy chcieli zagrać w optymalnym zestawieniu, mając na uwadze pierwszy ligowy mecz sezonu (31 lipca na wyjeździe z KKS Kalisz - red. - wyjaśnia trener Grzegorzczak. Na pewno Olimpii nie zobaczymy wcześniej testowanych: Jana Andrzejewskiego (Lech

- II Poznań), Przemysław Dwórzyński (KSZO Ostrowiec) i Artur Balicki (Garbarnia Kraków).
- Spodziewamy się, że dojdzie jeszcze jeden lub dwóch zawodników i dopiero potem podejmiemy decyzję o doświadczeniu naszej kadry - przyznaje Tomasz Grzegorzczak.
- Warto przypomnieć, że w przebiegu letniej w Olimpii znacznie przebudowano skład drużyny. W trakcie spotkań kontrolnych przez zespół przewinęła się spora grupa testowanych zawodników, z których dziesięciu podpisało kontrakty z elbląskim drugoligowcem. Dotychczas Olimpia rozegrała trzy mecze kontrolne: 3:0

- z III-ligową Olimpią Grudziądz, 1:5 z I-ligową Arką Gdynia i 0:2 z Radomiakiem Radom.
- Przygotowania do sezonu przebiegają zgodnie z planem. Można powiedzieć, że wszystko to, co sobie zaplanowaliśmy pod względem szkoleniowym, zostało zrealizowane - uważa trener Grzegorzczak.

- **Zatoka Braniewo - Concor dia Elbląg 3:0 (1:0)**
- 1:0** - Lewandowski I (21), **2:0** - Wołak (52), **3:0** - Szymanowski (58)
- ZATOKA**: Pruchniewski - Graczyk, Jakimczuk, Chomko, Jastrzębski, Kimso, B. Wieliczko, Rynkowski, Wołak, Lewandowski I, Grzyb oraz Opalach, D.

- Wieliczko, Koczara, Redzewski, Szymanowski
- Dla gospodarzy był to trzeci mecz kontrolny w ramach przygotowań do sezonu i drugie zwycięstwo. Tym razem podopieczni trenera Piotra Zajęca - jak wskazuje wynik - wygrali zasłużenie.
- Zaprezentowaliśmy się dobrze, ale i w naszej grze były też mankamenty - stwierdza kierownik Zatoki Marcin Końpa. - Zagraliśmy w zdecydowanie lepszym składzie niż w przegranym ostatnio 0:5 sparingu z Polonią Lidzbark Warmiński. Concordia robiła, co mogła, ale dobrze grała nasza defensywa, która nie dopuściła do utraty gola.

dryh, JK

SPORT W TV

PIĄTEK

- **Boks**. Round Zero Fight Night, waga musza: Maria Salinas - Luz Elena Aguilar (23.30 Fightklub)
- **Piłka nożna**. PKO BP Ekstraklasa: Bruk-Bet Termalica Nieciecza - Stal Mielec, Lech Poznań - Radomiak Radom (17.55 nSport+, 17.55, 20.25 Canal+ Sport)
- **Tenis**. Turniej ATP w Gstaad (12, 14.30 Polsat Sport Extra);

- turniej WTA w Gdyni (17 TVP Sport); turniej ATP w Umag (16.30, 19 Polsat Sport Extra, 21 Polsat Sport News); turniej WTA w Palermo (16, 18, 20, 22 Canal+ Sport 2)
- **Żużel**. PGE Ekstraliga: Fogo Unia Leszno - ZOO-leszcz DPV Logistic GKM Grudziądz, Moje Bermudy Stal Gorzów - Marwis.pl Falubaz Zielona Góra (17.30, 20.15 Eleven Sports 1)

SOBOTA

- **Boks**. Walka o pas WBC Silver w Londynie - waga ciężka: Joe Joyce - Carlos Takam (22 Polsat Sport)
- **Sporty walki**. UFC Fight Night (01.00 Polsat Sport)
- **Tenis**. Turniej ATP w Gstaad (11, 13.30 Polsat Sport Extra); turniej WTA w Gdyni (17 TVP Sport); turniej ATP w Umag (18, 20 Polsat Sport Extra); turniej WTA w Palermo (17, 19 Canal+ Sport 2)

- **Piłka nożna**. PKO BP Ekstraklasa: Legia Warszawa - Wisła Płock (19.50 TVP Sport, 19.55 Canal+ Sport), Górnik Łęczna - Cracovia, Jagiellonia Białystok - Lechia Gdańsk (14.55, 17.25 Canal+ Sport); mecz towarzyski: Bayern Monachium - Ajax (16.25 Polsat Sport); liga czechosłowacka: Fastav Zlín - Slavia Praga (18.50 Polsat Sport News); Florida Cup: Arsenal - Inter Mediolan, Everton - Millonarios (00.00, 02.30 Polsat Sport); MLS: New England Revolution

NIEDZIELA

- **Piłka nożna**. PKO BP Ekstraklasa: Piast Gliwice - Raków Częstochowa, Śląsk Wrocław - Warta Poznań, Pogoń Szczecin - Górnik Zabrze (14.55, 17.25, 19.55 Canal+ Sport); liga czechosłowacka: Fastav Zlín - Slavia Praga (18.50 Polsat Sport News); Florida Cup: Arsenal - Inter Mediolan, Everton - Millonarios (00.00, 02.30 Polsat Sport); MLS: New England Revolution

- Montreal (00.05 Polsat Sport Extra)
- **Tenis**. Turniej ATP w Gstaad: finał (11.30 Polsat Sport Extra); turniej WTA w Gdyni: finał (17 TVP Sport); turniej ATP w Umag: finał (20 Polsat Sport Extra); turniej WTA w Palermo: finał (19.30 Canal+ Sport 2)
- **Żużel**. PGE Ekstraliga: Betard Sparta Wrocław - Eltrox Włókniarz Częstochowa, eWinner Apator Toruń - Motor Lublin (16, 18.45 nSport+).

dryh

KANADYJKARZ W TOKIO MYŚLI O FINALE A

IGRZYSKA\\\\ Japończycy bardzo mocno się starają, by niczego nam nie zabrakło. A jeśli tylko czegoś potrzebujemy, to od razu nam to załatwiają - mówi Mateusz Kamiński z OKSW Olsztyn, który w Tokio powalczy w kanadyjskich jedynkach.

- Polscy lekkoatleci do Japonii odlecieli w środę, olsztyński judoka Maciej Sarnacki, twój kolega zresztą, odleci w sobotę, natomiast ty aklimatyzację masz już chyba za sobą?

- Z kraju wylecieliśmy 17 lipca, a dzień później dotarliśmy do miejsca, gdzie zorganizowano nam ostatni przedolimpijski obóz.

- Podobno - w przeciwieństwie do polskich pływaków - macie tam bardzo dobre warunki?

- Rzeczywiście Japończycy się mocno starają, by niczego nam nie zabrakło. A jeśli tylko czegoś potrzebujemy, to od razu nam to załatwiają. Aprzy tym są bardzo mili.

- A jak z łózkami, bo w wiosce olimpijskiej łóżka są z kartonu?

- Tutaj są normalne, natomiast z tych kartonowych łóżek to media zrobiły niepotrzebne zamieszanie, bo od początku było wiadomo, że te igrzyska mają być ekologiczne.

O TYM, JAK NA KARTONOWYCH ŁÓŻKACH SIĘ ŚPI, PRZEKONAM SIĘ DOPIERO WTEDY, GDY PRZENIESIEMY SIĘ DO WIOSKI OLIMPIJSKIEJ.

Fot. archiwum domowe

Po długiej i ciężkiej walce Mateusz Kamiński ostatecznie dołynął do Tokio

- Trzeba przyznać, że jesteś w komfortowej sytuacji, bo chyba rok temu nie spodziewałeś się, że na igrzyska pojedziesz ze swoim ojcem (Andrzej Kamiński - red.), który jednocześnie jest twoim trenerem klubowym?

- Przyznam, że tego się nie spodziewałem. To wyszło przed mistrzostwami Europy, które w tym roku zorganizowano w Poznaniu. Sytuacja z trenerem kadry była niezbyt kolorowa, źle się nam, czyli mnie oraz chłopakom z dwójki, z nim pracowało, stąd obecność mojego taty w Japonii.

- Twój tata twierdzi, że stać ciebie nawet na awans do ośmioosobowego finału A.

- Wiara jest bardzo ważna (śmiech). Ale tak już poważnie to ja też mam takie aspiracje, więc teraz trzeba tylko trenować.

- Z twojej perspektywy przesunięcie igrzysk o rok było korzystne? Bo są sportowcy, którzy z tego na pewno się cieszą, na przykład polski 800-metrowiec Patryk Dobek, aktualny halowy mistrz Europy, który rok temu o igrzyskach mógłby jedynie pomarzyć.

- Informacja o odwołaniu igrzysk była już w marcu, więc nie mam pojęcia, jaki byłby mój szczyt formy w czasie olimpiady.

PRACA SZŁA WTEDY BARDZO DOBRZE, GDYBY TAK BYŁO JUŻ DO KOŃCA PRZYGOTOWAŃ, TO W JAPONII MOJA FORMA MOGŁA BYĆ WYSOKA, ALE DZISIAJ NIKT TEGO NIE JEST W STANIE SPRAWDZIĆ.

Teraz możemy już tylko gdybać. **ARTUR DRYHNYCZ**

200 KILOMETRÓW OD TOKIO

Do 31 lipca Mateusz Kamiński będzie trenował w ośrodku położonym 200 kilometrów od Tokio. Potem przeniesie się do wioski olimpijskiej, 2 i 3 sierpnia rozpoczną się starty kanadyjskich dwójek, a 5 sierpnia zacznie się walka w jedynkach.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

DRUGA OLIMPIJSKA PRÓBA KONRADA BUKOWIECKIEGO

IGRZYSKA\\\\ W środę do Japonii odleciał Konrad Bukowiecki. Niestety, kulomiot AZS UWM Olsztyn wciąż dochodzi do siebie po bolesnej kontuzji sprzed 6 tygodni.

- Jak się czujesz, bo twój ojciec twierdzi, że co prawda z ręką już jest w porządku, ale w tak istotnym dla budowania formy czasie robiliście technikę tylko lekką półkilogramową kulą?

- Generalnie z moją formą jest coraz lepiej, chociaż kontuzja bardzo utrudniła mi przygotowania do olimpijskiego startu. Cały czas musieliśmy dmuchać na zimne i robić jakiś trening zastępczy, bo nie byłam w stanie pchać normalnej kuli. Jestem zawodnikiem, który chce i lubi dużo startować, bo przez starty buduję swoją formę, niestety, z powodu kontuzji w tym roku ich zabrakło... Ale nic z tym już teraz nie zrobię - jedziemy do Japonii trochę na

Fot. PZLA

Konrad Bukowiecki jest srebrnym medalistą ME 2018

żywiol i albo będzie w jedną, albo w drugą stronę.

Wiem, że trzeciego sierpnia są eliminacje, a dwa dni później finał. Mam nadzieję, że z moim udziałem.

- A sprawdzicie, czy w ogóle jesteście na liście startowej, bo kilku polskich pływaków też było pewnych, że wezmą udział w igrzyskach, po czym się okazało, że nie zostali zgłoszeni? Podobny los spotkał jeszcze kolarz, która była pierwszą rezerwową, a gdy jedna z zawodniczek wypadła z listy, to pozostała pierwszą rezerwową, bo do Tokio ostatecznie pojechała... druga rezerwową.

- U nas, czyli w lekkiej atletyce, takich cyrków, mam na-

dzieje, nie będzie. A poza tym ja olimpijskie minimum mam chyba od pierwszego dnia, od którego można je było robić.

- W Tokio zadowolili cię miejsce w finale, czy też myślisz o czymś więcej?

- Nie lubię mówić o tym, co będzie lub może być. Zdecydowanie wolę mówić o tym, co było, co się zrobiło. Są to jednak igrzyska olimpijskie, to nie są mistrzostwa Polski lub jakiś komercyjny miting. To jest największa impreza, o której sportowiec może marzyć. Już sam udział w niej jest wielkim sukcesem, a przecież ja mam to szczęście, że już po raz drugi będę olimpijczykiem.

- Cztery lata temu dostałeś się do finału, po czym spaliłeś wszystkie trzy próby...

- Tak było, chociaż nie do końca, bo spalone mi pchnięcie, które nie powinno być spalone. Składałem wtedy protest, niestety, nie został uznany. Natomiast cały czas uważam, że tamte próby nie spaliłem i powinienem awansować do finału. Inaczej gdybym potem tego wyniku już nie poprawił (20,89 m - red.), to skończyłbym na szóstym miejscu. Cóż, zostałem wtedy bardzo mocno oszukany, ale było, minęło, bo teraz trzeba patrzeć w przyszłość. Swoją drogą ja wtedy miałem 19 lat, w tym samym roku skończyłem liceum, pisałem maturę i zostałem olimpijczykiem... **dryh**

SPORT.wm.pl

NAJPIERW TOKIO, POTEM RYBY

IGRZYSKA\\ Wbrew pozorom turniej olimpijski w Tokio nie będzie najmocniejszymi zawodami, w którym brałem udział. W przeszłości prawdopodobnie przywoziłem medale z trudniejszych imprez - twierdzi Maciej Sarnacki, judoka olsztyńskiej Gwardii.

- Gdy zadzwoniłem do ciebie w sobotę, akurat wybierałeś się na ryby. Myślałem, że ostatnie dni przed wylotem do Japonii spędzasz w hali na ciężkich treningach, a nie z wędką nad jeziorem...

- Wróciłem właśnie z ciężkiego obozu, była piękna pogoda, więc warto było skorzystać z okazji, by po godzinach spędzonych w hali, siłowni i na macie dla odmiany zrelaksować się w pięknych okolicznościach przyrody (śmiech).

- No to jak wyglądały twoje ostatnie miesiące przed olimpiadą?

- Trudno tu mówić o miesiącach, raczej o tygodniach, bo ranking olimpijski ogłoszono dopiero jakiś miesiąc temu. Oczywiście olimpijski start miałem w głowie już od dawna, tym bardziej że cały czas w rankingu zajmowałem miejsce, które gwarantowało mi olimpijską przepustkę.

TEMU CELOWI WSZYSTKO PODPORZĄDKOWAŁEM, A W SAMEJ KOŃCÓWCE PRZYGOTOWAŃ BYŁEM NA ZGRUPOWANIU W ZAKOPANEM.

Cały czas wspierali mnie sparingpartnerzy, zaprzyjaźnione kluby, trenowałem też z Piotrem Kuczerą pod opieką mojego taty (chodzi o Wojciecha Sarnackiego, trenera Gwardii Olsztyn - red.). W sumie w Zakopanem spędziliśmy 16 dni, po powrocie do Olsztyna dwa-trzy dni wolnego, po czym ostatni szlif formy i wylot do Japonii.

- Wymieniając tych wszystkich, którzy ci pomogli w walce o olimpijską kwalifikację, nie wspomniawszy o trenerze reprezentacji i Polskim Związku Judo...

- (śmiech) Mój konflikt ze związkiem zostawiam na po igrzyskach, ale przedsmak

Maciej Sarnacki po raz drugi weźmie udział w turnieju olimpijskim

tę, co się dzieje w polskich związkach sportowych, mieliśmy ostatnio w pływaniu, gdzie z powodu zaniedbań działaczy kilku zawodników musiało z Japonii wrócić do kraju. Niestety, w wielu innych dyscyplinach jest podobnie, w efekcie zawodnicy mają problemy. Warto zauważyć, że na igrzyska dostało się dwóch judoków, czyli Piotrek Kuczerą i ja, którzy nie realizowali związkowego programu szkoleniowego, bo woleli przygotowywać się w swoich klubach. Muszę w tym momencie zaznaczyć, że w program „Sarnacki do Tokio” zaangażowanych było bardzo wiele osób: sparingpartnerów, działaczy, trenerów, sponsorów i mój pracodawca. Dlatego bardzo chcę podziękować komendantowi wojewódzkiemu policji oraz dowódcy oddziału prewencji, bo dzięki ich przychylności mogę uprawiać sport, który kocham (Maciej Sarnacki jest policjantem - red.).

- Tylko Polski Związek Judo przez wiele miesięcy traktował was z butą!

- Dlatego już powiedziałem, że ja tego tak nie zostawię. Jak się przyjrzymy, to trener kadry nie ma żadnego zawodnika...

- ...ale jeśli ktoś z was odniesie sukces, wtedy to trener kadry będzie wypinał pierś do odznaczenia.

- CÓŻ, PORAŻKA ZAWSZE JEST SIEROTĄ, A SUKCES ZAWSZE MA WIELU OJCÓW, WIĘC PIERŚ WYPIĄŁBY TEŻ PREZES ZWIĄZKU, CHOCIAŻ PODCZAS WALKI O OLIMPIJSKĄ NOMINACJĘ NIE WYŚLAŁ MNIE NA WAŻNE TURNIEJE ANI DO GRUZJI, ANI DO TURCJI,

W EFEKCIE O PIENIĄDZE MUSIAŁ SIĘ STARAĆ ANDRZEJ GRUDZIŃSKI, PREZES GWARDII.

- Reasumując, do Tokio polecicie nie dzięki, tylko wbrew swojemu związkowi. Sytuacja jest to, delikatnie mówiąc, dziwna.

- Przypomnę, że nie znaleźliśmy się w składzie kadry na zorganizowane w 2019 roku Japonii mistrzostwa świata, chociaż była to impreza najwyższej punktowana przez światową federację, więc była to znakomita okazja do poprawienia swojej pozycji w olimpijskim rankingu. A jednocześnie w kadry znaleźli się zawodnicy, którzy nigdy nawet na podium mistrzostw Polski nie stali! I teraz ja i Piotr jedziemy na igrzyska, a niektórzy niedawni wybrańcy związkowi podobno już nawet nie trenują.

- Kiedy wylatujesz do Japonii?

- W piątek mamy ślubowanie olimpijskie, a w sobotę odlatujemy.

- No i co potem?

- Generalnie wiadomo, że nic nie wiadomo. Jakiś tam plan w głowie mam, tym bardziej że rozmawiałem m.in. z Mateuszem Kamińskim, olsztyńskim kanadyjkarzem, który od kilku dni jest już w Japonii. Na pewno jak najszybciej będę się chciał dostać do wioski olimpijskiej oraz zorganizować jakieś treningi z Piotrem Kuczerą, bo do startu będzie jeszcze kilka dni. Ja rozpocynam walkę 30 lipca, ale rywalka poznam chyba już tydzień wcześniej (23 lipca - red.).

- Czyli do tego czasu, i oby później, będzie gorąca linia z twoim ojcem, który został w Olsztynie.

- WIELKA SZKODA, ŻE ZWIĄZEK NIE WYŚLAŁ NASZYCH TRENERÓW

KLUBOWYCH, KTÓRZY ZNAJĄ NAS NAJLEPIEJ, POLECI NATOMIAST TRENER KADRY MIROSŁAW BŁACHNIO, KTÓRY NAS NIE ZNA. DLATEGO NIE WYJDZIE Z NAMI DO WALKI NA OLIMPIJSKIEJ MACIE, BO MY SIĘ NA TO PO PROSTU NIE ZGADZAMY.

- Dobrze usłyszałem: nie zgadzacie się na obecność trenera kadry podczas waszych walk?

- Dokładnie. Z sześcioposobowej grupy czworo judoków na pewno z nim nie wyjdzie, a dwie pozostałe zawodniczki na 99 procent zrobią to samo. Na miejscu będą jeszcze Łukasz Błach i Robert Krawczyk, którzy towarzyszą swoim zawodniczkom, więc mam nadzieję, że z którymś z nich będziemy wychodzić do walk. Ale jest to wielka niewiadoma, bo na miejscu może się okazać, że ich akredytacja nie upoważnia do wejścia do hali, gdzie będą rozgrywane zawody, albo któryś z nich będzie miał pozytywny wynik badań na koronawirusa. Z tego powodu sytuacja jest nerwowa, chociaż na tym etapie chcielibyśmy już mieć wszystko zapieczętowane na ostatni guzik.

- Czego życzy się judokom przed startem?

- Myślę, że trochę szczęścia i porwania judogi wystarczy (śmiech).

- Na zakończenie muszę spytać, jak ci się ten sobotni potów udał?

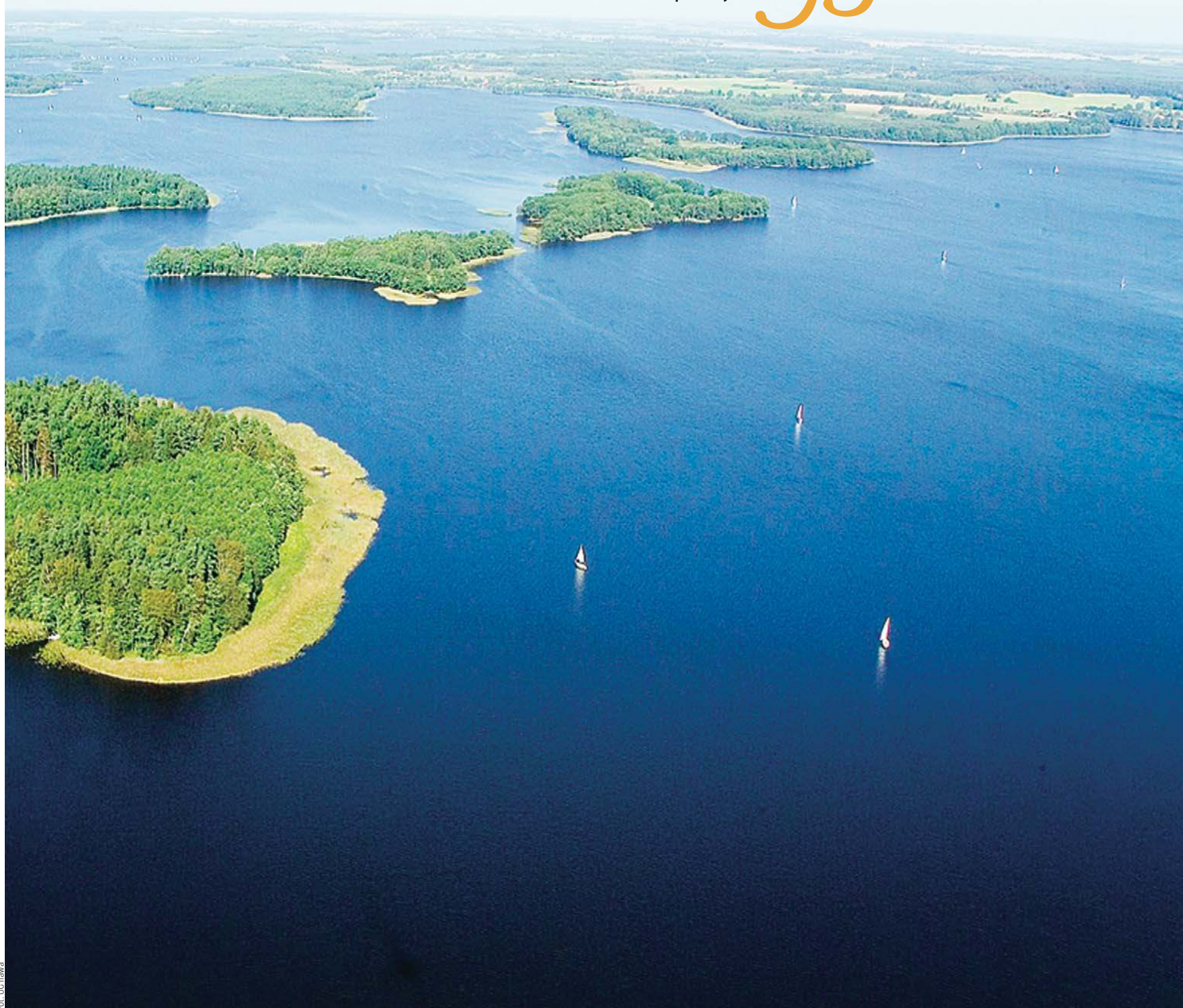
- Cóż, ryby nie dopisały, więc skończyło się na turnieju darta ze znajomymi, których zostawiłem daleko w tyle. A z rybami pogadam po igrzyskach (śmiech).

ARTUR DRYHNYCZ

Gazeta Wakacyjna

dodatek bezpłatny

22 LIPCA 2021

Miejsca w regionie owiane legendą

WCZORAJ I DZIŚ || Niemal w każdym miejscu Warmii i Mazur można napotkać relikty przeszłości lub legendy związane z tym miejscem. Dziś piszemy o: Bezlawkach, w których spiskował przeciwko Jagielle jego najmłodszy brat Świdrygiełło; szukamy skarbu generała Samsonowa; odwiedzamy miejsce spustoszone przez Tatarów.

Kielich miał zostać zamurowany w ścianie kościoła

Pomnik stoi przy drodze z Wielbark-Nidzica

Tablica nie jest oryginalna. W 1907 roku zabrano ją do muzeum w Królewcu

LEGENDA Z BEZŁAWEK

Być w Świętej Lipce i nie zajrzeć do Bezlawk? To prawdziwy grzech. Świecki, ale grzech. Obie miejscowości dzieli raptem nie więcej niż 5 kilometrów. To tutaj przeciwko Jagielle spiskował jego najmłodszy brat Świdrygiełło, który mieszkał w tamtejszym zamku w latach 1402-1404.

A co ma z tym wspólnego św. Graal, czyli legendarny kielich, którego używał Jezus Chrystus w czasie ostatniej wieczerzy, a do którego Józef z Arymatei zebrał krew Jezusa po ukrzyżowaniu?

Nasza legenda zaczyna się w XI-wiecznej Anglii. W 1066 roku dzieci pobitego przez Wilhelma Zdobywcę króla Harolda Godwinsona uciekły z Anglii. Zabrały ze sobą św. Graala. Chciały przez Litwę i Ruś Kijowską dotrzeć do Bizancjum. Jednak dwóch jego synów osiadło na Litwie. Tam też został święty Graal, który po latach trafił w ręce księcia Świdrygiełły. I wraz z nim przywędrował w 1402 roku do Bezlawk. Kronikarze potwierdzają, że Świdrygiełło przywiózł ze sobą dwa kielichy. Nazywali je greckim i... angielskim.

Świdrygiełło wyjeżdżając, pozostawił go. W 1520 roku na wieść, że w okolicy miały pojawić się walczące po stronie polskiej oddziały tatarskie, kielich miał zostać zamurowany w ścianie ko-

ścioła. Od tego czasu ślad po nim zaginął.

Tyle legenda. I choćby dla niej warto zobaczyć kościół w Bezlawkach. Kościół, bo w 1513 roku zamek zamieniono na świątynię, która potem przez wieki służyła ewangelikom, a od 1984 roku katolikom.

Przy kościele zachował się niewielki cmentarz odnawiany teraz przez Stowarzyszenie Blusztyn oraz Towarzystwo Miłośników Reszla i Okolic. Wiedzie do niego ceglana furta z inskrypcją w języku niemieckim z fragmentem pierwszego listu św. Pawła do Tesaloniczan: "Nie chcemy, bracia, waszego trwania w niewiedzy co do tych, którzy umierają, abyście się nie smucili jak wszyscy ci, którzy nie mają nadziei."

Odległości: Święta Lipka — 4,5 km, Reszel — 10,5 km, Kętrzyn — 12 km, Mrągowo — 20 km.

KASA SAMSONOWA

Cofnijmy się do początku I wojny światowej. W sierpniu 1914 roku Rosjanie atakują Prusy Wschodnie i odnoszą spore sukcesy. Do czasu. Pod koniec sierpnia Prusacy w walkach pomiędzy Olsztynem a Nidzicą rozbijają rosyjską armię Narew dowodzoną przez generała Aleksandra Samsonowa, który wycofuje się lasami w kierunku Wielbarka.

Legenda głosi, że ma ze sobą kasę pułkową, na którą składa się między innymi 100 kg złotych rubli. Niemiecki pierścień okrażenia zaciska się. 30 sierpnia generał rozdziela kasę pomiędzy kilku najbardziej zaufanych oficerów z poleceniem przedarcia się przez siły wroga. Sam odchodzi i strzela sobie w głowę, choć niektórzy historycy twierdzą, że to tylko piękna legenda, bo otyły generał porzucony przez swoich żołnierzy zmarł od ataku duszności. Jakże były dalsze losy pułkowej kasy, nie wiadomo.

Rok po bitwie, mimo trwającej wojny, żona generała wyjednała u Niemców zgodę na zabranie szczątków męża do domu. I tak się stało. Samsonow spoczął pod Chersoniem (Ukraina). I tutaj w naszej historii znowu pojawia się srebro. Za Sowietów grobowiec rodzinny Samsonowów zniszczono. Z grobowca zabrano ponad 11 kilogramów srebra, które przejął państwowy bank.

Tuż po zakończeniu wojny Niemcy w miejscu, gdzie znaleziono ciało Samsonowa, Niemcy postawili pomnik z napisem: „General Samsonow, przeciwnik Hindenburga w bitwie pod Tannenbergiem, poległ 30.8. 914”.

Pomnik stoi przy drodze z Wielbark-Nidzica. We wsi Przedzdek trzeba skrócić do leśniczówki Karolinka.

Odległości: Szczytno — 28 kilometrów, Nidzica — 34 kilometrów, Olsztyn — 70 kilometrów, Łomża — 96 kilometrów.

RZKA OGNI NA MAZURACH

„Tej samej nocy jeszcze, w której Tatarzy minęli słup graniczny, niebo zaczęło się łuną, rozległy się wrzaski i płacz ludzi deptających stopą wojny. Kto polską mową ołitość umiał prosić, ten z rozkazu wodza był oszczędzany, ale natomiast niemieckie osady, kolonie, wsie i miasteczka zmieniały się w rzekę ognia, a przerażony mieszkaniec siedł pod noż” — tak w „Potopie” opisał działania tatarskich podkomendnych Andrzej Kmicica Henryk Sienkiewicz.

Problem w tym, że w rzeczywistości większość wymordowanych i uprowadzonych przez Tatarów to byli Mazurzy, którzy w tym czasie nie znali nawet niemieckiego.

Zacznijmy jednak od granicznego słu. Nie wiemy, czy Sienkiewicz miał na myśli ten właśnie stojący do dzisiaj w Boguszach koło Prostek. Ale dla naszej opowieści możemy założyć, że tak. Postawiono go tam w 1545 roku w miejscu, gdzie stykały się granice Prus Książęcych, Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego.

W 1656 roku doszło tam do bitwy wojsk polskich i brandenbursko-szwedz-

kich, z której zwycięsko wyszedł hetman polny litewski Wincenty Gosiewski. Pod jego komendą znajdował się też oddział tatarski liczący 1000-2000 jeźdźców, którymi opiekował się pułkownik Gabriel Wojniłowicz. Bitwa pod Prostkami znalazła się na stronach Potopu, tyle że Wojniłowicza zastąpił w niej wymyślony przez Sienkiewicza Andrzej Kmicic (w filmie Jerzego Hoffmana zagrał go Daniel Olbrychski).

Będący w polskiej służbie Tatarzy pustoszyli południowe Mazury dwa razy. Według niemieckich historyków spalili w Prusach Książęcych 13 miast i 249 wsi, w tym Elk i Olecko. Wzięli w jasyr 34 tysiące ludzi, a kilka tysięcy zabili.

Los Mazurów w tamtym czasie opisał pastor Tomasz Molitor (1616-1682) z pobliskiego Różyńska w pieśni „O wtargnięciu tatarskim do Prus”:

„Ojczyzno tęskliwa,
zalewaj się łzami,
Wspomnijcie Prusacy, co się działo z nami
W roku tysiąc sześćset
pięćdziesiątym szóstym,
Kiedy różne wojska leżały
jak mostem.

Naród nieznamy jak
orzeł przyleciał
Z pogańskich krainów,
wszystko pożreć zechciał.

W niewinne granice
niespodzianie wkroczył,
Byстрыm koniem na nie
ogromnie przyskoczył.

*Tam wsie, domy, zboża
igumna palili,
Poniekąd kościoły
w popiół obrócili,
Szaty, konie sobie
i pieniądze zbiwszy,
Tylko szczerą nędzę
w Prusiech zostawiwszy.
Okrutnie natenczas
Tatar postępował,
Będzie się temu świat
potomny dziwował”.*

Warto o tym pamiętać, kiedy wybieracie się państwo obejrzeć wspomniany słup. Niestety tablica na nim nie jest oryginalna. W 1907 roku zabrano ją do muzeum w Królewcu. Napis (po łacinie w tłumaczeniu na polski) głosi: „Kiedy Zygmunt August sprawował rząd w państwie ojca, a (jednocześnie) margrabia Albrecht I panował, ów nad Jagiellą dwójga imion starożytnymi grodami, ten nad krajem Prusów w pokoju piastował władzę, wznieiony został ten słup, który miał oznaczać linię graniczną kraju oraz rozgraniczać tereny obu władców roku 1545 miesiąca sierpnia.”

W tym roku roku W 2021 roku inscenizacja bitwy pod Prostkami odbędzie się 1 sierpnia.

Igor Hrywna

Odległości: Elk — 24 kilometrów, Augustów — 48 kilometrów, Łomża — 69 kilometrów, Giżycko — 74 kilometrów.

18
IX

2021 | Giżycko
TWIERDZA BOYEN

PROMOCJA PODMIOTÓW
EKONOMII SPOŁECZNEJ
I PRZEDSIĘBIORSTW
SPOŁECZNYCH

'MISTRZOWIE ŚWIATA z ekonomią społeczną

MISTRZOSTWA POLSKI
W CARVINGU

PUCHAR POLSKI
STRONGMAN

organizatorzy:

PROJEKT
ARCHÉ
FUNDACJA

Houseboat
Poland

FUNDACJA
STRONGMAN

GNIECH
CARVING

partnerzy:

FUNDACJA
MERAKLIS

FUNDACJA WSPARCIA
NAUKI I BIZNESU

TROPICO
SALA ZABAW

J.S.
JULA SMAKULA
CIĘCENIO ARTYSTYCZNE

GCK
Giżyckie Centrum Kultury

TWIERDZA
GIŻYCKO BOYEN

Festiwal kulinarny w Kowalach Oleckich

W niedzielę, 15 sierpnia 2021 roku, w Kowalach Oleckich w powiecie oleckim odbędzie się międzynarodowe wydarzenie kulturalne pt. festiwal kulinarny „Smaki tradycyjnej kuchni polskiej i litewskiej”, które zostanie połączone z konkursem na najlepsze danie pogranicza polsko-litewskiego. Przedsięwzięcie realizowane jest przez Gminę Kowale Oleckie we współpracy z Centrum Kultury w Kybartai na Litwie. Wydarzenie kulturalne ma na celu popularyzację tradycyjnej kuchni regionalnej pogranicza polsko-litewskiego, wypromowanie tradycyjnych produktów regionalnych, które będą miały szansę stać się wizytówką obszarów, na których działanie jest realizowane. Wśród atrakcji, oprócz konkursu kulinarnego z nagrodami, organizatorzy przewidują: animacje oraz konkursy dla dzieci i młodzieży, stoiska ze specjałami kuchni regionalnej pogranicza polsko-litewskiego, stoiska z rękodziełem, występy artystów grających muzykę popularną. Działanie będzie realizowane na placu targowym przy ul. Witosa w Kowalach Oleckich.

Projekt „Połączona kultura - otwarte drzwi, serca i umysły”, w

ramach którego zorganizowany zostanie festiwal kulinarny „Smaki tradycyjnej kuchni polskiej i litewskiej”, realizowany jest w ramach europejskiej współpracy terytorialnej Programu Interreg V-A Litwa-Polska 2014-2020 przez Gminę Kowale Oleckie oraz Centrum Kultury w Kybartai. Ma on na celu zwiększenie konkurencyjności turystycznej oraz atrakcyjności regionu przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska. Głównym celem projektu jest zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego obszaru przygranicznego Kybartai-Kowale Oleckie oraz zwiększenie jego zrównoważonego wykorzystania w turystyce.

W ramach projektu po stronie Gminy Kowale Oleckie przewidziana jest realizacja takich działań, jak: modernizacja i odnowienie budynku Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich, zakup wyposażenia i sprzętu muzycznego do domu kultury i biblioteki, modernizacja i doposażenie kina cyfrowego, organizacja wydarzeń kulturalnych o

zasięgu międzynarodowym - warsztatów tańców narodowych, festiwalu kulinarnego „Smaki tradycyjnej kuchni polskiej i litewskiej”, warsztatów malarstwa plenerowego, fotografii oraz tradycyjnego śpiewu ludowego.

Do tej pory realizatorom projektu udało się wyremontować i dopo-

sażyć budynek Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich, zmodernizować i doposażyć kino cyfrowe, a także przeprowadzić plener malarski oraz fotograficzny z udziałem uczestników z Polski i Litwy.

Wartość projektu w gminie Kowale Oleckie wynosi 361 488,35 EUR, w tym:

- współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 307 265,09 EUR (85%),
- ze środków własnych Gminy Kowale Oleckie – 54 223,26 EUR (15%).

Projekt realizowany jest od 01.07.2020 r. do 30.06.2022 r.

Uwolnij się od nałogu,
Twoja Rodzina
czeka...

Zeskanuj

IN PURIS
Prywatny Ośrodek Terapii
Walczymy z uzależnieniami od:
ALKOHOLU
NARKOTYKÓW
HAZARDU
LEKOMANII
SEKSU
Gwarancja anonimowości.

Zadzwoń:
602 330 352
www.inpuris.pl

37521ocwo-a-M

12421kewk-a-M

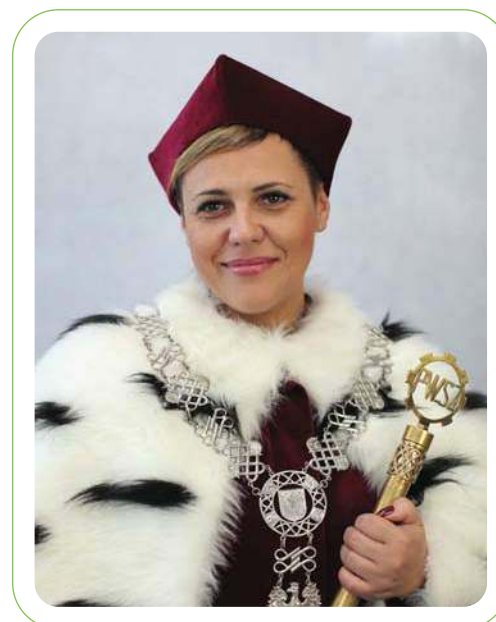
PWSZ w Suwałkach - studiuj zawodowo!

Co nowego czeka na studentów w przyszłym roku akademickim?

Przede wszystkim nowe tryby, czyli tzw. popołudniowo-weekendowe, które uruchamiamy na niemal wszystkich kierunkach. To wyjście naprzeciw osobom pracującym lub wychowującym dzieci. Studia odbywają się w niektóre dni w tygodniu, ale zawsze w godzinach wieczornych lub popołudniowych i np. w całą sobotę lub niedzielę. I najważniejsze – w odróżnieniu od studiów niestacjonarnych - te są **całkowicie bezpłatne**.

Czym tak naprawdę wyróżnia się suwalska Uczelnia?

Przede wszystkim jesteśmy uczelnią, która kształci praktycznie w zawodach, które są niezwykle potrzebne w danym regionie, np. pielęgniarki, ratownicy medyczni, inżynierowie budownictwa. Mamy świetne, nowoczesne pracownie, Centrum Mechatroniczne, Centrum Symulacji Medycznej, wysokie stypendia, realizujemy mnóstwo projektów, które pozwalają studentom nie tylko zdobywać nowe kwalifikacje, czy uprawnienia, ale często również dodatkowo zarabiać!

I tura rekrutacji już się skończyła? Co cieszy się największym zainteresowaniem?

Zdecydowanie pielęgniarstwo i bezpieczeństwo wewnętrzne – tu chętnych mamy najwięcej.

A druga tura? Kiedy rusza?

Na kierunkach, na które będą wolne miejsca rekrutacja elektroniczna ruszy na początku sierpnia! Serdecznie zapraszamy. Więcej informacji oraz pełną ofertą kształcenia można znaleźć oczywiście na: www.pwsz.suwalki.pl

pwsz.suwalki.pl

3 WYDZIAŁY 16 KIERUNKÓW

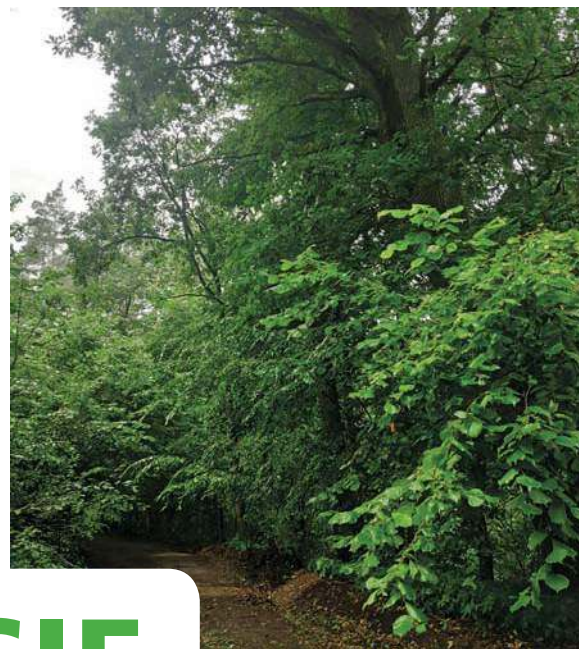
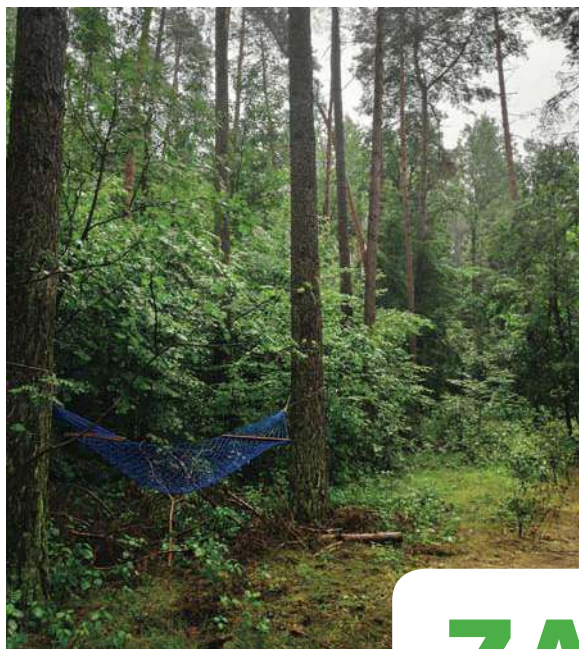
STUDIUM ZAWODOWO

REKRUTACJA

Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa
im. prof. Edwarda F. Szczepanika
w Suwałkach

ZANOCUJ W LESIE

Fot. archiwum Nadleśnictwa Nidzica

DOBRA WIADOMOŚĆ: JUŻ OD 1 MAJA MOŻNA BEZPIECZNIE ZANOCOWAĆ W LESIE. NADLEŚNICTWO NIDZICA WYZNACZYŁO OBSZAR, GDZIE MIŁOŚNICY DZIKICH TERENÓW BĘDĄ MOGLI UPRAWIAĆ SVOJE HOBBY.

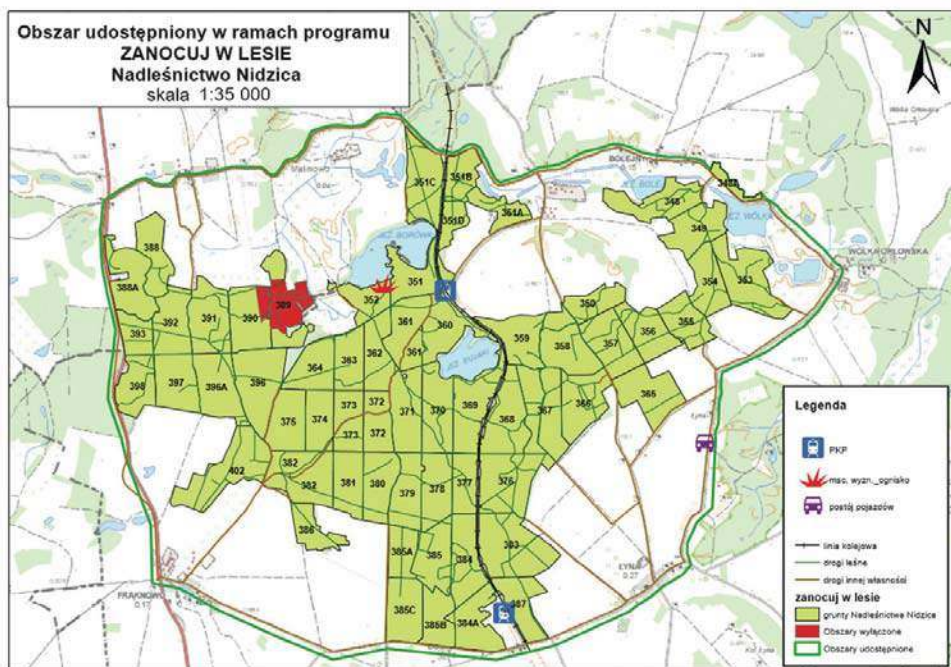
„Zanocuj w lesie” to ogólnokrajowy program. W każdym nadleśnictwie został wyznaczony teren, gdzie miłośnicy nocowania w lesie mogą uprawiać swoje hobby bez obaw o naruszenie ustawy o lasach. Nadleśniczy Grzegorz Tarkowski wyjaśnia, że jest to efekt dużego zainteresowania tego typu odpoczynkiem. Dodaje, że w ubiegłym roku był prowadzony pilotażowy program i ze względu na jego pozytywne przyjęcie został on rozszerzony na cały kraj. Nadleśnictwo Nidzica wyznaczyło teren, na których taki odpoczynek może się odbywać. Jest to obszar około 1500 hektarów na terenie leśnictwa Bujaki oraz w północno-zachodniej części leśnictwa Orłowo. — Są to tereny atrakcyjne zarówno pod względem przyrodniczym, jak i turystycznym, na tyle dzikie, że spokojnie można uprawiać leśną włóczęgę, być blisko natury, wędrować z plecakiem. Wybraliśmy te tereny ze względu na ich urozmaicony charakter oraz krajoznawczą atrakcyjność. Na udostępnionym terenie znajdują się zróżnicowane drzewostany oraz jeziora, co jest dodatkowym atutem. Korzystając z tych obszarów, należy przestrzegać regulaminu ustanowionego przez nadleśnictwo, który jest dostępny na stronie internetowej Nadleśnictwa Nidzica <https://nidzica.olsztyn.lasy.gov.pl/>. Osoby, które chcą nocować w lesie, muszą pamiętać o odpowiednim przygotowaniu. Rekomendujemy użycie własnego hamaka, płachty biwakowej, a w przypadku rozbicia namiotu należy robić to na trwałej nawierzchni. Trzeba pamiętać, że bez względu na to, jakiego wyposażenia używa się do wypoczynku, nie może ono niszczyć drzew, krzewów oraz runa leśnego. Rozpalenie ogniska jest możliwe jedynie w miejscach do tego wyznaczonych przez nadleśniczego. Każdy powinien pamiętać, że w lesie nie ma koszy na śmieci, dlatego należy wziąć ze sobą worek na odpady i po biwakowaniu zabierać je ze sobą. Nie należy również wyrzucać pozostałości jedzenia, które przyniosło się ze sobą.

Nie są one naturalnym składnikiem leśnego ekosystemu i mogą zaszkodzić dziko żyjącym zwierzętom — dodaje nadleśniczy. O czym jeszcze trzeba pamiętać? — O swoim bezpieczeństwie. Nie można zbliżać się i karmić dzikich zwierząt. Osoby korzystające z wyznaczonego terenu muszą być świadome możliwości napotkania rowerzystów, koniarzy, myśliwych. Dlatego należy być widocznym, np. używać sprzętu i ubrań w jaskrawych kolorach oraz zostawić na noc zapalone, widoczne z daleka światło. Nie należy planować noclegu na trasie przemieszczania się leśnych zwierząt. Są to charakterystyczne, wąskie, wydeptane ścieżki. Nie można wjeżdżać do lasu pojazdem silnikowym, zaprzęgowym ani motorowerem. Osoby zainteresowane skorzystaniem z wyznaczonego obszaru mogą pozostawić samochód na miejscu parkingowym bądź przyjechać koleją. Przed wyruszeniem do lasu należy sprawdzić na stronie <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>, czy nie został wprowadzony okresowy zakaz wstępu do lasu, np. z powodu dużego zagrożenia pożarowego. Ważne są również dostępne na stronach nadleśnictw informacje dotyczące obszarów, gdzie prowadzone są prace gospodarcze, wprowadzone czasowe zamknięcia szlaków, zmiany przebiegu szlaków turystycznych. Niezwykle istotne jest również sprawdzenie prognozy pogody dla obszaru, na którym zaplanowano pobyt. W razie ostrzeżeń przed silnymi wiatrami i burzami, w trosce o swoje bezpieczeństwo, należy zrezygnować z pobytu w lesie. Jeśli wędrujemy z psem, to należy trzymać go cały czas na smyczy. Program „Zanocuj w lesie” to doskonały pomysł na spędzenie czasu na łonie natury, skierowany do wszystkich tych, którzy mają ochotę zasmakować bliskiego kontaktu z lasem oraz odpocząć od zgiełku miasta.

Halina Rozalska

Nadleśniczy Grzegorz Tarkowski zaprasza na włóczęgi po lesie

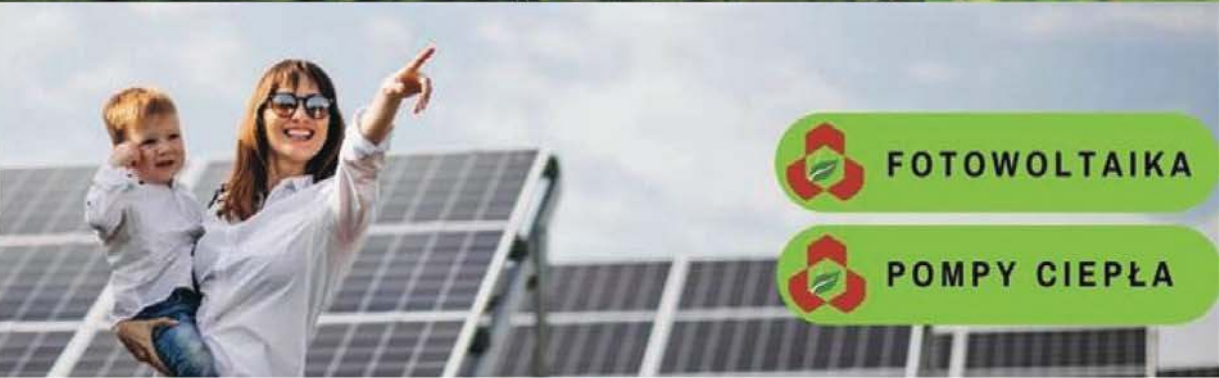

EXPOM ECO-ENERGY

EXPOM S.A.
UL. SIENKIEWICZA 19, 13-306 KURZĘTNIK
TEL: 500 509 454

SPRAWDŹ NASZĄ OFERTĘ
WWW.SKLEP.EXPOM.PL

FOTOWOLTAIKA

POMPY CIEPŁA

**OŚWIETLENIE
SOLARNE/ LED**

**SYSTEMY DO WODY
DESZCZOWEJ**

**POJAZDY
ELEKTRYCZNE**

Niestety, często ludzie przeceniają swoje możliwości, zarówno ci, którzy uważają się za doskonałych pływaków, jak i ci, którzy próbują w dramatycznych sytuacjach ich ratować.

Poza tym nie zawsze jesteśmy w stanie ocenić, czy osoba kąpiąca się obok nas właśnie tonie?

– Nie wygląda to tak, jak na filmach – wyjaśnia Jarosław Sroka, dyrektor Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Giżycku. – W tej dramatycznej chwili tonący rzadko macha rękami, nie pluska wodą, nie krzyczy

Tonący nie krzyczy, walczy o oddech

NAD WODĄ || Nie trzeba bezmyślnie skakać do jeziora, którego się nie zna czy próbować przepłynąć na drugi brzeg, nie znając swoich możliwości, by zniknąć na zawsze. Najbardziej czego potrzebujemy nad wodą to wyobraźni.

rozpaczliwie wołając o pomoc, jak to obserwujemy w filmach. Tonący nie wygląda tak, jakby się topił. Zazwyczaj tonie po cichu. Jest w pozycji pionowej, pojawia się nad lustrem wody, po czym znika pod powierzchnią. I tak kilka razy. Usiłuje płynąć w określonym kierunku, ale tak naprawdę jest w miejscu, ma puste spojrzenie i szklane oczy lub też zamknięte oczy. Osoba, która tonie, nie potrafi machać rękoma w geście wołania o pomoc, ale odruchowo rozkłada je, by najzwyczajniej złapać oddech. Nie kontroluje tego.

Dlaczego tonący zazwyczaj nie woła o pomoc, nie krzyczy?

– Bo próbuje złapać oddech, który jest znacznie przyspieszony – mówi Jarosław Sroka. – Osoba tonąca gwałtownie

nabiera powietrza, więc nie ma jak zawołać o pomoc. Po prostu nie może krzyczeć, bo usiłuje oddychać. Poza tym tonący ma kilkadziesiąt sekund zanim znajdzie się pod wodą. To trwa krótką chwilę. Kiedyś na plaży zauważyłem dziewczynę w wodzie z rękoma pod wodą, otwartą buzią i wytrzeszczonymi oczami. Dziwnie kręciła się pod wodą. Nie reagowała na moje pytania. Zorientowałem się, że coś jest nie tak. Okazało się, że nie była w stanie nic powiedzieć, wydobyć z siebie dźwięku. Zareagowałem na czas. Nic jej się nie stało.

Tonący brzytwy się chwyta...

– Coś w tym powiedzeniu jest – twierdzi dyrektor MOPR. – Tonący potrafi złapać się na przykład osoby

obok, liny, deski, ale nie jest w stanie podpłynąć do koła ratunkowego czy ratownika. Zdarza się, że osoby tonące w panice i szoku łapią innych za włosy. Dopóki masz siły, to walczysz, ale w wodzie szybko tracisz siły.

Tonienie a topienie się - okazuje się, że to nie jest to samo.

– Tonienie, topienie się nie zawsze przebiega tak samo – wyjaśnia Jarosław Sroka. – Może to być proces trwający kilka minut, gdy tonący walczy połyka wodę, która następnie dostaje się do płuc. Może to też trwać zaledwie moment, gdy po długim plażowaniu rozgrzani słońcem nagle skaczymy do wody, co powoduje szok termiczny. Może spowodować zatrzymanie oddechu, a nawet nagłe zatrzymanie

kąpiel. W takim przypadku poszkodowani zazwyczaj już nie wypływają.

Każdego roku kilka osób tonie przy próbach ratowania, podejmowanych przez ludzi nieprzeszkolonych w ratownictwie wodnym. Zwykła umiejętność pływania może nie wystarczyć. Jak pomóc tonącemu?

– Ratownicy są odpowiednio przeszkoleni nie tylko do ratowania ludzi w wodzie, ale też do ich obserwacji – dodaje Jarosław Sroka. – Doskonale wiedzą, na co zwrócić uwagę, jak znaleźć wtłumie kąpiących się osób tę, która właśnie zaczyna się topić. Ratownicy potrafią profesjonalnie zareagować, a plażowicze nie. Dlatego zaleca się osobom nieprzeszkolonym unikanie

wchodzenia do wody, a jakiegokolwiek działania powinno się ograniczać do rozmowy z tonącym w celu opanowania jego paniki oraz do prób dosięgnięcia ratowanego częścią ubrania, czy też rzutka ratunkowej. Można też w razie konieczności utworzyć łańcuch trzymających się ludzi, gdzie pierwszy z nich chwyta tonącego za rękę. Generalnie potrzebujemy wyobraźni, szczególnie nad wodą. Rodzice widzą tonące dziecko, ale nie zdają sobie z tego sprawy. Dzieci bawiące się w wodzie zazwyczaj hałasują, krzyczą, śmieją się, rozmawiają. Jeśli uciwna, warto sprawdzić, dlaczego. Warto też zapamiętać numer ratunkowy nad wodą 601 100 100 lub 984. Renata Szczepanik

REKLAMA

ATUT RENTAL

WYPOŻYCZALNIA
SPRZĘTU BUDOWLANEGO I OGRODNICZEGO

ODDZIAŁ EŁK
ul. Krzemowa 2
tel. 87 520 13 72

ODDZIAŁ OLSZTYN
ul. Sielska 5
tel. 89 523 63 94

www.atutrental.com.pl

Łuratujuwam warnijskie kapelki na noszy Śwenty Warniji

Z ŻYCIA WARMII || Kapelki, czyli kapliczki przydrożne, na dobre wrosły w krajobraz Warmii. Przyszedł czas na program, który ma na celu ich konserwację... i nie tylko.

Nikt chyba dokładnie nie wie, ile ich jest. Jak pisaliśmy kiedyś na łamach Gazety, na Warmii znaleźliśmy ich ponad 1000, może nawet 1300? Część z nich jest zadbaną, część niestety niszczy, choć to przecież jeden z najbardziej rozpoznawalnych symboli Warmii. Najczęściej budowane prosto, z czerwonej cegły, na planie kwadratu, mocno osadzone, bezpiecznie zamykające figury Matki Boskiej za szklaną szybą. Przystrajane latem, zwłaszcza po żniwach, strzegą pól i przydroży. Sąsiadują z nami do dziś, czasami chyba już nie do końca dostrzegane. Poza tym jednak, że dla wierzących są okazją do choćby przelotnej modlitwy, przypominają o tożsamości Warmii, jej mowie i zwyczajach. O takie dziedzictwo warto dbać: i dla zachowania uroku krajobrazu, i dla sentymentu, i dla samego patrzenia na ten kawałek ziemi, który może stawać się na nowo małą ojczyzną.

Naprzeciw temu wychodzi podpisane w połowie czerwca porozumienie między warmińsko-mazurskim wojewódzkim konserwatorem zabytków a powiatem olsztyńskim oraz gminami: Dywity, Jonkowo, Gietrzwałd, Purda, Stawiguda i Świątki. Podpisany dokument dotyczy przygotowania dokumentacji do przeprowadzenia prac konserwatorskich przy 20 kapliczkach na Szlaku Świętej Warmii w latach 2021-2022. Przy okazji samego porozumienia powstał także pomysł na zorganizowanie głosowania na nazwę programu. Propozycja urzędu konserwatora zabytków jest taka, by wybrzmiała ona w gwarze warmińskiej, która — o czym pewnie nie wszyscy wiedzą — znajduje się na liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego Polski. W konsultacji z Edwardem Cyfusem (rodowitym Warmiakom, autorem książek popularyzujących Warmię, animatorem warmińskiej kultury i gwary)

WUOZ przygotowało propozycje takiego hasła przewodniego i zaprasza do włączenia się we wskazanie, jakie zdanie najlepiej połączy lokalny charakter programu i zachęci do zwracania większej uwagi na materialne i niematerialne dziedzictwo starej Warmii wspólnie.

Wśród propozycji haseł znajdziemy:

- Warnijo bez kapelków to nie Warnijo;
- Warnijo poznasz po jej psianych kapelkach;
- Kapelki zawdy radowały Warnijków. Tych wpród i tero;
- Nie zaboczywam to kapelkach, boc my sówam Warnijkoki;

- Łuratujuwam kapelki na noszy Śwenty Warniji;
- Nie dopuściwam coby sia nosze warnijskie kapelki zlotowały.

Ciekawe, czy wszystkie od razu dadzą się dziś zrozumieć i czy są w stanie zachęcić do nauki mowy warmińskiej?

Zachęcamy do brania udziału w takich akcjach!

Głosowanie na najlepsze hasła programu prac konserwatorskich przy 20 kapliczkach na Szlaku Świętej Warmii w latach 2021-2022 znajduje się na profilu FB <https://www.facebook.com/wuoz.olsztyn>.

red.

REKLAMA

Patronat Wójt Gminy Hława Krzysztof Harmaciński
Starosta Powiatu Hławskiego Bartosz Bielawski
Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie
Rada Sołecka Wsi Szalkowo
Stowarzyszenie Przyjaciół Szalkowa "Agro-Tur"
KGW Szalkowo

XXIII SPOTKANIA Z FOLKLOREM

Program:

14:00 - Uroczyste rozpoczęcie festiwalu

14:15 - Przegląd zespołów folklorystycznych: "Dzieci Ziemi Hławskiej", "Suse", "Pomerania", "Kalina", "Sami Swoi", "Kapela", "Ostródzianie", "Lelija", "Dybzaki", "Wesołe Kumoszki", "Gospodie", "Mudry", "Ornecianie", "Morawa", "Dworek Polski".

Ponadto:

Biesiada Ludowa - prezentacja potraw charakterystycznych dla regionu Warmii i Mazur.

Zadanie współfinansowane ze środków finansowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Starostwa Powiatowego w Hławie

Szalkowo 1 sierpnia 2021

Fot. Igor Hrywna

Gdzie na weekend? Na mosty w Stańczykach

TURYSTYKA || To jedna z najbardziej rozpoznawalnych budowli na Mazurach. Wiadukty należą do najwyższych w Polsce. Mają 180 metrów długości i do 36 wysokość. Pod budowlami przepływa rzeka Błędzianka. Mosty zostały wpisane w rejestr zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego.

Przed laty Mosty Północne były odcinkiem trasy kolejowej Goldap – Żytkiejmy. Podczas przejazdu podróżni mogli podziwiać przepiękne widoki.

Mosty powstały w latach 1907-1923 i wyglądem przypominają rzymskie akwedukty w Pont-du-Gard. Stąd nazywa się je też Akweduktami Puszczy Rominckiej.

W 2020 roku Google wyróżniło go na tle innych zabytków przyznając nagrodę Złote Pinezki (wyróżnienie dla najbardziej docenionych przez użytkowników Map Google atrakcji turystycznych w każdym z województw).

Mosty są wykorzystywane przez entuzjastów sportów ekstremalnych, czyli do skoków na bungee.

Fot. Zbigniew Woźniak

Mosty można zobaczyć w filmie „Ryś” (kontynuacja słynnego „Misia”), którego reżyserem jest Stanisław Tym. Przez kilka lat na jednym z filarów mostu południowego znajdowała się podobizna Stanisława Tyma, odtwórcy roli prezesa Ryszarda Ochódzkiego.

Obecnie teren jest własnością prywatną, a to oznacza, że trzeba zapłacić za wstęp.

Jedna wystająca belka była przedmiotem licznych spekulacji. Przez lata powtarzano, że mosty zbudowano z drewnianych belek wtopionych w beton, czyli z tzw. drewno-betonu. Nie jest to prawdą, bo w takim przypadku pnie zostałyby zmiażdżone pod naciskiem ogromnej masy betonu. Prawdopodobnie podczas budowy użyto rusztowań iszalunków zbudowanych z drewna pochodzącego z Puszczy Rominckiej. Jedna z belek rusztowania musiała się osunąć podczas zalewania betonem i została w nim na zawsze.

Według innej plotki po mostach w Stańczykach nigdy nie przejechał żaden pociąg, ponieważ ich konstrukcje osłabił wybuch jeziora Tobellus.

red.

Gospodarstwo Rybackie

Elk, ul. 11 Listopada 61, tel. 87 610 21 71

Godziny otwarcia:

codziennie od 7:00 do 18:00

Na terenie Gospodarstwa funkcjonuje regularnie zarybiane łowisko, z którego miłośnicy wędkarstwa mogą korzystać od wiosny do jesieni.

W szczególności polecamy wędzone ryby:
węgorz, sielawa, sieja, jesiotr, pstrąg, karp

www.rybackie.elk.pl

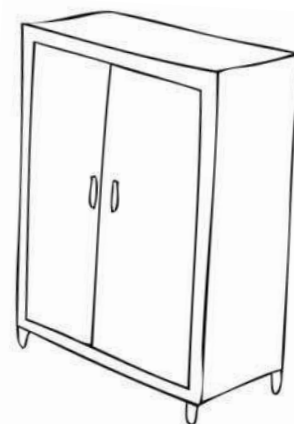
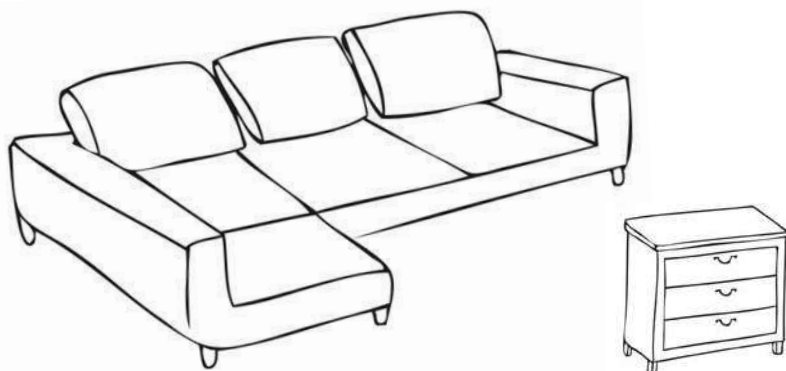

MEBLE
GRUPA **MEBL** **LUX**

Zakupy,

KTÓRE WYCHODZĄ NA PLUS

- ✓ fachowe doradztwo
- ✓ najlepsze ceny
- ✓ stylowe wzornictwo
- ✓ tysiące mebli uznanych producentów

NASZE SALONY:
OLSZTYN, ul. Pstrowskiego 26
DZIAŁDOWO, ul. Grunwaldzka 40
MŁAWA, Nowa Wieś 8A
NIDZICA, ul. Olsztyńska 8
OSTRÓDA, ul. Jana III Sobieskiego 11
GIŻYCKO, al. 1 Maja 17
PISZ, ul. Wołodyjowskiego 2c
PŁOŃSK, ul. Warszawska 59

Twój DOSTAWCA.pl

WĘGIEL ORAZ PELLET DO PIECÓW c.o.c.w.
o wysokich parametrach energetyczno-ekologicznych

SPRZEDAŻ HURTOWA ORAZ DETALICZNA

PUNKTY HANDLOWE

DZIAŁDOWO
UL. GRUNWALDZKA 39

TEL. **23 697 25 68**
TEL. **23 697 27 93**

CENTRALZBYT@KONTO.PL

MŁAWA
UL. BRUKOWA 6

TEL. **23 684 11 54**
TEL. KOM. **500 005 968**

CENTRALZBYT.MLAWA@GMAIL.COM

NIDZICA
UL. SZEROKOPAŚ 1

TEL. **89 307 07 70**
TEL. KOM. **505 110 802**

CENTRALZBYT.NIDZICA@GMAIL.COM

OSTRÓDA
GÓRKA 3E

TEL. **89 300 00 17**
TEL. KOM. **690 929 255**

CENTRALZBYT.OSTRODA@GMAIL.COM

LIDZBARK
UL. GŁÓWNY DWORZEC 6

TEL. **23 307 02 97**
TEL. KOM. **505 110 804**

CENTRALZBYT.LIDZBARK@GMAIL.COM

PRZASNYSZ
UL. PIŁSUDSKIEGO 90A

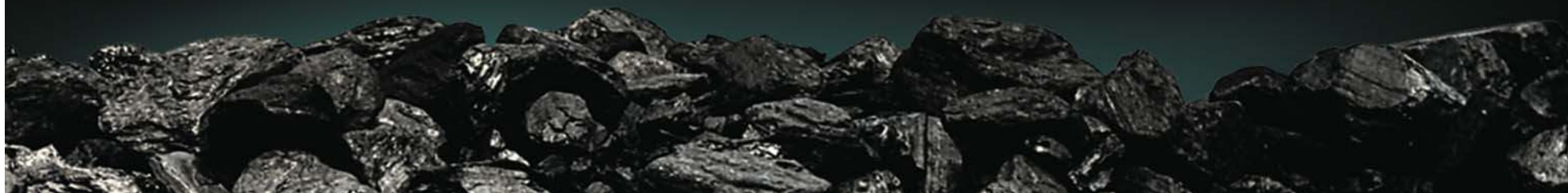
TEL. **29 307 02 44**
TEL. KOM. **798 216 024**

PRZASNYSZ.CENTRALZBYT@GMAIL.COM

ZAPRASZAMY NA STRONĘ INTERNETOWĄ

WWW.CENTRALZBYT.PL

PRODUCENT > KONFEKCJONER > DYSTRYBUTOR

Bój o twierdzę czyli Operacja Boyen 2021

WYDARZENIA || Operacja Boyen to przede wszystkim defilada historyczna ulicami miasta, Natomiast głównym punktem programu jest inscenizacja historyczna na terenie fortyfikacji. Na kilka dni twierdza Boyen cofnie się w czasie...

Tegoroczna operacja Boyen w Giżycku rozpoczyna się 29 lipca i potrwa do 1 sierpnia. W tych dniach całe miasto oraz wszystkie obiekty fortyfikacji: dziedziniec, donżon, stajnia z wozownią, warsztat zbrojmistrza, majdan, fosa opasane zostaną przez grupy rekonstrukcyjne, ludowych artystów, fanów militariów wojskowych, miłośników XIX-wiecznego obiektu. Na kilka dni twierdza Boyen cofnie się w czasie.

– Operacja Boyen to przede wszystkim defilada historyczna ulicami miasta, która wyruszy z pasażu do twierdzy w piątek około godz. 17.00 – informuje Marta Dąbrowska, dyrektor Giżyckiego Centrum Kultury. – Natomiast głównym punktem programu jest inscenizacja historyczna na terenie fortyfikacji. Publiczność obejrzy Bój o twierdzę Boyen z zakresu Wielkiej Wojny. Na widowsko z komentarzem giżyckiego historyka dr. Roberta Kempy zapraszamy w sobotę o godz. 17.00.

Operacja Boyen to również giełda militariów. Giżyckie Centrum Kultury i twierdza Boyen zapraszają wystawców, producentów, rzemieślników, kolekcjonerów, właścicieli militariów i antyków do udziału w trzeciej edycji Giełdy Militariów i Antyków w Twierdzy Boyen.

– Zachęcamy do udziału w giełdzie, na której każdy z rekonstruktorów i pasjonatów historii znajdzie coś dla siebie – mówi Marta Dąbrowska, dyrektor Giżyckiego Centrum Kultury.

Powiększająca się z roku na rok frekwencja osób odwiedzających Operację Boyen usatysfakcjonuje każdego uczestnika wydarzenia.

Jednym z ważniejszych punktów imprezy jest jarmark z regionalnymi potrawami, dioramami historycznymi oraz rękodziełem, który każdego roku przyciąga tłumy zainteresowanych. Specjalnie na to wydarzenie organizatorzy przygotowali 60 miejsc dla wystawców, które znajdują się na głównym dziedzińcu fortyfikacji. Ponadto zorganizowane zostaną warsztaty rękodzielnicze dla

Fot. Archiwum Sławomir Kedziński

najmłodszych. Nieodzownym elementem wydarzenia jest grochówka z kuchni polowej.

– Zaplanowaliśmy Otwarte Mistrzostwa w Gotowaniu Grochówki w Kuchniach Polowych, które odbędą się podczas tegorocznej edycji Ope-

racji Boyen – dodaje Marta Dąbrowska. – Członkami jury tegorocznej edycji konkursu Mistrzostw Polowych będą: Ola Juskiewicz, zwyciężczyni 9. edycji MasterChef, Magdalena Siedlecka, uczestniczka programu Bake Off

– Ale Ciacho, Dariusz Baryga Kucharz, szef kuchni jednej z mazurskich restauracji oraz Jacek Żydok, uczestnik 9. edycji MasterChef.

Ponadto podczas tegorocznej Operacji Boyen odbędzie się pokaz wyszkolenia i wyposażenia

wojska przygotowany przez 15. Giżycką Brygadę Zmechanizowaną, gry i zabawy oraz inne atrakcje dla dzieci i młodzieży przygotowane przez klub brygady, koncert zespołu Small Band oraz zwiedzanie twierdzy przewodnikiem. Renata Szczepanik

Fot. Archiwum Zuzanna Oddakowska

Jednym z ważniejszych punktów imprezy jest jarmark z regionalnymi potrawami, dioramami historycznymi oraz rękodziełem, który każdego roku przyciąga tłumy zainteresowanych.

zamówienia beton:
603 196 022

sprzedaż i transport materiałów
sypkich oraz usługi transportowe,
wynajem sprzętu:

502 385 453

rozładunki wagonów, rozbiórki
oraz roboty drogowe i ziemne:

606 926 913

**Firma Handlowo-Usługowa
Szymon Walentynowicz**

Wilkaski 5, 11-500 Giżycko

e-mail: gizycko@walentynowicz.com.pl

biuro: **87 428 03 30**

www.walentynowicz.com.pl

Specjalizujemy się w produkcji i sprzedaży betonu towarowego oraz prefabrykatów, sprzedaży oraz transporcie materiałów sypkich (piasek, żwir), robotach drogowych i ziemnych, rozładunkach wagonów, rozbiórkach obiektów budowlanych, wynajem sprzętu budowlanego

Jak się opalać, żeby się nie spalić?

ZDROWIE || „Na plaży słońce praży. Tu błądź cię zanika...” — śpiewały Wały Jagiellońskie we Władysławowie, a echo tę pieśń niosło pod sam Hel...! Był rok 1985, nie było kremów z filtrem ani takich okularów. A ludzie na tej plaży jakoś dawali radę...

Piękna Monika, dziewczyna ratownika, tym się odznaczała, że miała „ciało opalone, prawie nieosłonięte”. I budziła szczerzy zachwyt męskiej części plażowiczów. A co na to lekarze? Jak to jest z tym prażącym słońcem? I co zrobić, by oprócz wspomnień z wakacji zachować na długo oliwkowy odcień skóry?

Zofia Siłakowska, dermatolog z Olsztyna, przed nadmiernym opalaniem przestrzega przede wszystkim osoby z dużą liczbą znamion barwnikowych, popularnie zwanych pieprzykami. — To pierwsza rzecz, o jaką pytam w kontekście kąpieli słonecznych — mówi. — Jeśli jest ich dużo, a dodatkowo jesteśmy obciążeni genetycznie, bo mama i tata też mają takich znamion dużo — to intensywne opalanie się odradzam kategorycznie. Trzeba wtedy bardzo chronić skórę i to kremami ochronnymi z filtrem od 50 w górę. Przy jasnym fototypie skóry to absolutna konieczność. Od kremów z wysoką ochroną zaczynamy także wtedy, kie-

dy w danym sezonie w ogóle nie korzystaliśmy z promieni słonecznych, a wyjeżdżamy do któregoś z ciepłych krajów — dodaje.

Jak mówi, niektórzy popełniają też inny błąd: smarują się kremem ochronnym zaraz po przyjeździe na plażę i uważają, że skutecznie zablokowali promienie słońca. — To nieprawda, bo przecież pocimy się, kąpiemy — i ten krem po prostu schodzi z naszej skóry, szczególnie po kąpieli w morzu — stwierdza dr Siłakowska. — Schodzi nawet krem, który producent na opakowaniu oznaczył jako wodoodporny. Trzeba więc smarować się mniej więcej co dwie godziny, tym bardziej że światło odbite od taflı wody operuje jeszcze silniej.

Należy przy tym pamiętać, że słońce opala nas nie tylko na plaży. Przebywając na otwartym słońcu, szczególnie w krajach, gdzie operuje ono naprawdę intensywnie, musimy także dbać o ochronę naszej skóry. — Dlatego obfitą warstwę kremu z filtrem powinniśmy zastosować już oko-

Fot. Alina Łaskowska

ło pół godziny przed wyjściem na zewnątrz, a nie tylko na plaży, w dodatku jednorazowo. Wtedy rzeczywiście możemy mieć pewność, że kosmetyk na słońcu działa i skutecznie chroni nas przed poparzeniem — radzi Zofia Siłakowska.

Bardzo ważna jest także ochrona głowy.

— Najlepszy jest słomkowy kapelusz, przewiewny i lekki, ale bawełniana chusta lub

czapka z daszkiem też będą dobre. Grunt, żeby były w jasnym kolorze, bo wtedy odbijają będą światło. A przebywanie na intensywnym słońcu kilka godzin może niekiedy skończyć się nawet udarem — zaznacza. — Pamiętajmy też o naszych najmłodszych. Skóra dziecka jest szczególnie wrażliwa na działanie słońca i balsamy przeciwsłoneczne dla dzieci powinny zawsze zna-

leż się na pierwszym miejscu w bagażu rodzinnym. Tu też wspomnę o ludziach starszych, u których ekspozycja na słońce może skutkować pojawianiem się zmian skórnych przednowotworowych. W tej chwili dostępność specjalistycznych dermokosmetyków ochronnych przeciwsłonecznych dostosowanych do wieku, problemów skórnych, np. trądziku różowatego, cery naczynkowej

czy bielactwa — jest bardzo duża. Wzrasta też świadomość zachorowania na czerniaka, co skłania nas do bardziej wnikliwej oceny zmian na naszej skórze.

A co robić, gdy skóra zaczyna piec, a na jej rozognionej powierzchni występują pęcherze?

— Przede wszystkim natychmiast zejść ze słońca! — odpowiada stanowczo doktor Siłakowska. — Następnie te najbardziej zapalne miejsca posmarować jakimś mocno nawilżającym balsamem. Także pić dużo płynów. I jak najszybciej udać się do lekarza, bo jeśli nawet pocujemy chwilową ulgę, poparzeń słonecznych nie da się wyleczyć kosmetykami i zwykłymi, domowymi sposobami. Swoich pacjentów bardzo często przestrzegam też przed spaniem na słońcu. Ten rodzaj odpoczynku grozi nie tylko udarem, ale też odwodnieniem organizmu. Poza tym taki sen naprawdę nie odpoczywa: budzimy się najczęściej zmęczeni, wewnętrznie rozbiti, a dodatkowo narażamy się na poważne problemy ze zdrowiem. Magdalena Maria Bukowiecka

Aktywowano bony turystyczne na ponad 2 mld zł. A Wy już skorzystaliście?

FINANSE I WAKACJE || Płatności bonami turystycznymi przyjmuje ponad 27 tys. przedsiębiorców i organizacji świadczących usługi hotelarskie i oferujących imprezy turystyczne.

Bon turystyczny jest przyznawany na dziecko, na które przysługuje świadczenie wychowawcze lub dodatek wychowawczy z programu „Rodzina 500 plus”. Dotyczy to także dzieci, których rodzice pobierają świadczenie rodzinne za granicą.

Na każde dziecko przysługuje jeden bon w wysokości 500 zł. W przypadku dziecka z niepełnosprawnością potwierdzoną odpowiednim orzeczeniem rodzice mogą liczyć na dodatkowy bon, również w wysokości 500 zł. Bon jest ważny do końca

przyszłego roku i nie podlega wymianie na gotówkę.

- 1 sierpnia minie rok, od kiedy rodzice i inni opiekunowie mogą korzystać z Polskiego Bonu Turystycznego. Do dziś skorzystali z niego opiekunowie ponad 3,5 miliona dzieci. Już 2,4 mln Polaków aktywowało bony turystyczne na kwotę 2,1 mld złotych. Jednocześnie zarejestrowaliśmy 1,3 mln płatności na kwotę ponad 930 mln złotych. To pokazuje, że zautomatyzowana i zelektronizowana formuła programu z aktywacją na Platformie Usług Elektronicznych ZUS oraz płatnością za pomocą

Fot. Pixabay

kodu otrzymywanego w SMS sprawdziła się. Rodzice nie mają problemu z wykorzystaniem bonu — mówi Anna Ilukiewicz, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie warmińsko-mazurskim.

Do tej pory 2,4 mln Polaków aktywowało bony turystyczne na kwotę 2,1 mld złotych. Oznacza to, że skorzystali już z niego opiekunowie ponad 3,5 mln dzieci.

Płatności bonami turystycznymi przyjmuje ponad 27 tys. przedsiębiorców i organizacji świadczących usługi hotelarskie i oferujących imprezy turystyczne. ZUS, tom

REDAKTORZY WYDANIA
Paweł Tomkiewicz

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Bartosz Orliński
Dawid Zmuda

GAZETAOLSZTYSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA
89 539 76 65
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
fax 55 236 17 51

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
tel./fax 55 236 16 99
reklamy@dziennikelblaski.pl

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

PREZES
Jarosław Tokarczyk

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

Nie tylko na żagle, ale i na ryby!

WĘDKARSTWO || Ryby to nie tylko wędkowanie, ale też jeden z najprzedniejszych smaków Warmii i Mazur. Bo przecież na myśl o wędzonych węgorzach, kotlecikach z sandacza od razu ślinka leci, ale co dopiero powiedzieć o kawiorze ze szczupaka. To stary przysmak z naszych jezior.

Z czym dla większości z nas kojarzy się Warmia i Mazury? Z lasem, czystym powietrzem i jeziorami. I to nie tylko jako miejscem do żeglowania, ale również rajem dla wędkarzy. Może na razie raj to za dużo powiedzieć. Ale w przyszłości? Może staniemy się wędkarskim El Dorado jak dawniej? Mamy ku temu duże szanse.

— Jeśli wędkarz raz złowi tu rybę, wróci w to miejsce — mówią wędkarze.

Wędkowanie to pasja. Niezależnie czy wędkuje turysta czy miejscowy, ryba niewymiarowa wraca do jeziora. Zdecydowana większość wędkarzy przestrzega tych zasad. Wędkują dla samej przyjemności, nie dla obfitego połowu.

Niestety obecnie ryb w mazurskich jeziorach jest mniej. Okoń, sandacz, węgorz, sieja, sielawa, leszcz, karp, miętus

to ryby, w które obfitowały mazurskie jeziora. Teraz najszybciej można je złowić w stawach hodowlanych.

Wędkarstwo poprzez hotelarstwo, gastronomię, produkcję sprzętu generuje potężne pieniądze dla gospodarki.

Zdaniem ekspertów, jeśli tylko odejdziemy od rybactwa, połowów sieciowych, a zostawimy tylko wędkarstwo, to za kilka lat to Szwedzi będą do nas przyjeżdżać na ryby. Tak jak dziś ciągną nasi wędkarze nad jezioro Orzysz, gdzie rybacy przestali odławiać ryby sieciami. Ponoć to dziś najlepsze jezioro spinningowe w regionie.

Co dziś łowią wędkarze? Płotkę, krapikę, leszczyka, sporadycznie szczupaka. A czym zarybiane są jeziora przez użytkowników? Najczęściej sielawą, sieją, trochę szczupakiem. Ale nie ma ryb, które chcieliby łowić wędkarze, ci bardziej wymagający. W naszych akwenach nie ma jeszcze warunków do rozwoju ryb,

które przez wielu uważane są za atrakcyjne.

— Presja wędkarzy na ryby drapieżne jest wielokrotnie większa niż rybaków, bo np. wędkarze wyciągają 2-3 krotnie więcej szczupaka, 5-6 razy więcej okonia — mówi dr Tomasz Czerwiński z Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. — Dziś łowimy dla przyjemności, traktujemy jezioro jak centrum rozrywki.

Ryby to nie tylko wędkowanie, ale też jeden z najprzedniejszych smaków Warmii i Mazur. Bo przecież na myśl o wędzonych węgorzach, kotlecikach z sandacza od razu ślinka leci, ale co dopiero powiedzieć o kawiorze ze szczupaka. To stary przysmak z naszych jezior.

Andrzej Mielnicki, tom

REKLAMA

NOWY
OPEL MOKKA
MNIEJ JAK INNI. BARDZIEJ JAK MOKKA

OPEL

OPEL PINDUR | aleja 1 Maja 17, 11-500 Giżycko | tel. 87 428 19 52, www.pindur.pl

ZAPRASZAMY DO OLECKA!

OLECKIE DNI ZDROWIA

26 LIPCA PLAC WOLNOŚCI

• **BADANIE SŁUCHU,**
GODZ. 08:30-15:00
ROK MAZURY GARBATE,
GALERIA LEGUSA

• **„NIE NOWOTWOROM U DZIECI”,**
GODZ. 09:00-17:00
BADANIA USG DZIECI

• **DKMS – ZOSTAŃ DAWCĄ SZPIKU,** GODZ. 10:00-18:00
REJESTRACJA DAWCY SZPIKU

• **PROFILAKTYKA ZDROWOTNA,** GODZ. 10:00-18:00
BADANIE EKG I OCENA UKRWIENIA KOŃCZYN DOLNYCH (ABI), POMIAR POZIOMU CHOLESTEROLU, GLUKOZY, CIŚNIENIA KRWI, TĘTNA, SATURACJI, DIAGNOZA POD KĄTEM RYZYKA ZACHOROWANIA NA CHOROBE NIEDOKRWIENNĄ SERCA ORAZ ZAWAŁY MIĘŚNIA SERCOWEGO, PORADY DIETETYKA

• **BADANIE WZROKU,** GODZ. 10:00-17:00
KONSULTACJE

• **KONSULTACJE Z PSYCHOLOGIEM, LOGOPEDĄ, TERAPEUTĄ INTEGRACJI SENSORYCZNEJ, COUCHEM, PEDAGOGIEM,** GODZ. 10:00-18:00

• **KONSULTACJE Z PODOLOGIEM,** GODZ. 10:00-18:00
SPECJALISTĄ Z ZAKRESU LECZENIA CHOROBY STÓP

• **ANIMACJE „PIÓROPUSZ”,** GODZ. 11:00-15:00

• **MOBILNY PUNKT SZCZEPIEŃ,** GODZ. 11:00-18:00
SZCZEPIENIA PRZECIWKO COVID-19, SZCZEPIONKA JOHNSON & JOHNSON

• **KONSULTACJE FIZJOTERAPEUTYCZNE,** GODZ. 12:00-15:00
BADANIE WAD POSTAWY U DZIECI

• **TERAPIE NATURALNE W ODMŁADZANIU I W WALCE Z BRUKSIZMEM,** GODZ. 14:00-17:00

POLANA PRZY SKATE PARKU

• **GRY I ZABAWY DLA DZIECI,** GODZ. 12:00
STREETWORKING OLECKO, HARCERZE HUFCA ZHP OLECKO

• **„RUSZAJMY RAZEM” NAUKA PRAWIDŁOWEJ TECHNIKI NORDIC WALKING,** GODZ. 15:30
SPACER Z INSTRUKTOREM

• **POKAZ ĆWICZEŃ – KETTLEBALL,** GODZ. 17:00

• **RELAKSACJA,** GODZ. 17:30
ĆWICZENIA ODDECHOWE

27 LIPCA PLAC WOLNOŚCI

• **„NIE NOWOTWOROM U DZIECI”,** GODZ. 09:00-17:00
BADANIA USG DZIECI

• **DKMS – ZOSTAŃ DAWCĄ SZPIKU,** GODZ. 10:00-18:00
REJESTRACJA DAWCY SZPIKU

• **PROFILAKTYKA ZDROWOTNA,** GODZ. 10:00-18:00
BADANIE EKG I OCENA UKRWIENIA KOŃCZYN DOLNYCH (ABI), POMIAR POZIOMU CHOLESTEROLU, GLUKOZY, CIŚNIENIA KRWI, TĘTNA, SATURACJI, DIAGNOZA POD KĄTEM RYZYKA ZACHOROWANIA NA CHOROBE NIEDOKRWIENNĄ SERCA ORAZ ZAWAŁY MIĘŚNIA SERCOWEGO, PORADY DIETETYKA

• **REFLEKSOLOGIA STÓP,** GODZ. 10:00-16:00
METODA LECZENIA RÓŻNYCH DOLEGLIWOŚCI

• **ANIMACJE „PIÓROPUSZ”,** GODZ. 11:00-15:00

• **MOBILNY PUNKT SZCZEPIEŃ,** GODZ. 11:00-18:00
SZCZEPIENIA PRZECIWKO COVID-19, SZCZEPIONKA JOHNSON & JOHNSON

• **KONSULTACJE FIZJOTERAPEUTYCZNE,** GODZ. 16:00-18:00
BADANIE WAD POSTAWY U DZIECI

• **KONSULTACJE Z PSYCHOLOGIEM, LOGOPEDĄ, TERAPEUTĄ INTEGRACJI SENSORYCZNEJ, COUCHEM, PEDAGOGIEM,** GODZ. 10:00-18:00

• **GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,** GODZ. 09:00-17:00
KONSULTACJE

POLANA PRZY SKATE PARKU

• **GRY I ZABAWY DLA DZIECI Z WAŻKA FUN,** GODZ. 12:00-15:00

• **RELAKSACJA,** GODZ. 14:45
ĆWICZENIA ODDECHOWE DLA DZIECI

• **„TRZYMAJ PION”,** GODZ. 15:00-16:00
ĆWICZENIA WZMACNIAJĄCE KRĘGOSŁUP

• **WYPRAWA ROWEROWA WIEWIÓRCZĄ ŚCIEŻKĄ Z BURMISTRZEM OLECKA,** GODZ. 16:30
WYJAZD – AMFITEATR PODZAMCZE

• **POKAZ FITNESS,** GODZ. 17:00

• **POKAZ WYPADKU NA WODZIE Z UDZIAŁEM SŁUŻB RATOWNICZYCH, KAPIELISKO „SKOCZNIA”,** GODZ. 18:00

• **PONADTO ZDROWA ŻYWNOSĆ:** STOISKA KÓŁ GOSPODYN WIEJSKICH, OLEJE, MIODY, „ŻÓŁTY TALERZ”

12-15 sierpnia 2021 r. Active Festival Olecko

W tym roku odbędzie się trzecia edycja festiwalu. Cztery dni wypełnione po brzegi warsztatami, aktywnościami dla ciała i ducha. Obserwacja nieba w noc spadających gwiazd, SUP joga, wyplatanie makram, warsztaty wertykalnych obrazków i string art, oswajanie mazurskich potworów, zajęcia tai chi i qigong, miasteczko slacline, regaty, strefa relaksu i kącik sensoryczny dla maluchów to tylko niektóre z propozycji. W sumie czeka nas ponad 60 wydarzeń! Jak co roku będzie aktywnie, muzycznie i świadomie. Szczegółowe informacje na Facebooku @ActiveFestivalOlecko.

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

TRIO A'TRE
klasycznie/filmowo
12.08.2021 r. godz. 20:30
Kamienna Półtunda
Wstęp bezpłatny

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

Brodka
13.08.2021 r. godz. 21:30
Amfiteatr Podzamcze
Wstęp bezpłatny

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

SMOLIK // KEV FOX
13.08.2021 r. godz. 20:00
Amfiteatr Podzamcze
Wstęp bezpłatny

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

Zalewski
14.08.2021 r. godz. 21:30
Amfiteatr Podzamcze
Wstęp bezpłatny

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

Karaś/Rogucki
14.08.2021 r. godz. 20:00
Amfiteatr Podzamcze
Wstęp bezpłatny

ACTIVE FESTIVAL OLECKO

Legendy Polskie Allegro
15.08.2021 r. godz. 20:30
Amfiteatr Podzamcze
Wstęp bezpłatny

31 lipca 2021 r. Mazurskie Mistrzostwa DJ-ów Olecko, amfiteatr „Podzamcze”

LINE UP:

Matys • Diablio aka Coorby • SPLT • Wilga • Just_in • Dj Bercik • Cesare • Tassmański • Z-Cane

Organizatorem imprezy jest Good Vibes Events. Zadanie jest realizowane wspólnie z gminą Olecko w ramach inicjatywy Lokalnej 2021.

ROCK NAD LEGĄ

6 sierpnia 2021 r.

KONCERTY

Power of Love – 16.00 • Molly Malone's – 17.15
Dary Lasu – 18.30 • Do Góry Nogami – 19.30
Kundle – 20.30 • Alians – 21.30 • Ga Ga ZZ – 22.45
No Profits – 00.00 • The Rebels – 01.15

„Rock nad Legą – 1 dzień koncertowy”
finansowany jest z budżetu Gminy Olecko
w ramach 5. edycji Budżetu Obywatelskiego.

Pole namiotowe MOSiR, ul. Park 1, Olecko.

7 sierpnia 2021 r.

Warsztaty kulinarne vege (wstęp bezpłatny) – 11.00

KONCERTY (wstęp 50 zł)

Tureto Sindromas – 16.00
Kto Nie Kocha Pieszczocho – 17.15
Nauka o Gównie – 18.30 • St. Omer – 19.30
KMKZ – 20.45 • Prawda – 21.45
The Corpse – 23.00 • Dolina Lalek – 00.00
Nic Śmiesznego – 01.00